ŽELEZAR

JESENICE, 17. septembra 1966
LETO VIII

Poštnina plačana v gotovini
Številka 36

Novi zaboji za prevoz apna in rude

Prej so apno razkladali iz vagonov direktno v skladišče martinarne. Ker so ta prostor porabili za novo ASEA električno peč, so apno premestili na haldo, od koder ga vozimo v posebnih zabojih z ozkotirnimi vagoni. Ti zaboji so zelo pripravni tudi za delo pri remontih in za transport vseh sipkih materialov. Za prevoz apna so izdelali 44 novih, od katerih je na razpolago še 27 zabojev, ker so jih zaradi pripravnosti uporabili še za druga dela, za apno in rudo pa jih je premalo. Zato se primeri, da priprava vložka v jeklarni čaka, posebno še, če dostava ni najhitrejša. Poleg tega transportu primanjkuje razkladalnih delavcev, kar vse otežkoča situacijo.

Da ne bo pri dostavi apna in rude zastojev, bi bilo prav ,da se zaboji uporabljajo samo za transport rude in apna. Za transport vsega ostalega pa bi jih potrebno število naročili in izdelali.

B.

10. seja UO

V petek, 9. septembra, je bila 10. redna seja upravnega odbora, na kateri so sprejeli operativni načrt za september, potrdili pravilnik o nadomestilu osebnih dohodkov za prve tri dni bolovanja ter reševali tekoče probleme in vprašanja.

O kriterijih za nadomestilo osebnega dohodka za prve tri dni bolovanja smo člane naše delovne skupnosti že obvestili v prejšnji številki »Železarja«, pravilnik pa je sestavljen točno po kriterijih. Upravni odbor je te kriterije dopolnil le toliko, da je med poklicne bolezni vpisal še tuberkulozo, čeprav ni poklicna bolezen.

Med tekočimi vprašanji pa so na seji poleg drugih reševali tudi naslednje:

1. Izrednim slušateljem višjih in visokih šol so odobrili 20 dni izredno plačanega dopusta za vsako šolsko leto oziroma letnik in izredno plačan dopust za dan opravljanja izpitov, seveda če so izpit uspešno opravili. To pomeni, da tisti slušatelji, ki se ne bodo vpisali v višji letnik ali semester, so pa izkoristiil 20 dni dopusta, v drugem letu, ko letnik ali semester ponavljajo, nimajo pravice do izrednega dopusta. To pravico pridobijo šele, ko opravijo potrebne izpite in se vpišejo v višji letnik ali semester.

Izredno plačan dopust za izredni študij bo kadrovska služba priznala le tistim izrednim slušateljem, ki jim je komisija za kadre in izobraževanje odobrila izreden študij.

(nadaljevanje na 5. strani)

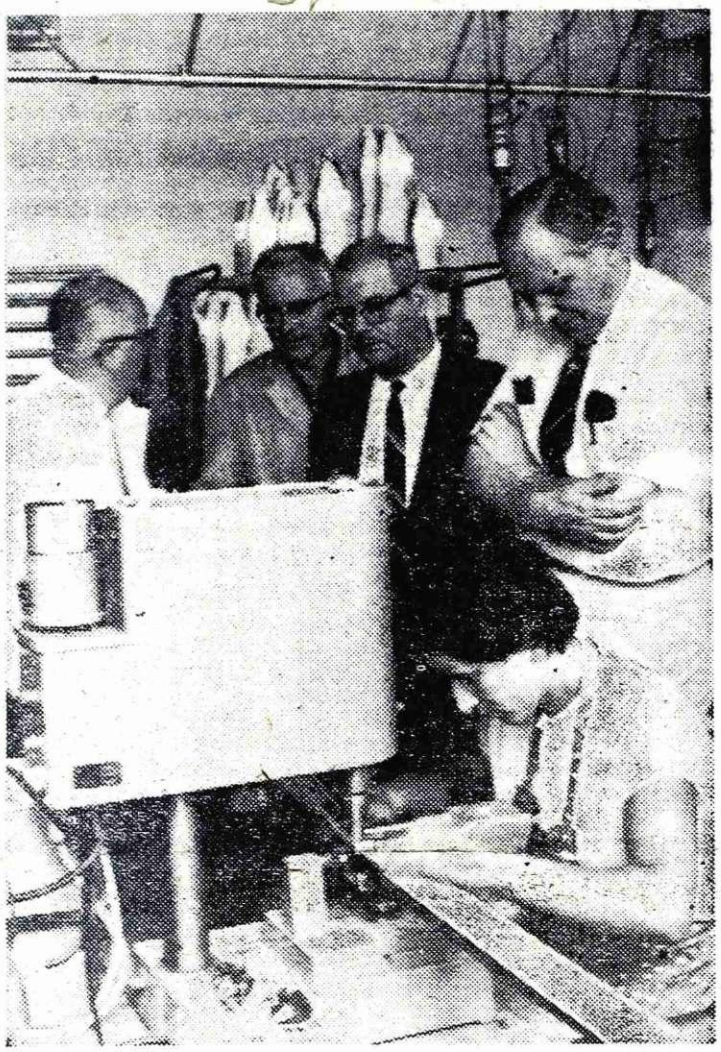

VISOK OBISK NA JESENICAH

Preteklo soboto nas je obiskal g. inž. Hilton, strokovni svetovalec mednarodne banke v Washingtonu. Z direktorjem te banke g. Diamondom sta se pogovarjala z našim sekretarjem za finance in predstavniki Jugoslovanske investicijske banke o možnostih financiranja modernizacije jugoslovanske industrije s sredstvi te banke. Na Jesenicah si je z največjim zanimanjem ogledal novo valjarno Bela — tudi g. Hilton je po stroki železar. V spremstvu našega direktorja pa si je kot primer majhne industrije ogledal tudi Elan, ki mu je bil zelo všeč. Najbolj je bil presenečen nad bogatim asortimentom izdelkov in visoko produktivnostjo v tej tovarni. Na sliki sta g. Hilton in g. Diamond v spremstvu našega direktorja in predstavnika Elana v tovarni Elan.

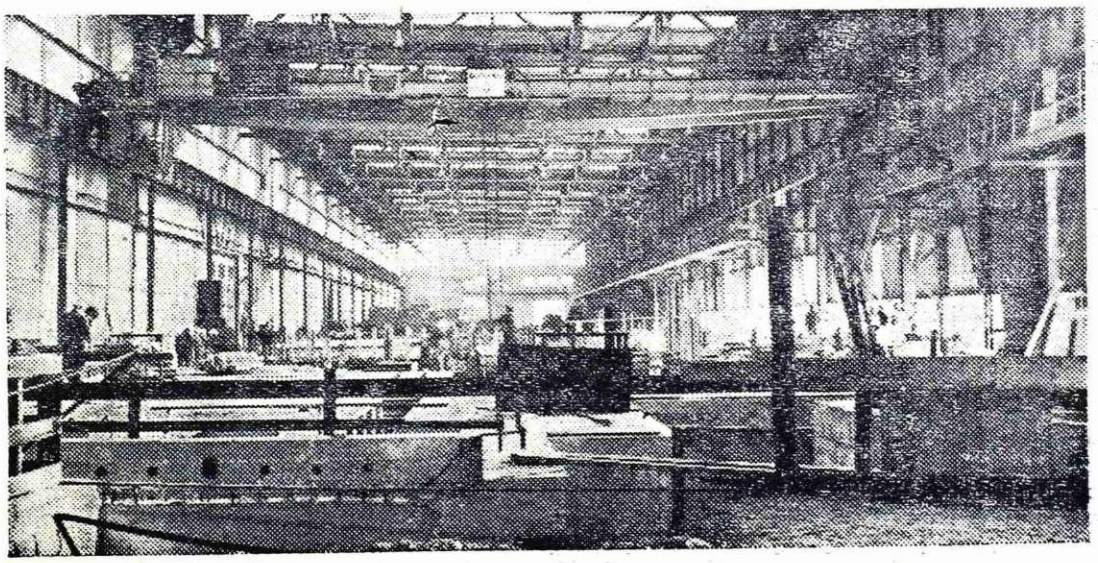

Rekonstrukcija in sedanje stanje naše železarne

Sedanja proizvodna kakor tudi finančna situacija prinašata med naš kolektiv včasih pesimizem in dvome, ali je sedanja rekonstrukcija pravilna ali ne. Vprašujemo se, ali bodo vložena sredstva dala pogoje za obstoj in boljše življenje v naši železarni.

Ves pesimizem in kritike le potrjujejo, kako hitro pozabljamo na probleme, ki so nas trli v preteklosti. Ne vemo več za omejene možnosti povečanja kapacitet proizvodnje naših finalnih obratov in s tem povečanje realizacije dohodka vsega podjetja. Pozabljamo na težave in pomanjkanje jekla in to predvsem elektro jekla, na preskrbo z vložkom naše žične valjarne in s tem žičarne, elektrodnega oddelka, jeklovleka itd. Verjetno se premalo zavedamo tudi dotrajanosti naših glavnih proizvodnih agregatov kot na primer težke proge, ki je bila do nedavnega osnovni in neobhodno potrebni objekt za pripravo polizdelka za finalne obrate, ki nam danes dajejo proizvodnjo s pozitivnim ekonomskim uspehom.

Če pogledamo sedanje stanje rekonstrukcije s te strani, že lahko vidimo sadove obratovanja do sedaj zgrajenih objektov. Predpostavljamo, da ni daleč čas, ko se bodo razmere v proizvodnji bistveno izboljšale.

S pričetkom obratovanja bluminga je lahko martinarna prešla na modernejši sistem vlivanja. Lahko bomo povečali proizvodnjo na dosedanjih agregatih, izboljšali pogoje fizičnega dela, kvaliteto in izplen.

Prihodnje leto je predviden začetek obratovanja železarne Skopje. S tem bo pri nas še bolj poudarjena potreba po premiku v kvaliteto. Obe novi električni peči, od katerih ena že obratuje, bosta osnovna agregata za izpolnjevanje kvalitetnega programa v prihodnje. Z valjanjem gredic mehkih in srednjeogličnih jekel v novi valjarni je razbremenjena težka proga. Žična valjarna prejema vložek v pretežni meri iz Bele. Tako so bili že dani pogoji, da se z vztrajnim in strokovnim delom vodstva valjarne pri dopolnitvah na progi in z rekonstrukcijo kurjenja valjarniške peči preide na povečanje kapacitete proizvodnje valjane žice. Danes dosega ta obrat rekordne proizvodnje.

Na osnovi večje proizvodne zmogljivosti žične valjarne imajo nove naprave v žičarni in elektrodnem oddelku zagotovljen vložek za proizvodnjo finalnih in za železarno najbolj rentabilnih izdelkov.

S preskrbo žične valjarne preko Bele je že sproščena kapaciteta težke proge za proizvodnjo platin za valjarno 1300 in prodajo gredic. Ni več problemov s preskrbo valjarne 1300 s platinami dinamo, nerjavečimi jekli in drugimi visokovrednimi izdelki, ki nam dajejo v končni fazi zadovoljiv dohodek.

Težka proga je dobila tako tudi večjo možnost priprave polizdelkov za srednje in lahke proge in s tem vložka za jeklovlek. Prav zgoraj omenjena dejstva omogočajo, da danes novi, rekonstruirani jeklovlek ob pravilnem vodstvu dosega v količinskem pogledu že lepo proizvodnjo.

Z valjanjem polizdelka za valjarno 2400 na Beli se bo na eni strani povečala kapaciteta proge, na drugi strani pa bomo dosegli tudi v tehnološkem pogledu izboljšanje kvalitete, lažje izpolnjevanje asortimenta itd.

S pričetkom obratovanja reverzirne valjarne trakov steckel, bomo dobili na eni strani vložek za hladno valjarno, na drugi strani pa vložek za tanko pločevino, kar bo prineslo tudi racionalizacijo v proizvodnji. Poleg tega bo valjarna steckel lahko dala tudi kvalitetno pločevino za prodajo, za kar se že danes kažejo potrebe na tržišču.

Omenil sem le nekaj dejstev v zvezi z rekonstrukcijo. Če ocenjujemo dosedanjo rekonstrukcijo s tega stališča, potem sem mišljenja, da je ves pesimizem

(nadaljevanje na 2. strani)

Rekonstrukcija in sedanje stanje naše železarne

(nadaljevanje s 1. strani)

odveč. Seveda si lahko ob vsem tem postavimo vprašanje, kako da kažejo sedanja dejstva — ko imamo celo vrsto težav — malo drugače. Odgovor je enostaven in dokaj logičen.

Rekonstrukcijo smo pričeli z omejenimi finančnimi sredstvi, zaradi česar smo morali najprej nabaviti tiste osnovne agregate, ki so za nadaljnji obstoj železarne nujno potrebni. V kolikor bi vložili razpoložljiva sredstva samo v finalne obrate, bi ob sedanji iztrošenosti in zastareolsti vmesnih proizvodnih obratov prišli v situacijo, da bi za finalne obrate ne imeli vložka. Takrat bi pa zopet modrovali, zakaj nismo gradili valjarne gredic in slabov in najprej zgradili predhodni obrat.

Ob sedanji gospodarski situaciji v državi in sistemu financiranja novih investicij je pa menim vsem jasno, da bi danes ne uspeli več zbrati sredstev za izgradnjo valjarniškega objekta, kakršen danes že obratuje na Beli. Z dobro proizvodnjo na teh agregatih in dobrim delom pa bomo lahko ustvarili še tista finančna sredstva, ki so za izgradnjo in dopolnitev sedanjih finalnih obratov potrebna. Rečem lahko, da smo valjarno zgradili ob dvanajsti uri.

Sedanja problematika v proizvodnji v novi valjarni Bela je vsekakor pereča, ker nova tehnologija proizvodnje ni povsem osvojena. Ne smemo pa misliti, da bo pričel tak gigant s proizvodnjo brez težav — otroških bolezni, kakor jih radi imenujemo. Potrebna je nova tehnologija vlivanja jekla, predelave, adjustiranja itd. Kakor zdravnik ne more zdraviti pacienta ne da ga vidi in pregleda, je iluzorno misliti na to, da bi lahko že v naprej postavili ves tehnološki postopek za nove agregate. Nujno je, da se nekatere probleme vidi na kraju samem, ker so le-ti specifični za vsako železarno ali obrat in zahtevajo individualno rešitev.

Smatram, da ob sedanjih kritikah in obravnavanju problemov v zvezi z obratovanjem novih obratov večkrat nismo povsem objektivni. Pozabljamo, da nismo imeli finančnih sredstev za nakup številnih naprav, za katere smo pa vedeli, da jih moramo imeti. To velja tako za livne vozove v jeklarni do žerjavov in priprav za čiščenje v sedanji adjustaži na Beli. Poleg tega nismo imeli pri livnih vozovih dovolj izkušenj. Opreznost v tem primeru je bila upravičena. Situacija bi pa ne bila tako kritična, če bi domači obrati izdelali prototipni voz v dogovorjenem roku.

Vseh sedanjih problemov v glavnem ne smemo niti ne moremo pripisovati nedoslednosti uprave podjetja pri gradnji, ali pomanjkljivo izdelanim projektom, niti pomanjkljivemu obravnavanju tehnološkega postopka predelave.

Sedanja problematika obratovanja in s tem tudi delno pomanjkanje delavcev v obratih je pa močno povezana z neizpolnjevanjem rokov izgradnje posameznih objektov s strani različnih podjetij v državi. Zavlačevanje in neresnost v rokih postavlja obrate in vso upravo v nezavidljiv položaj in je vprašanje, koliko lahko iščemo krivce za tako stanje samo doma.

Mislim, da je skrajni čas, da pogledamo resnici v oči. Nujno je, da prekinemo včasih tudi z neobjektivnimi diskusijami in zberemo vse sile za reševanje proizvodnih problemov. Sedaj je vrsta na nas proizvajalcih, da s tehnološko disciplino spravimo vse postavljene agregate v redno obratovanje. To zahteva visoko delovno zavest vsega vodilnega kadra do delovodij, ki jim mora biti osnovna dolžnost, ne le skrbeti za delo lastnega obrata, ampak jih mora voditi pri tem tudi misel na uspeh dela predhodnih in finalnih obratov.

Nova sodobna tehnologija in agregati zahtevajo novega človeka na delovnem mestu, ki bo pripravljen delati s čutom odgovornosti in uporabiti vse znanje za uspešno proizvodnjo. Zahteva delovnega človeka, ki bo imel pri delu v mislih kolektiv kot celoto, kajti stara miselnost in nova tehnologija nista združljivi.

Naloga vsega strokovnega in vodilnega kadra je, da aktivno pomaga pri reševanju sedanje problematike s tem, da vsak posameznik, ki nalogo prevzame, le-to tudi v redu izpolni. Preiti moramo od besed k dejanjem. Zaželeno bi bilo, da resneje in bolj objektivno obravnavamo posamezne probleme. Zavedajmo se, da smo v preteklosti uspeli uničiti čut odgovornosti. Tisk naj usmeri svojo dejavnost tudi v to, kako povečati odgovornost posameznikov na delovnem mestu za izpolnjevanje postavljenih nalog. Sicer se nam lahko zgodi, da bo prihodnost dejansko vse bolj pereča in črna in to lahko tudi brez »kadije in njegovega kraljestva«.

dr. ing. Marin Gabrovšek

KDAJ REKORD PRI ODPREMI IZDELKOV

Skoraj v vsaki številki »Železarja« lahko zasledimo članek o rekordni proizvodnji v posameznih obratih. Vsekakor so to novice, ob katerih se vsi več ali manj razveselimo in smo tudi ponosni na take vrhunske dosežke v proizvodnji. Vse take objave se normalno zaključijo z iskrenimi čestitkami k doseženemu uspehu, ki jih prizadevni sodelavci tudi zaslužijo. Toda, ali je taka kvantitativno vrhunska proizvodnja tudi za celoten kolektiv rentabilna, ali je taka proizvodnja, z ozirom na to, da so posamezne delovne enote v naši železarni močno odvisne ene od druge, tudi brez posledic za naslednjo delovno enoto. Še manj pa vemo, kako se to odraža v skupnem poslovanju železarne. Namreč poleg kvantitete je še bolj važna kvaliteta proizvodnje.

Na tako vprašanje še ni bilo odgovora, oziroma nimamo konkretnega pokazatelja in analize.

Morda bomo uspeli nekaj resnice izluščiti iz pokazateljev, ki nam kažejo, kako zadovoljujemo naše naročnike z izdelki, ki so jih pri nas naročili. Čeprav so reklamacije v zadnjem času v porastu, to morda le ni pokazatelj, da kvaliteta naših izdelkov pada in so morda le kupci z ozirom na stanje na tržišču postali bolj strogi ocenjevalci kvalitete. Toda bolj konkreten dokaz za našo nesolidnost so številne vsakodnevne urgence naših kupcev, ki zahtevajo naročene izdelke, za katere je dobavni rok že potekel.

Zaradi boljšega pregleda si oglejmo pregled zaključenih in dobavljenih količin za prvo polletje 1966 s stanjem 31. julija 1966.

izdelek	naročeno ton	dobavljeno ton	%
valjani profili	19.325	15.140	78,4
debela pločevina	52.914	38.710	73,4
srednja, tanka pločevina	23.983	19.611	81,5
vleč., luščeno jeklo	5.617	4.024	71,5
valjana žica	2.840	2.656	93,5
hladno valjani trakovi	11.471	10.601	92,5
vlečna žica	16.282	13.223	81,2
elektrode	5.017	3.983	79,5
žičniki	4.626	4.538	98,2
bodeča žica	1.593	1.335	84,0
skupaj	143.668	113.821	79,2

Pregled nam pokaže, da so kljub temu, da je prikazana realizacija do 31. julija, torej en mesec čez rok, zaostanki še precejšnji. Pri tem pa moramo vedeti, da smo bili 31. julija 1966 dolžni našim kupcem iz leta 1965 še okrog 1000 ton debele pločevine, 261 ton hladno valjanih trakov in 164 ton vlečene žice.

Ob tem dejstvu pa lahko tudi oenimo mišljenje kupcev o naši železarni. Če bomo na daljevali s tako neredno dobavo, lahko verjamete, da bodo naši dosedanji kupci poiskali druge dobavitelje, ki bodo bolj solidni in vsa železarna se bo znašla v situaciji, v kakršni je DE žebljarna. Vsi vemo, da za tako situacijo obstajajo objektivni in subjektivni vzroki, vendar je treba vsaj subjektivne zmanjšati na minimum. Prihaja obdobje, ali pa je že tu, da kupci niso več pripravljeni poslušati naših opravičil o težavah, ki jih imamo, ampak enostavno stornirajo vse naročene izdelke, ki jih niso dobili v pogodbenem roku, brez ozira na to, ali imamo tak material že v predelavi oziroma pripravljen vložek. Za primer lahko vzamemo debelo pločevino, ko so kupci dosedaj že stornirali za okrog 5000 ton naročenega El nizko legiranega in El plemenitega jekla, ker jih nismo dobavili v pogodbenem roku. Po drugi strani pa smo dobavili 11.170 ton tako imenovanih raznih formatov, ki jih ni nihče naročil in blizu 4500 ton pločevine izvaljane iz neodgovarjajočega vložka, za katero so bila potrebna dodatna naročila. Valjarno 2400 smo vzeli za primer, vendar se to, le da v manjšem obsegu, dogaja več ali manj povsod. Vse več je primerov, da se posamezne pozicije predobavljajo, kar kupci zavračajo, medtem pa ni časa in kapacitet za ostale pozicije, ki ji pa kupci prav tako potrebujejo za svojo normalno proizvodnjo.

Morda smo si zadali prevelike planske naloge, ki jih sedaj ne moremo izpolnjevati, vendar dovolj nas je, da bi lahko realno ocenili naše proizvodne zmožnosti. Na področju planiranja in programiranja bo treba marsikaj spremeniti, če bomo hoteli z našimi kupci solidno poslovati in to predvsem v pogledu dobavnih rokov. Ne bi bilo odveč, preden začnemo sklepati pogodbe za leto 1967, še enkrat pregledati plan po posameznih izdelkih in še enkrat realno oceniti proizvodne monžosti in kapacitete, upoštevajoč pri tem vse dosedanje izkušnje, ali bolje rečeno, v naprej predvidevati na osnovi dosedanjih izkušenj, katerih imamo dovolj, vse težave in probleme, s katerimi se lahko srečamo v naslednjem letu.

Morda bi bilo potrebno razmišljati o tem, da se stimulira oziroma nagrajuje samo proizvodnja za obstoječa naročila, medtem ko se izvenprogramske proizvodnje lahko samo penalizira, pri tem pa seveda voditi račune o pogodbenih dobavnih rokih.

(nadaljevanje na 4. strani)

S 4. redne seje DS DE GEŽ

4. redna seja DS DE GEŽ je bila v prostorih Kazine. Poleg članov delavskega sveta so se je udeležili še sekretar TK ZK tov. Kobentar, predsednik sindikata tov. Mlinarič in tov. Kavalar, predstavnik kadrovskega sektorja.
Edina točka dnevnega reda je bilo poročilo komisije za kadre in razprava o poročilu. Zaradi nerešenih problemov v GEŽ so razpravljali še o drugih stvareh, ki jih ni bilo na dnevnem redu.

Najprej je predsednik komisije za kadre pri DS GEŽ tov. Langus prebral poročilo s seje komisije, na kateri so razpravljali o prijavah na razpis, ki je bil objavljen v »Železarju« 20. avgusta.

Delavski svet je nato razpravljal o posameznih točkah razpisa. Za mesto upravnika sta se prijavila dva kandidata, ki ne ustrezata pogojem razpisa. Komisija je pri tem naredila napako, ker je kljub temu predlagala kandidata, ki je bil poleg tega še disciplinsko kaznovan. Po izjavi enega izmed navzočih »naj bi ga zato še nagradili z boljšim delovnim mestom«. Delavski svet je sprejel sklep, da se kandidaturi ovržeta, pogoji razpisa pa razširijo. Na ta način se bodo za mesto upravnika lahko prijavili tudi člani kolektiva GEŽ, ki nimajo izobrazbe, ki jo zahteva razpis. Prav tako bodo razširili pogoje v razpisu za delovno mesto ekonoma, ker nihče izmed prijavljenih, razen enega, ne ustreza pogojem.

Potrdili pa so kandidate, ki jih je komisija predlagala za delovno mesto glavnega kuharja, kuharic in gostinskega slaščičarja. Na seji niso sprejeli še nobene odločitve glede delovnih mest skladiščnikov, elektrikarja in kurjača kotlov.

Razpravljali so tudi o internem razpisu za materialne knjigovodje. Na predlog članice DS so sprejeli dve knjigovodkinji, ki nimata ustrezne izobrazbe, vendar sta po besedah predlagateljice na dosedanjem delovnem mestu vestni in marljivi.

Ostali sklepi seje so bili:

— Javni razpis za delovno mesto upravnika in ekonoma se razveljavi. Objavi se nov razpis z razširjenimi pogoji.

— Do zasedbe delovnega

Zaključki seje občinskega komiteja in komiteja ZKS železarne

Na skupni seji dne 23. in 30. avgusta sta Občinski komite in komite ZKS Železarne Jesenice sprejela naslednje zaključke:

1. Sistem limitiranja osebnih dohodkov je treba odpraviti. Odprava limitiranja in obveznega odvajanja v rezervne sklade osebnega dohodka ne sme pomeniti prejšnjih načinov delitve dohodka in osebnega dohodka, ki temelje na cenikih, pač pa je treba PRIBLIŽATI FORMIRANJE IN DELITEV CELOTNEGA DOHODKA EKONOMSKIM ENOTAM. Za ureditev takšnega načina delitve dohodka in osebnega dohodka je treba vključiti znanstveno delo in k njemu pritegniti ustrezne znanstvene institucije.

Nagrajevanje po delu mora temeljiti na objektivnih merilih za merjenje delovnih rezultatov. Skupinske norme zavirajo razvoj produktivnosti in jih je zato treba individualizirati, zlasti na vseh tistih delovnih mestih, kjer je to mogoče izvesti hitro in učinkovito. Izjema so lahko le tiste strojne naprave, kjer ni mogoče meriti učinka posameznika, pač pa je izmerljiv učinek skupine. V tem primeru je treba stremeti, da bodo skupine čim manjše. Odpraviti je treba vse vplive, ki ustvarjajo možnosti za subjektivizem v oblikovanju osebnega dohodka. Treba je izravnavati pogoje gospodarjenja, ne pa rezultatov dela.

2. Pri izpolnjevanju delovnih nalog je treba zaostrovati osebno odgovornost zlasti po materialni in kazenski plati. Pri zaostrovanju osebne odgovornosti je treba upoštevati zlasti naslednje:

— Železarna se nahaja v krizi organizacije dela in delovnih metod. Iz tega izvira netočno definirana ali premalo definirana osebna odgovornost na delovnem mestu. Ta pojav je splošen in je očiten prav tako na najodgovornejših delovnih mestih kot v neposredni proizvodnji. Zato je treba izvesti v najkrajšem možnem času takšno organizacijo dela, ki bo onemogočila neodgovorno izpolnjevanje nalog, subjektivizem, ležernost, neupoštevanje tehnoloških normativov in regulativov ter birokratizem in tehnokratizem.

Na novih strojnih napravah in posebno v novih obratih (valjarna Bela) je treba brezkompromisno uvesti sodobno organizacijo dela in se v ta namen poslužiti izkušenj v modernih železarnah ob pomoči ustreznih institucij.

— Glede na to, da se vprašanje odgovornosti pojavlja v razpravah delavskih svetov, zborov proizvajalcev, upravnih odborov, aktivov in konferenc že nekaj let in da sedanje stanje zavira doseganje boljših uspehov v proizvodnji in gospodarjenju, izražamo zahtevo mnogih delovnih ljudi, ki terjajo takojšnjo in brezkompromisno zaostritev teh vprašanj ter oblikovanje takšnih razmer, kakršne zahteva urejena sodobna proizvodnja.

— Pogosto nastaja vprašanje, kje in kako je treba začeli zaostrevati odgovornost. Upoštevaje dejstvo, da so bili doslej pozvani na odgovornost samo delavci v neposredni proizvodnji in da so samo ti odgovarjali pred ustreznimi organi, izražamo zahtevo, da je treba vzpostaviti red in dosledno izpolnjevanje nalog in da je treba pozivati na odgovornost enako dosledno ljudi z vseh položajev in nivojev ter posvetiti posebno pozornost najodgovornejšim delovnim mestom. Udeleženci seje so navajali kopico primerov, ko so zagrešili težke napake ljudje na zelo pomembnih delovnih mestih, pa doslej zato še nihče ni bil pozvan na odgovor, pač pa so bili zabeleženi primeri, ko so najvidnejši predstavniki železarne intervenirali pri preiskovalnih organih in tožilstvih, da ni prišlo do razčiščenja posameznih situacij. S takšno prakso je treba odločno prenehati. Če bi se takšni primeri še pojavljali, smatramo, da je jih treba širše javno osvetliti, ne glede na to, kdo bo prizadet.

— Smatramo, da je potrebno poudariti veljavnost načela demokratičnega centralizma, ki velja za vse člane ZK. Zato so sprejeti sklepi za članstvo ZK obvezni. Ne glede na to, na kakšnih delovnih mestih delajo in v kakšne organe so izvoljeni, so dolžni v nadaljnjem delovanju utirati pot sprejetim sklepom in se za njihovo uveljavitev boriti v samoupravnih organih. Organizacije ZK bodo zaostrile tudi odgovornost glede na to, kako bo članstvo v prihodnje delovalo za uveljavitev teh sklepov.

3. Smiselna razporeditev in prerazporeditev kadra na odgovorna in zahtevna delovna mesta mora postati stalen proces, skozi katerega se morajo zrcaliti:

— politika ekonomskega programiranja,

— široka demokratičnost ter

— doslednost in hitro ukrepanje.

Sprejeta načela kadrovanja in ustrezne akte notranje zakonodaje je treba dosledno spoštovati in se odreči dosedanji praksi, ko ostajajo na odgovornih delovnih mestih manj sposobni ljudje kljub odločitvam samoupravnih organov. V osnovi mora dobiti veljavo načelo, naj zasede vsak delavec takšno delovno mesto, na katerem bo lahko maksimalno izkoristil svoje znanje, sposobnosti in nadarjenost.

Pot za napredovanje doslej ni bila dovolj sistematična in je vključevala mimo zahtev proizvodnje različne subjektivne vplive in možnosti. Zato jo je treba napraviti bolj načrtno in objektivno za vse. Pri kadrovskih spremembah ne sme nihče uživati posebne zaščite ali biti izpostavljen ostrejšim pogojem. Obveljajo naj: strokovnost, znanje, doslednost, smisel za organizacijo in napredek proizvodje ter smisel za sožitje in dobre medsebojne odnose. V ta namen je treba stremeti tudi za potrebnimi statutarnimi in sistemskimi spremembami, ki so za boljšo organizacijo celotnega podjetja nujne. Urediti je treba zlasti položaj služb, fundirati ekonomske temelje delovnih enot, razmejiti pristojnosti med posameznimi sektorji in službami ter samoupravnimi organi in skozi vse te procese doseči večjo sproščenost kolektiva. Odločno je treba odstraniti vse tiste težnje, ki gredo na škodo kolektiva, naj si bodo izraz pretirane ambicioznosti, poskusov okoriščanja, rivalitete pri zasedanju položajev ali škodljivih zvez in familiarnosti. Treba je ločiti dejansko strokovnost od strokovnjaštva in ocenjevati ljudi glede na formalno izobrazbo ter v enaki meri upoštevati druge osebne lastnosti. Pri tem mislimo na stvarno izobrazbo, vodstvene sposobnosti, organizacijske dispozicije ter intelektualni profil. Odstraniti je treba vse tendence, ki zaradi lastnega ugleda ali bojazni za lastni položaj zavirajo napredovanje mladih ljudi.

4. Samoupravljanje je treba odločnejše približevati delovnim ljudem. Družbenopolitične organizacije morajo v bodoče storiti mnogo več za osveščanje samoupravljavcev. Osveščenost naj pride mnogo bolj do izraza pri sprejemanju samoupravnih aktov in odločitev ter doslednem spoštovanju sprejetih odločitev.

Osveščanje samoupravljavcev se mora manifestirati na pravilnejšem vrednotenju ožjih kolektivov, skupin in posameznikov v odnosu do potreb in interesov celotnega kolektiva. Interesi posameznikov, skupin in ožjih kolektivov nikakor ne smejo dominirati nad interesi celotnega kolektiva. Proti nosilcem navedenih teženj in pojavov je treba ostreje nastopati. Delo delavskih svetov je treba osvoboditi poskusov vnašanja volje in moči posameznikov iz vrst vodstvenih ljudi v ekonomskih enotah in aparata podjetja. Disciplinske komisije morajo postopati dosledno, nepristransko in brez bojazni na posledice zaradi sprejetih odločitev. Obratovodje in drugi tehnični kadri se pri izpolnjevanju operativnih nalog ne morejo skrivati za hrbet saomupravnih organov in v celoti odgovarjajo za proizvodnjo v okviru tehnoloških nalog in normativov ter statuta in sklepov samoupravnih organov. Prav takšna ugotovitev velja za direktorja in najodgovornejše službe ter ljudi v odnosu do centralnega organa samoupravljanja.

Uvajanje kompleksnega stroškovnega sistema in dosledno prenašanje pravic na ekonomske enote postavlja samoupravne organe pred odgovornejše naloge in izvedbo kvalitetnih premikov v samoupravnih odnosih. Kljub temu je treba ta proces kar moč pospeševati.

Občinski komite ZKS Jesenice

Komite ZKS Železarne Jesenice

Občinski komite in komite ZKS Železarne Jesenice sprejetih sklepov ne vsiljujeta ne samoupravnim organom, ne vodstvu in službam Železarne Jesenice. Pač pa zavezujeta vse člane Zveze komunistov, da se za izvajanje in uveljavitev sprejetih sklepov borc v vseh organih, kjer kot družbeni delavci delujejo. Prav tako pozivata vse delovne ljudi, da zavzamejo do sklepov svoj odnos, jim dajo primerno podporo in skupno s člani Zveze komunistov storc vse za boljšo in racionalnejšo proizvodnjo, napredek železarne in svoj osebni standard.

---

mesta bo opravljal funkcijo vršilca dolžnosti upravnika tov. Bogdan Langus, ki je bil izvoljen na seji delavskega sveta že aprila lani.

— Vsi sprejeti kandidati bodo na delovnih mestih samo vršilci dolžnosti.

Da so prišli do teh zaključkov, so potrebovali šest ur. Nemogoče je zapisati ves potek razprave. Lahko bi jo označil kot zelo ostro, celo žolčno. Če bi se člani delavskega sveta med seboj malo bolj razumeli, bi lahko sejo zaključili veliko prej. Zaradi nesoglasij in različnosti stališč pa so se včasih tudi po pol ure vrteli v začaranem krogu. Vseh šest ur niso našli skupnega jezika. Temu je po vsej verjetnosti vzrok neurejenost razmer in odnosov v delovni enoti.

Prvič so zašli z dnevnega reda zaradi šefa enote tov. Freceta. Člani delavskega sveta so ga zelo odkrito in ostro kritizirali. V to razpravo se je vključil tudi tov. Kobentar, ki je povedal, da razpolaga z informacijami, da v DE GEŽ vlada močna roka in da se uveljavlja avtoriteta vodje. Tudi ostali člani so povedali, da se člani kolektiva bojijo šefa. Zato samo kimajo in ničesar ne upajo reči. Šef ima menda raje tiste ljudi, ki se v vsem strinjajo z njim. Z ostalimi, ki si mu upajo kaj reči, praviloma ni v dobrih odnosih. Člani delavskega sveta so ugotovili, da je vodja preveč natančen, da se zanima za vsako najmanjšo stvar in da ne prepušča iniciative podrejenim. Predlagali so, naj bi prepustil nekatere stvari upravnikom.

Prvi del razprave je izzvenel v moto, da odnosi v delovni enoti GEŽ res niso zdravi. Eden izmed navzočih je izjavil, da nikjer še ni videl toilko prelitih solz kot v zadnjih dveh letih v GEŽ.

V takem vzdušju je podala ostavko predsednica delavskega sveta, ki je izjavila, da v takih pogojih, kakršni vladajo v delovni enoti, ne more opravljati dolžnosti predsednika delavskega sveta. Navzoči se s tem niso strinjali. Končno so se zedinili, da ostane tov. Pirc predsednica delavskega sveta pod naslednjimi pogoji:

— da bo vodstvo delovne enote sodelovalo z delavskim svetom,

— da bodo zavladali v GEŽ bolj človeški odnosi,

— da bodo postopali z vsemi člani kolektiva enako.

Bilo je še mnogo drugih stvari, ki so bolj internega značaja in niso zanimive za naše bralce. Proti koncu seje je dal ostavko na v. d. upravnika novega družbenega obrata tov. Langus. Svojo ostavko je utemeljil z zdravstvenim stanjem in z odnosi v delovni enoti. Kljub prepričevanju svojih tovarišev ni spremenil mnenja. V pogodbi, ki jo je podpisal, piše, da prevzema funkcijo upravnika do zasedbe delovnega mesta upravnika. Zato je delavski svet sklenil naj tov. Langus opravlja to funkcijo, dokler ne bodo izvolili upravnika novega obrata družbene prehrane. Po mnenju navzočih tov. Langus ni ravnal pravilno, ker bi opravljal to funkcijo le še 20 dni. V tem času bi upravnika izvolili.

Zavedati se moramo, da je v novi obrat družbene prehrane vloženih 150 milijonov družbenih sredstev. Poleg tega je potreba po sodobnem obratu družbene prehrane na Jesenicah vedno večja. Zato bi morali člani kolektiva GEŽ vložiti še večje napore, da bi to vprašanje dokončno rešili. — pd —

ZAHVALA

Podpisani Dimitar Dimitrov se tovarišem — sodelavcem iz lužilnice v HVŽ prisrčno zahvaljujem za denarno pomoč in darilo ob moji upokojitvi.

Tovarišem iskreno želim krepko zdravje ter varno in uspešno delo.

Dimitar Dimitrov
Hrušica 51, Jesenice

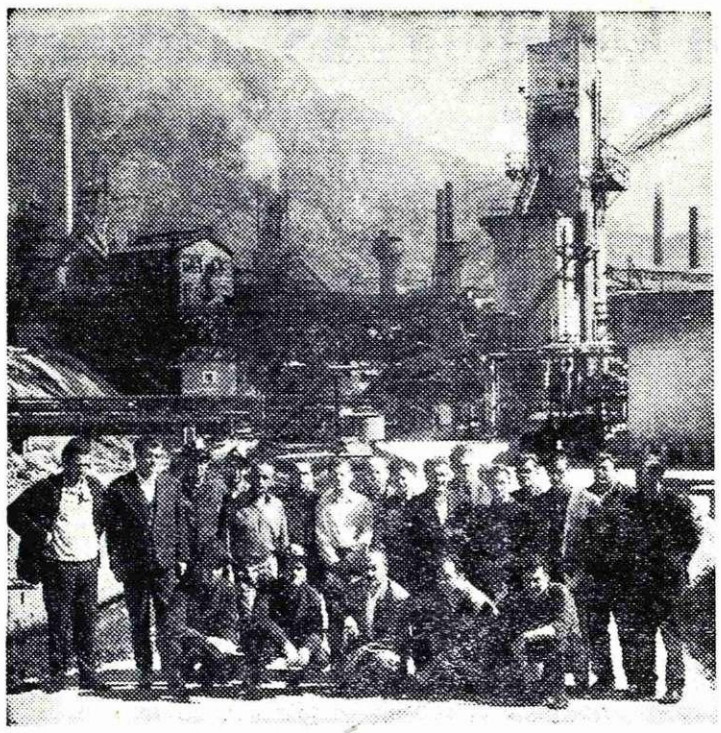

V četrtek, 8. septembra so jim razdelili spričevala

Prvi strojniki kompresorskih postaj v Jugoslaviji

V četrtek, 8. septembra 1966, je direktor kadrovskega sektorja inž. Alojz Pohar razdelil spričevala prvim 23 strojnikom kompresorskih postaj v Jugoslaviji.

Zvezni izvršni svet je že pred letom sprejel zakon, da morajo vsi strojniki kompresorskih in črpalnih postaj opraviti strokovni izpit pred republiško komisijo sekretariata za industrijo in rudarstvo.

Obratovodstvo plinske in vodne energije je čakala težka naloga, saj zakon točno določa, da lahko take naprave kot so v naši železarni, z ozirom na količino in obratovalni pritisk, lahko posluţuje samo strojnik s strokovnim izpitom. V nasprotnem primeru lahko republiški inspektor prepove obratovanje kompresorskih postaj. Zakon prav tako točno predpisuje za strojnike osnovno strokovno izobrazbo, to je kovinski poklic in potrebno prakso, kakor tudi snov, ki jo mora strojnik obvladati na izpitu.

Obratovodstvo plinske in vodne energije je v sodelovanju z železarsko izobraževalnim centrom organiziralo za vse sodelavce v drugi polovici marca pripravljalni tečaj, ki je trajal tri mesece in pol, štirikrat tedensko po štiri ure. Ker so vsi sodelavci zaposleni v tovarni, so isto snov obravnavali dopoldne in popoldne. Na tečaju so predavali priznani domači in tuji strokovnjaki, ki so imeli težko nalogo, saj je bila izpitna snov obširna in zahteva uporabo novejših fizikalnih enot, pa tudi s terminologijo ni šlo vse lahko, saj je precej sodelavcev, ki so strokovno šolo naredili že pred dvajsetimi ali celo tridesetimi leti.

Sodelavci plinske in vodne energije so pokazali veliko volje in požrtvovalnosti, saj so tri najlepše mesece leta žrtvovali ves svoj prosti čas za izpopolnjevanje svojega strokovnega znanja. — Trud ni bil zaman. Že v prvem roku je od 27 prijavljenih uspešno opravilo izpit 23 kandidatov. Upamo, da bodo tudi ostali kandidati (tečaj je obiskovalo 65 sodelavcev) v jeseni opravili izpit tako uspešno.

Po izjavi člana izpitne komisije so to prvi strojniki kompresorskih postaj v Sloveniji in po podatkih, ki so bili na razpolago, tudi prvi v Jugoslaviji.

Strojnikom iskreno čestitamo k doseženemu uspehu in želimo, da bi svoje bogato teoretično in strokovno znanje uporabljali pri vsakdanjem delu, kakor tudi pri usposabljanju mlajših sodelavcev.

Vladimir Rovan

Kdaj rekord v odpremi

(Nadaljevanje z 2. strani)

Zavedati se moramo, da stanje na tržišču, posebno za posamezne naše izdelke, ni več kaj ugodno za našo železarno, če vemo, da je z liberalizacijo uvoza sproščen tudi uvoz izdelkov črne metalurgije. To pa pomeni, da se bo naša predelovalna industrija orientirala na dobavitelje, ki bodo solidni v kvalitetnem pogledu, kupovali bodo tam, koder bodo material dobivali v določenih dobavnih rokih in pa seveda tam, kjer bodo cene izdelkov za njih najbolj ugodne. Iz vsega tega sledi, da bomo lahko najbolj zadovoljni takrat, ko bomo lahko pisali o rekordni odpremi, saj navsezadnje smo tu zato, da zadovoljujemo naše kupce s svojo solidnostjo in da bodo kar najbolj zadovoljni z našim poslovanjem.

Z. S.

Pripis uredništva:

V prispevku so dobro nakazani problemi prodaje naših izdelkov in to s stališča nesolidnega dela v proizvodnih obratih. Verjetno lahko enako ugotovimo tudi za vse službe, predvsem pa za planski in prodajni oddelek. Zakaj planiramo vse proizvodne zmogljivosti in včasih celo več? Zakaj je prod. oddel. do zdaj le imel vlogo distributerja naših izdelkov in zavračalca kupcev, ne pa prodajalca, saj nosi tako ime? V bodoče bomo torej morali spremeniti način dela ne samo v proizvodnih obratih, temveč tudi v odgovarjajočih službah.

Proizvodnja v avgustu

Izpolnitev po obratih:

ekonomska enota	izpolnitev operativnega plana v %
plavž	112,4
martinarna	90,3
elektro jeklarna	103,7
livarne	100,3
opekarna	92,7
TALILNICE	97,2
bluming	96
težka proga	81,6
srednje in lahke proge	102,—
žična valjarna	101,1
valjarna 2400	79,7
valjarna 1300	90,3
jeklovlek	90,9
VALJARNE	89,8
hladna valjarna	49,8
žičarna	96,—
žebljarna	83,4
cevarna	112,4
elektrodni oddelek	86,4
PREDELOVALNI OBRATI	83,4
ŽELEZARNA	92,5

V avgustu smo izpolnili operativni program skupne proizvodnje z 92,5 %, plan blagovne proizvodnje pa z 79,4 %.

Personalne vesti

PERSONALNE VESTI ZA AVGUST

51 sprejetih delavcev, 71 obračunanih delavcev in 2 obračunana uslužbenca.

STAROSTNO SO BILI UPOKOJENI:

Franc Babič, 1909, plinski generatorji — 26 let v ŽJ; Ciril Bertoncelj, 1911, žičarna — 30 let v ŽJ; Janez Glavič, 1910, valjarna 1300 — 36 let in pol v ŽJ; Franc Lužnik, 1905, težka proga — 21 let in pol v ŽJ; Apolonija Polak, 1914, GEŽ — 24 let v ŽJ; Anton Pristov, 1910, instalacija — 31 let in pol v ŽJ; Ivan Rihtaršič, 1909, pocinkovalnica — 29 let in pol v ŽJ in Leopold Koblar, 1913, promet — 19 let v ŽJ.

INVALIDSKO UPOKOJENI:

Aojz Balanč, 1912, valjarna 1300 — 28 let v ŽJ; Stanislav Berce, 1918, martinarna — 29 let v ŽJ; Dragotin Despotovič, 1926, plavž — 8 let v ŽJ; Janko Kavčič, 1913, valjarna 2400 — 25 let v ŽJ; Anton Kikelj, 1911, transport — 26 let in pol v ŽJ; Jože Lukan, 1904, varnostna služba — 23 let in pol v ŽJ; Franc Melih, 1913, vzdrževanje Javornik — 36 let v ŽJ; Jože Nadu, 1908, žična valjarna — 20 let v ŽJ; Franc Rebolj, 1913, livarna — 28 let in pol v ŽJ; Ladislav Senica, 1913, žičarna — 24 let v ŽJ; Dimiter Dimitrov, 1909, lužilnica — 10 let v ŽJ; Franc Trček, 1911, martinarna — 26 let v ŽJ; Franc Zima, 1914, martinarna — 26 let in pol v ŽJ; Marija Ogrinc, 1927, GEŽ — 12 let in pol v ŽJ in Pavel Kristan, 1913, promet — 29 let v ŽJ. Upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali težko zasluženi pokoj!

UPOKOJENI, VENDAR BODO ŠE DELALI V ŽJ:

Štefan Ažman, 1908, promet — 43 let v ŽJ; Alojz Komic, 1909, žična valjarna — 32 let v ŽJ; Stanko Krušic, 1911, mehanična delavnica — 40 let v ŽJ; Jože Svetina, 1910, valjarna 1300 — 39 let in pol v ŽJ; Ciril Vister, 1910, priprava dela — 40 let v ŽJ in Borica Rozman, 1917 priprava dela — 21 let v ŽJ.

UMRLI SODELAVCI:

Anton Debevc, 1936, valjarna 1300 — 7 let v ŽJ; Albin Gorenc, 1935, promet — 10 let v ŽJ; Jurij Korez, 1941, žična valjarna — 3 leta v ŽJ in Pavla Švab, 1931, vzdrževanje Javornik — 17 let v ŽJ.

Svojcem naše iskreno sožalje.

ZARADI IZOSTANKOV SO BILI IZKLJUČENI IZ ŽJ NASLEDNJI:

Franc Ambrožič, valjarna 2400, rojen 25. 3. 1947; Jordan Anastasov, plavž, rojen 15. 1. 1930; Slobodan Bajovič, hladna valjarna, rojen 28. junija 1944; Muharem Begovič, martinarna, rojen 12. 1. 1937; Smail Dedič, žična valjarna, 20. 5. 1947; Branko Džordževič, promet, 24. 2. 1948; Stanko Furlan, promet, 17. 9. 1947; Mirko Gorjanc, poklicna gasilska četa, 24. 6. 1936; Dane Grbavec, transport, 1. 10. 1946; Vladimir Grohar, lahka proga, 3. 7. 1947; Franc Grubar, plinski generatorji, 7. 1. 1934; Ivan Holjavec, plavž, 8. 8. 1942; Azis Jušič, šamotarna, 1. 4. 1947; Alojz Kovač, elektro jeklarna, 19. 9. 1942; Josip Kovač, žičarna, 1. 1. 1929; Zlatko Mitič, Javornik I, 14. 9. 1943; Anton Morič, transport, 6. 3. 1935; Anton Pavlin, plinski generatorji, 23. 1. 1919; Iztok Pirc, gradbeni oddelek, 11. 9. 1947; Judita Reven, žebljarna, 21. 5. 1932; Milan Rijavec, Javornik I, 20. 8. 1947; Riko Rubin, toplotna energija, 8. 2. 1947; Jozo Ružič, hladna valjarna, 29. 8. 1946; Ivan Ščap, žarilnica, 15. 3. 1929; Janez Šranc, žična valjarna, 19. 8. 1944; Boško Todorovič, promet, 12. 7. 1943; Janez Trstenjak, cevarna, 5. 12. 1939; Alojz Urh, plinski generatorji, 19. 6. 1934; Stanislav Žvan, valjarna Bela, 18. 5. 1947.

ZAHVALA

Najlepše se zahvaljujem sindikalnemu odboru Železarne Jesenice za denarno podporo v moji dolgotrajni bolezni, ki mi je bila zelo dobrodošla.

Alojz Balanč
Jesenice, Cesta železarjev 27

ZAHVALA

Martinarjem — nekdanjim sodelavcem mojega moža Jožeta Thalerja, se iskreno zahvaljujem za pomoč, ki sem jo prejela ob njegovi smrti.

Nežka Thaler

Na osnovi čl. 22. in 23. Začasnih navodil za urejanje delovnih razmerij Železarne Jesenice, objavljamo naslednji

RAZPIS

za delovno mesto v delovni enoti elektro toplotna energija

dninski delovodja parnih turbin D-5 1 oseba

Pogoji: kandidati za razpisano delovno mesto morajo imeti tehnično ali delovodsko šolo strojne stroke z izpitom za strojnika parnih turbin in 4-letno prakso.

Prijave z osebnimi podatki, navedbo šolske izobrazbe in opisom dosedanjih zaposlitev, morajo kandidati predložiti v roku 15 dni po objavi razpisa na kadrovski sektor.

Kadrovski sektor

Na osnovi člena 22. in 23. začasnih navodil za urejanje delovnih razmerij Železarne Jesenice in sklepa Delavskega sveta DE GEŽ objavljamo ponovni

RAZPIS

1. Upravnik obrata družbene prehrane U-3 1 oseba
2. Ekonom obrata družbene prehrane D-3 1 oseba

Pogoji: pod 1.: srednja šola gostinske stroke, z najmanj 2-letno prakso v stroki;
pod 2.: zaključena 8-letna osnovna šola s praktičnim tečajem in izpitom iz živilske stroke in najmanj 3 leta zaposlitve na delovnem mestu kot samostojni delavec.

Prijave z rojstnimi podatki, navedbo šolske izobrazbe in opisom dosedanjih zaposlitev, morajo kandidati predložiti v roku 15 dni po objavi razpisa na kadrovski sektor.

Kadrovski sektor

OBVESTILO

Za urejanje cest in prostorov v železarni potrebujemo 10 delavcev. Za ta dela želimo zaposliti upokojence.

Pogoj za sprejem je fizična sposobnost.

Osebni dohodek je predviden v fiksnem iznosu 280,— din netto na uro in denarni boni.

Interesenti naj se prijavijo na sprejemnem oddelku kadrovskega sektorja.

Kadrovski sektor

Bolezenska odsotnost novo sprejetih delavcev

STAR LATINSKI PREGOVOR PRAVI: QUAE NOCENT, DOCENT ALI PO SLOVENSKO: KAR ŠKODI, UČI, OZIROMA ŠKODA ČLOVEKA IZMODRI. ALI RES?

Oddelek za medicino dela Obratne ambulante Železarne Jesenice po svojem programu vrši tudi zdravniške prve preglede kandidatov za delo v železarni. Metodologija dela, ki jo uporablja oddelek, ni le strogo poklicna selekcija ampak tudi poklicna orientacija, z drugimi besedami, ne izbira iz mase kandidatov enega za določeno delovno mesto temveč poskuša najti tudi za posameznika v množici delovnih mest eno, ki odgovarja njegovim duševnim in telesnim sposobnostim.

V oddelku je bilo v času **od 1. 3. 1966 do 31. 7. 1966** pregledanih 366 kandidatov med njimi 310 moških in 56 žensk. 22 oseb, od tega 10 moških in 12 žensk, je bilo odklonjenih od komisije za sprejem v Železarni, zaradi neodgovarjajočega duševnega in telesnega zdravja. 45 pregledancev pa v prej omenjenem času še ni delalo iz različnih vzrokov kot: kandidat se še ni javil na delo ali je odklonil obrat oziroma delovno mesto, zaposlil se je drugje. Odgovarjajoče delo pa je dobilo 299 kandidatov.

Oddelek je spremljal teh 299 novo sprejetih delavcev tudi naprej in registriral vsako njihovo potrebo po kakršnikoli zdravniški pomoči. Tako se je javilo iz te grupe v tem času 34 oseb le enkrat, 10 oseb dvakrat in ena oseba trikrat pri zdravniku. Skupaj torej 45 bolnikov (40 moških in 5 žensk) od 299 novo sprejetih, oziroma teh 45 bolnikov se je javilo 57 krat pri zdravniku. Zanimivi so bili vzroki javljanj: 21 krat so se javili zaradi obratne nezgode, 6 krat zaradi domače nezgode in 30 krat zaradi bolezni. Tudi niso dobili vsi, ki so se javili, bolniškega staleža ampak le v 41 primerih, v 16 primerih pa staleža ni bilo potrebno odpreti. Povprečna starost teh bolnikov je bila pri moških 21 let, pri ženskah 24 let, kvalifikacijska struktura pa je bila sledeča: NK 35 moških, 5 žensk; KV 3 moški in 1 praktikant.

Vsi ti bolniki so v tem času zgubili 424 delovnih dni, od tega zaradi obratnih nezgod 176 dni, kar znese 41,5 % izgubljenih dni, zaradi domačih nezgod 120 dni ali 28,4 % in zaradi bolezni 128 dni ali 30,1 %. Obratne nezgode so bile potrjene od Službe za varstvo ljudi Železarne Jesenice.

Resnost obolenj in poškodb nam pokaže povprečje izgubljenih dni. Tako je bilo povprečje za posamezno obratno nezgodo 9,8 dneva, za domačo nezgodo 24 dni in za bolezen 7,1 dneva.

To so le gole številke. Vendar pa za njimi stojijo ljudje, naši delovni ljudje, njihovo zdravje in bolezen, narodni dohodek, napori in nenapori vseh služb, ki skrbijo za zdravje ljudi pri delu.

Iz literature nam je znano, da se največ delavcev ponesreči v prvem letu dela in da v naslednjih letih nezgodni element upada skladno z večjo privajenostjo, ugranostjo z delovnim mestom, delovnim okoljem in delovno grupo v kateri delajo. Vendar pa je procent, ki se nam kaže previsok in neupravičljiv. Razkriva nam, da so še vedno pomanjkljivosti v zvezi z uvajanjem na delo, da so delovni pogoji v Železarni izredno težki in da je še vedno nezadostna tehnična zaščita, **ki bi morala biti sestavni del organizacije dela.** Po drugi strani pa nam odkriva tudi premajhno zainteresiranost samega proizvajalca za lastno varnost, za poznavanje varnostnih predpisov in njihovo praktično uporabo.

Za varno in uspešno delo železarjev bo potrebna skupna načrtna, stalna in vztrajna borba v vseh teh smereh, za kar nam ne sme biti žal niti truda niti sredstev, ki se bodo za to porabila. Boleči rezultati nam to narekujejo in nas obvezujejo.

Dr. Jensterle Jože

OBISK DELEGACIJE GASILSKIH STROKOVNJAKOV Z MADŽARSKE, POLJSKE IN ČEŠKE

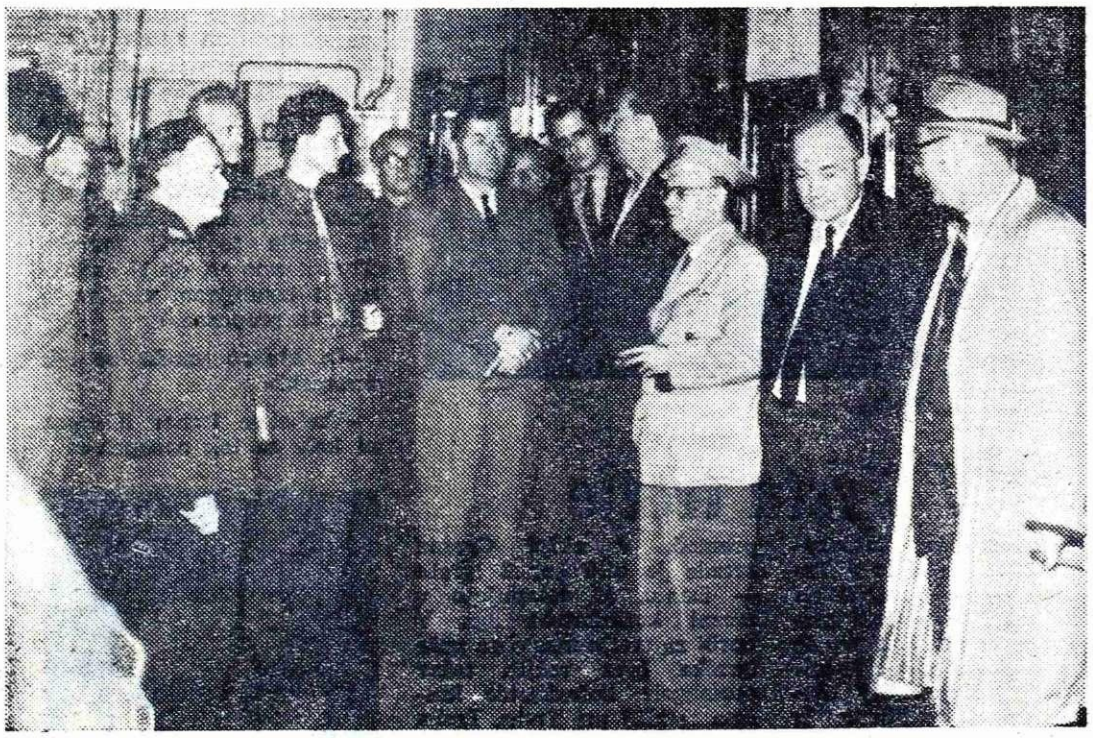

Tuji gasilski strokovnjaki so si na poti v Karlovec ogledali gasilski dom Železarne Jesenice. Med drugim so se ogleda udeležili direktor železarne inž. Matevž Hafner, general Jan Lokovšek, šef požarno varnostne komisije pri republiškem sekretariatu za notranje zadeve, Boris Lenarčič, šef požarnega varstva pri republiškem sekretariatu za notranje zadeve, dr. Milan Čeh, predsednik gasilskega društva, inž. Dušan Sikošek, odredni inženir, Tomaž Klinar, predsednik občinske gasilske zveze in naš stari gasilski veteran Jože Varl.

Goste je sprejel direktor železarne ing. Hafner skupno s poveljnikom gasilsko reševalne službe tov. Gregorjem Novakom, ki jim je tudi razkazal prostore. Gostje so pohvalili lepo ureditev, občudovali organizacijo in funkcionalnost opreme.

Žal visokim gostom zaradi slabega vremena niso mogli razkazovati okolice gasilskega doma, ki je res lepo in domiselno urejena.

— pd —

10. seja UO

(Nadaljevanje s 1. strani)

2. Vodstvom sektorjev in služb so naročili, da morajo do 1. novembra 1966 dostaviti komisiji za spremljanje statuta poslovnik za delo sektorja oziroma službe. To je zelo potrebno zaradi tega, ker moramo do konca leta dopolniti in vskladiti naš statut z novimi zakonskimi predpisi.

3. Za nov obrat družbene prehrane so se na seji upravnega odbora strinjali, da cene dnevnim obrokom prve tri mesece ostanejo nespremenjene in so določili le ceno za zajtrk. Na seji so menili, da nove cene ne smejo presegati dosedanjih z ozirom na mehanizacijo in boljšo organizacijo dela v novem obratu. Predvsem pa zaradi visokih sredstev, ki so bile vložena prav zato, da se hrana poceni.

Na tej seji so odobrili še nekatera službena potovanja v inozemstvo in reševali nekaj prošenj.

Pohvala za osebje počitniškega doma v Crikvenici

Dva dni svojega dopusta sem izkoristil za letovanje v počitniškem domu železarjev v Crikvenici. Kljub temu, da sem že mnogo slišal o prijaznosti in požrtvovalnosti osebja v domu, sem bil presenečen, ko sem spoznaval njihovo delo.

Ni lahko skrbeti za toliko ljudi z različnimi okusi. Ker tudi sam delam kot gostinec, si lahko predstavljam, kaj vse morajo ti ljudje storiti, da omogočijo našim delovnim ljudem prijetno letovanje. Čeprav sem bil v železarskem domu samo dva dni, moram pohvaliti vse, ki na kakršenkoli način skrbijo za jeseniške železarje. Občudujem njihovo prizadevnost in požrtvovalnost ter jim izrekam vse priznanje za njihove napore.

Čeprav sem že veliko slišal in tudi bral v »Železarju«, kako prijetno je v našem domu v Cirkvenici, moram priznati, da takega delovnega poleta nisem pričakoval. Zdaj, ko vem, kakšen užitek je letovanje v Crikvenici, bom še večkrat izkoristil svoj dopust za obisk tega našega letovišča na jadranski obali.

Janez Bohinc

II. svetovno veslaško prvenstvo na Bledu

Odličje le za četverec s krmarjem

Bled, to je bilo ime, ki se je zadnje dni pojavilo v časopisnih stolpcih in radijskih poročilih širom sveta. Za to so poskrbeli marljivi organizatorji drugega svetovnega prvenstva v veslanju, ki se je v nedeljo končalo v zadovoljstvo organizatorja, tekmovalcev in vseh obiskovalcev.

Na drugem svetovnem prvenstvu v veslanju na Bledu se je zbralo rekordno število tekmovalcev. Porušeni so rekordi Luzerna 1962 in olimpiade v Tokiu, saj se je zbralo na Bledu 31 držav z vseh petih kontinentov. Na Bled ni prišla le Argentina, ki je najprej prijavila udeležbo.

Še nikdar se ni nikjer zbralo toliko odličnih veslačev skifistov (posameznikov), kakor prav na Bledu. Razen Argentinca Demidija so bili zbrani prav vsi. Na Bledu se je tudi pojavil legendarni skifist Ivanov iz Moskve, ki so mi vsi že v Luzernu pripisovali konec njegove slave. No, tudi na Bledu mu ni šlo najbolje, toda Mlevo se je prebil v finale in poslal strah v kosti vsem petim veslačem. V finalu se ni izkazal najbolje in zadovoljiti se je moral s šestim mestom.

Nekaj grenkega pelina sta popila tudi ruska tekmovalca in zmagovalca v double sculu na olimpijskih igrah v Tokiu Čurin in Dubrovski, saj sta se uvrstila le v mali finale in v skupni razvrstitvi osvojila sedmo mesto. Zmaga Švicarjev Burgina in Studosta v tej konkurenci je popolnoma zaslužena. Člana züriškega Grasshopersa sta vodila vso progo in k svojim kolajnam primaknila še zlato s svetovnega prvenstva. Največja uganka letošnjega svetovnega prvenstva so bile posadke osmercev. Nekateri so mislili, da se bo na Bledu ponovila drama z evropskega prvenstva, nekateri pa so pripisovali zmago in najboljša mesta osmerca, ki so se v juliju pomerili v Luzernu. Tudi iz te moke ni bilo kruha. Oče Adam, kakor pravijo trenerju reprezentance ZRN, ni dopustil svojim fantom, da bi po tolikih razočaranjih, odkar so osvojil srebrno v Tokiu in zlato na lanskem evropskem prvenstvu, ne segli še po najvišji lovoriki. Jugoslovanom v tej konkurenci ni in ni šlo. Verjetno so bili preveč prepričani v zmago in to jih je veljalo ene od kolajn. Popolnoma so popustili na tri četrtine proge. V tem delu so trikrat menjavali število zavesljajev in tako izgubili ritem z ostalimi posadkami. V finišu so jim pošle moči in razočarali so več kot 40.000 gledalcev, ki so jih vzpodbujali. Po končani tekmi je bil trener Klavora brez besed. Edino, kar je iztisnil iz sebe, je bilo: »Tega nisem pričakoval, vse bomo analizirali.«

Edino kolajno in to bronasto, ki smo si jo Jugoslovani priborili na Bledu, je osvojil četverec s krmarjem. Veslači, ki so rešili čast jugoslovanskega veslaškega športa, so bili nabrani z vseh vetrov in šli v boj kot rezerva. Zbrali so se šele sredi avgusta in pričeli trenirati pod strokovnim vodstvom trenerja Luke. Uspeh tega čolna je nedvomno zasluga marljivosti vseh veslačev. Trud ni bil zaman in verjetno jim bo sedaj pot odprta v Kanado, kjer bo prihodnje svetovno prvenstvo, istočasno pa naj bi bili tudi naša največja nada za olimpijske igre v Mehiki.

Za prijetno presenečenje in srebrno kolajno sta poskrbela avstrijska tekmovalca v čolnu dvojic brez krmarja. Že po prvih polfinalnih srečanjih sta dala slutiti, da sta odlično pripravljena in resna konkurenta za mesta pri vrhu. V tej konkurenci so prognozerji računali največ na dvojico iz ZDA. Nekateri so jim celo pripisovali zmago. Toda Američani so razočarali in celo v malem finalu zasedli šele 10. mesto.

Edini, ki ni v letošnji veslaški sezoni razočaral svojih privržencev, je bil dvojec s krmarjem iz Nizozemske, ki je uspešno zaključil sezono z odličjem z Bleda. Veljalo bi še omeniti, da je v tej konkurenci sodeloval najstarejši aktivni tekmovalec letošnjega svetovnega prvenstva krmar ameriškega čolna g. Zemoni. Star je 46 let. Na olimpiadi v Tokiu je krmaril ameriški osmerec, ki je takrat osvojil zlato odličje.

Uganke svetovnega prvenstva so rešene. Kolajne so razdeljene. Največ uspeha so imeli tekmovalci NDR, saj so osvojili tri zlate in dve bronasti kolajni, za njimi so Nizozemci s po eno zlato, srebrno in bronasto. Preko velike luže sta odšli dve kolajni in sicer v ZDA — ena zlata in ena srebrna. Najmočnejša veslaška sila ZRN se je morala zadovoljiti z eno zlato in eno bronasto kolajno. Švicarji so osvojili eno zlato, Rusi tri srebrne in eno bronasto, Avstrija in Francija po eno srebrno, Jugoslavija in Italija pa po eno bronasto kolajno.

To je bil le bežen pregled uspehov in neuspehov s športne in tekmovalne strani. Sedaj pa še nekaj stavkov na splošno. Organizacija je bila dobro izpeljana. Športni delavci — amaterji so se na ta veliki dogodek pripravljali tri leta. Kar zadeva tekmovalce in funkcionarje, je bilo vse vzorno pripravljeno. Za predstavnike tiska je bilo vse kot je treba. Neprekinjeno so delali teleksi in telefoni. Novinarji na tribuni pa so dobili takoj, ko je bilo končano tekmovanje, biltene z vsemi vmesnimi časi in končnimi razvrstitvami.

Tudi Bled je bil zelo svečano okrašen. Turistični delavci pa so poskrbeli tudi za ognjemet. Nekoliko se je zataknilo le pri urejanju prometa. Obiskovalci Bleda, ki so prišli v ta kraj z avtomobili, so pri povratku domov morali čakati več kot eno uro, da so lahko prišli na cesto. To pa je malenkost, če upoštevamo, da naše ceste ne zmorejo takega navala. Zaključimo na kratko. Blejci so se izkazali kot še nikoli. Trud ne bo zaman, saj so vsi zatrjevali, da se bodo še vrnili v ta lepi gorenjski kraj.

Polde Karlin

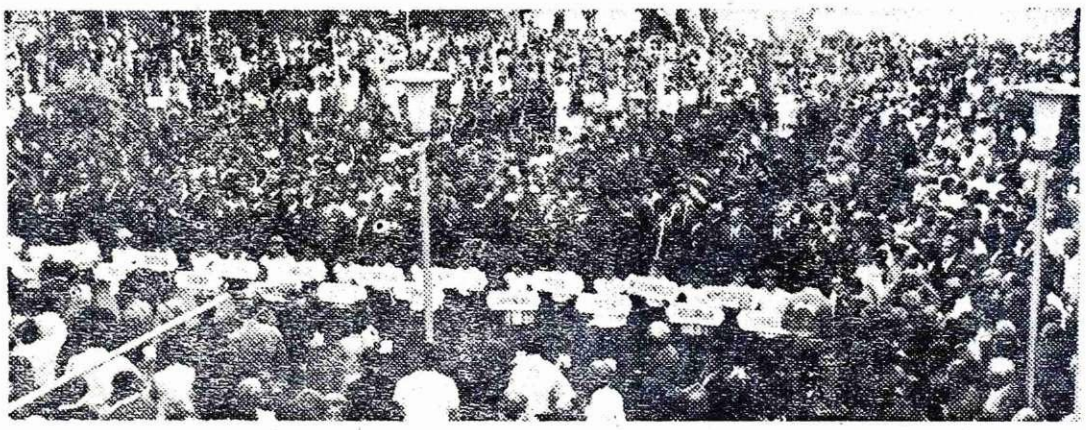

Z otvoritve II. svetovnega prvenstva v veslanju na Bledu

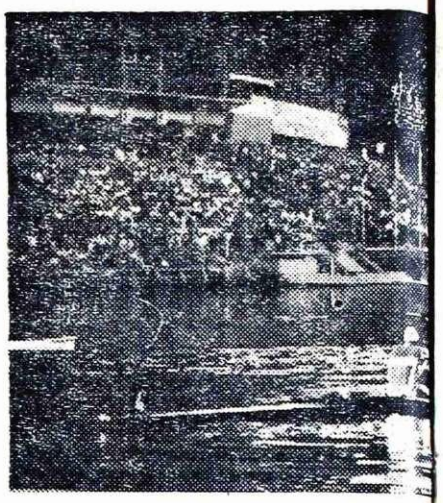

Jugoslovanski osmerec, ki smo m

Razgovor z

Član našega delovnega kolektiva Mark svetovnem prvenstvu v veslanju na B cu, ki je v generalni razvrstitvi dose

Našega športnika Mandiča smo obiskali na njegovem domu na Bledu ter ga prosili za kratek razgovor. Povedal nam je, da je zaposlen v adjustaži profilnih valjarn na Javorniku. Star je 27 let, poročen in oče šestmesečne hčerke. Doma je iz Šibenika. Na vprašanje, koliko časa se že ukvarja z veslanjem, je dejal, da 10 let. Najprej je veslal pri Mornarju v Splitu. Pozneje se je preselil na Bled in nastopil za veslaški klub Bled. Na letošnje svetovno prvenstvo so se skupno pripravljali leto dni, prej pa so vadili v matičnih klubih. V reprezentančnem osmercu so bili sami stari veslači.

Marko Mandič je tudi prepričan, da bi bil uspeh boljši, če bi na Bledu tekmoval osmerec, ki je tekmoval tudi na olimpijskih igrah v Tokiu. »Pričakovali smo eno od medalj, vendar smo ostali praznih rok. Ni in ni nam šlo. Zataknilo se je je in izgubili smo ritem. Ko smo opazili, da nismo več na drugi poziciji, se nas je lotil strah in padla je tudi morala. Trudili smo se, da bi nadoknadili izgubljeno, vendar je bilo že prepozno.«

»In kje so vzroki za tak neuspeh?«

»Vsekakor trener Klavora ni kriv za tak neuspeh.«

Marko Mandič veslač jugoslovanskega osmerca

VSEM VOJNIM UJETNIKOM

Vojne ujetnike v drugi svetovni vojni obveščamo, da bo **18. septembra** v Mostecu, Ljubljana - Šiška, I. republiško srečanje bivših vojnih ujetnikov iz vse Slovenije in iz vseh nekdanjih taborišč.

PROGRAM:

dopoldan ob 10. uri: uvodna svečanost,
popoldan: kulturno zabavni del.

Na srečanju bo ves dan poslovala posebna ujetniška **pravna posvetovalnica,** kjer bodo udeleženci lahko dobili vse podrobne informacije o posebni dobi (zakonodaji, načinu vlaganja, načinu reševanja, rednem pritožbenem postopku itd.). Prav tako bo poslovala prijavnica, kjer bodo udeleženci oddali svoje naslove in naslove taborišč za republiško evidenco.

Vabimo vse bivše vojne ujetnike, da se polnoštevilno udeležijo I. republiškega srečanja!

Komisija za vojne ujetnike pri ZB občine Jesenice

V Trstu tretje

Pretekli teden so košarkarice Jesenic gostovale v Trstu. Tja so jih povabili na mednarodni košarkarski turnir. Poleg Jeseničank so se na tem turnirju zbrale še košarkarice italijanskega državnega prvaka Mivar iz Trsta, mladinske jugoslovanske državne prvakinje Crvene zvezde iz Beograda in igralke Muggia iz Milj. Konkurenca je bila zelo močna in doseženo tretje mesto pomeni za košarkarice Jesenic lep uspeh. Jeseničanke so imele smolo pri žrebu, saj so se že v prvi tekmi srečale z igralkami Crvene zvezde in morale priznati njihovo premoč. V ekipi Crvene zvezde je bilo kar 8 igralk — članic, ki tekmujejo v zvezni košarkarski ligi. V borbi za tretje mesto so naše igralke brez večjih težav premagale košarkarice Muggia iz Milj pri Trstu. Treba je omeniti še to, da so bila vsa ta srečanja odigrana v dvorani pri temperaturi okrog 30° C. V takem okolju pa igralke Jesenic niso vajene igrati.

Rezultati: Mivar : Muggio 54:19, (30:13), Crvena zvezda : Jesenice 95:43 (53:26), Jesenice : Muggio 48:27 (24:12), Crvena zvezda : Mivar 60:46 (30:18).

od 25—30 %, izboljšala izplen tudi do 10 % ter znižala proizvodne stroške preko 10 %. V našem elaboratu navajamo le skromne uspehe, čeprav smo prepričani, da bomo že po prvi fazi strojne obdelave dosegli boljše rezultate.

Če primerjamo letne stroške s predvidenim ekonomskim efektom, ugotovimo, da je efekt za več kot petkrat večji od stroškov. S tem je tudi utemeljena upravičenost investicijskih vlaganj.

KADRI

Oddelek bo imel po uvedbi sistema 47 zaposlenih (sedaj 31) z naslednjo kvalifikacijsko strukturo:

VS — 10, V — 12, S — 11 in NS — 14.

Največ se poveča število zaposlenih pri programerjih in sicer za 7 delavcev, kar je razumljivo z ozirom na predvideni program dela in možnosti sistema. Večje povečanje je v luknjalnem oddelku in sicer za 5 delavcev. V strojnem oddelku se poveča le za 3 delavce in sicer za 2 operaterja ter 1 vodjo izmene in še to zaradi uvedbe tretje izmene. Novo delovno mesto je tudi administrator oddelka.

Z ozirom na to, da je potrebno delavce za programiranje in delo na sistemu usposobiti še pred izdobavo strojev ter da bomo s sedanjimi stroji tudi po uvedbi sistema še določen čas delali, je potrebno, da DSŽ odobri naslednja nova delovna mesta:

vodja org. programerjev	VS	1
org. programerji	VS	7
operaterji na sistemu	V/S	6
administrator	S	1
skupaj		15

Istočasno je potrebno povečanje normativa na naslednjih delovnih mestih:

vodja izmene	V	od 2 na 3
referent za sprejem dokum.	S	od 1 na 2
luknjačice	NS	od 6 na 8
verificirke	NS	od 4 na 6
skupaj povečanje		6

Skladno s postopnim zmanjševanjem normativa naj DSŽ potrdi znižanje normativa na naslednjih delovnih mestih:

planer za klasične stroje od 2 na 1
operater na klasiki (tabelirci) od 10 na 6

s pripombo, da se znižanje operaterjev izvaja postopno, skladno z opuščanjem dela na klasičnih strojih.

ELABORAT

o investicijskem vlaganju pri izpolnitvi strojnega parka IBM oddelka

Vhodne in izhodne enote bodo nameščene v novi valjarni Bela. S pomočjo vhodnih enot bo prenos vseh kontrolnih podatkov o vložku in valjanju v centralno enoto. V centralni enoti bomo podatke obdelovali ter preko izhodnih enot dali navodila za delo.

Podatke vnašamo v vhodno enoto ročno preko nastavnega registra ali s pomočjo luknjanih kartic. Število podatkov, ki jih vnašamo, je neomejeno, vendar mora biti dolžina podatka vnaprej programirana. Kot izhodni medium je pisalni stroj, ki ima kapaciteto 14,8 znakov na sekundo.

INVESTICIJSKA VLAGANJA ZA NABAVO SISTEMA IBM 360/M-30-F

	V US dolarjih	V N dinarjih
Nabavna cena	574.899	7,186.237,5
Pogoji plačevanja:		
10 % ob sklenitvi pogodbe	57.489,90	718.623,75
25 % ob izdobavi strojev	143.724,75	1,796.559,38
65 % na 5-letni kredit	373.684,35	4,671.054,37
6 % obresti od 373.684,35	61.658,40	770.730,00
20 % carine na nabavno vrednost		1,437.247,50
2 % prevozni stroški in zavarovalnina		143.724,75

INVESTICIJSKA VLAGANJA ZA PROSTORE

Izgradnja prostorov za oddelek v skupni izmeri 1000 m² po 1500 ND/m²	1500.000 ND
klimatske naprave in oprema	550.000 ND
skupaj	2050.000 ND
Skupna investicijska vlaganja	11,587.934 ND

Pregled vlaganj po letih v N din:

Leto	Oprema	Opombe
1966	718.623	10 % ob sklenitvi pogodbe
1967	2,050.000	Stavba, klimatske naprave in oprema
1968	3,377.531	25 % ob izdobavi strojev, carina, prevozni stroški in zavarovanje
1969	976.239	anuitete
1970	1,032.291	anuitete
1971	1,088.343	anuitete
1972	1,144.394	anuitete
1973	1,200.512	anuitete

LETNI STROŠKI

V tabeli navajamo sedanje stroške strojnega oddelka, stroške, ki bodo po uvedbi sistema in stroške, ki bi nastopili, če bi sedanji strojni oddelek ukinili (v novih dinarjih):

Vrsta stroškov	Sedanje stanje	Po uvedbi sistema	V primeru prehoda na ročni način
Stanje zaposlenih	31	47	130
Osebni dohodek	417.000	820.000	2,210.000
Amortizacija			
— strojev	122.000	1,052.450	77.400
— opreme	7.465	55.000	13.000
— stavbe	1.850	18.000	11.700
Vzdrževanje			
— strojev	9.980	198.000	32.000
— opreme	1.896	13.750	6.500
— stavbe	1.200	10.000	6.500
Obresti na poslovni sklad	—	430.000	70.000
Režijski stroški			
— kartice	88.590	66.430	—
— magnetni trakovi	—	13.500	—
— diski	—	22.500	—
— električna energija	4.950	12.000	7.800
— ostalo	3.100	4.700	13.000
skupaj letno	658.031	2,716.330	2,447.900

EKONOMSKI EFEKT

Znižanje zalog R-3 za 10 %	12,060.514 ND
Znižanje zalog R-5 za 30 %	26,901.441 ND
Znižanje zalog gotovih izdelkov za 50 %	3,192.835 ND
Skupaj	42,154.790 ND

Za to vsoto se zmanjša potreba po obratnih sredstvih iz naslova kratkoročnih kreditov z obrestno mero 8 %, kar da letni prihranek 3,372.390 ND.

Znižanje materialnih stroškov za 1 % od planiranih 534,200 000 ND pomeni prihranek 5,342.000 ND.

Predvidevamo minimalno zvišanje izplena pri uvedbi priprave dela preko terminalov za 1 %, kar pomeni najmanj 4.000 ton več končnih izdelkov po 2.300 ND, to je skupno 9,200.000 ND. Če od tega odštejemo vrednost odpadkov po 310 ND/tona, to je 1,240.000 ND dobimo čisti prihranek 7,960 000 ND. **Skupaj prihranki 16,674.390 ND.**

Navedene so le tiste postavke, na katerih se prihranek izraža direktno in na katere ima strojna obdelava neposreden vpliv. V našem izračunu smo vzeli le najnižje dosežene uspehe v drugih podjetjih, ki so uvedla strojno obdelavo. Po predloženem programu dela bomo strojno usmerjali in kontrolirali vso dejavnost železarne. Prednost tega dela bo v pravočasni dostavi vseh potrebnih podatkov za uspešno vodenje gospodarske politike in proizvodnje. To je glavni namen obdelave podatkov s pomočjo strojev, kar bo vplivalo v veliko večji meri na ekonomski efekt, kot je to prikazano s prej navedenimi številkami. To trdimo toliko bolj smelo, ker so nam iz tuje literature znani uspehi podjetij, ki so uvedla strojni sistem obdelave podatkov. Ta podjetja navajalo, da so znižala zaloge materiala

6 plošč oziroma desetih koristnih površin. V en komplet diskov je možno shraniti 7,250.000 črk ali 14,500.000 številk. Vsaka površina ima 200 stez. Vertikalno ležeče steze so pojmovno združene v en cilinder. Mehanizem za odčitavanje in pisanje, ki ima posebno čitalno-pisalno glavo za vsako površino, omogoča istočasen dostop do podatkov enega cilindra in garantira povprečen čas dostopa 90 milisekund od cilindra do cilindra. Brzina odčitavanja in pisanja znaša 156.000 bytov na sekundo. Enote magnetnih diskov so s pomočjo kontrolne enote 2841 in kanalov povezane s centralno enoto.

ENOTA MAGNETNIH TRAKOV 2415

Upoštevajoč možnost, da se posamezni koluti v enotah lahko menjajo, je s pomočjo magnetnih trakov mogoče hraniti skoraj neomejeno število podatkov. Podatki se s pomočjo enot magnetnih trakov izredno hitro in ob avtomatski interni kontroli absolutno zanesljivo prenašajo v in iz glavnega feritnega spomina.

Magnetna enota 2415, ki ima dve gonili, sprejme istočasno dva magnetna traka. Model 4 ima čitalno-pisalno brzino 30.000 bytov v sekundi.

Gostota pisanja znaša 1.600 bytov/inch.

Standardna naprava, ki omogoča čitanje magnetnega traku v vzvratni smeri, predstavlja prednost, ki pomaga šteditи čas pri številnih obdelavah. Magnetne enote so s pomočjo kontrolne enote, ki je vgrajena v samo enoto in preko kanala povezana s samo enoto.

TELEPROCESSING ENOTE

V ponudbi imamo dve vrsti teleprocessing enot in to:

Vhodne enote 1031 model A3 in B3 in izhodne enote 1033 model 1. Poleg tega imamo še kontrolno enoto 2701, ki povezuje vhodno-izhodne enote s centralno enoto.

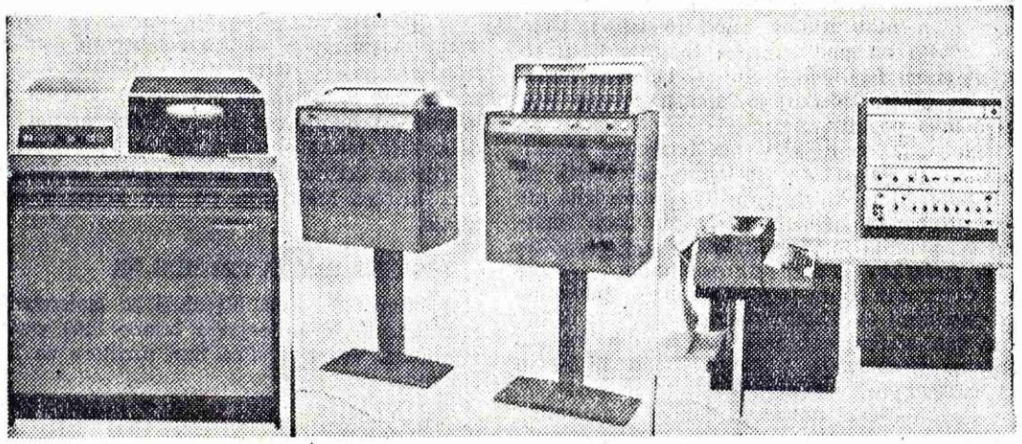

Enotna magnetnih diskov (levo), vhodna in izhodna enota (v sredini) in centralna enota s kontrolo (desno)

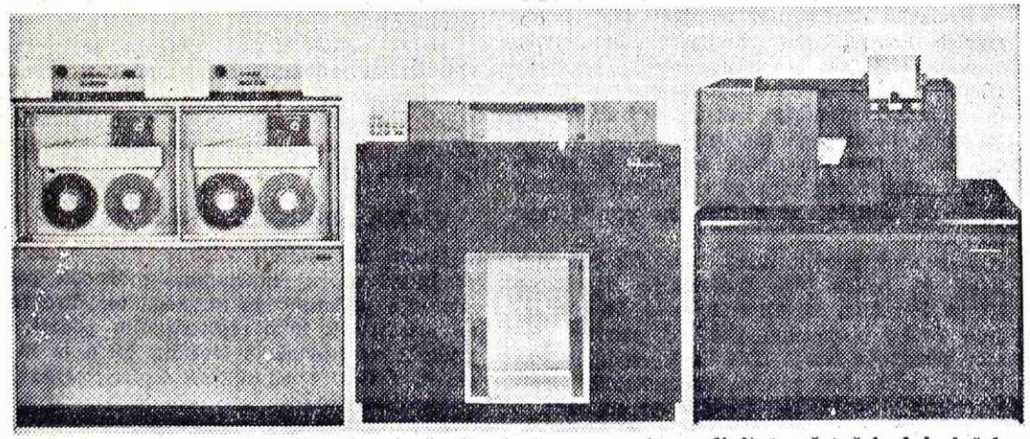

Enota magnetnih trakov (levo), pisač ali pisalna enota (v sredini) ter črtač in luknjač kartic (desno)

Na osnovi sklepa delavskega sveta z dne 29. avgusta 1966 o nakupu in uvedbi sistema IBM 360/30 objavljamo in dajemo v razpravo opis področij dela in strojev, za katere je sklenjena pogodba.

Delavski svet je odobril podpis pogodbe pod pogojem, da razprava potrdi ekonomičnost investicijskih vlaganj.

Produktivnost dela v administraciji zaostaja za produktivnostjo dela v proizvodnji. Ta razmak se stalno veča, kljub stalnemu večanju administrativnega aparata. Število poslovnih podatkov se veča, zato postaja administracija toga, neažurna in izgublja svoj pomen.

Kakšen namen ima dobra organizacija ter urejena administracija, se odraža pri pravilnih ter hitrih poslovnih in tehnoloških odločitvah. Poslovne odločitve so izrednega pomena za doseganje optimalnega poslovnega uspeha, ki pa so pri velikem podjetju z velikim asortimentom kot je naše, ki je istočasno še v rekonstrukciji, izredno težavne.

Danes poznamo mehanografske stroje, ki obdelujejo poslovne podatke, usmerjajo in vodijo proizvodnjo ter pravočasno in precizno opravijo še tako obsežne naloge. Stroški, ki jih vodstvo podjetja prihrani s pravilnimi in pravočasnimi poslovnimi odločitvami, sprejetimi na osnovi objektivnega stanja — obdelanih podatkov, so po izkušnjah, zbranih v številnih podjetjih železarske in tudi drugih strok, sorazmerno večji od stroškov, ki jih obdelava podatkov terja.

V ilustracijo temu lahko samo navedemo nekaj rezultatov, ki smo jih dosegli v našem podjetju že z uvedbo klasičnih strojev za obdelavo podatkov z luknjanimi karticami od leta 1957 do danes.

Od leta 1958 do danes smo zaloge materiala relativno zmanjšali za 18 %, za kar ima precej zaslug boljša evidenca zalog. Zmanjšale so se tudi inventurne razlike v skladiščih R-3, ki so znašale leta 1957 13,5 % od števila artiklov, leta 1965 pa le še 2,5 %.

Pri obračunu osebnih dohodkov se kaže prihranek v tem, da je uslužbencev manj, kljub temu, da se je obseg dela zaradi kompliciranosti izračuna zelo povečal. Ko bi bil sedanji obračun z vsemi dodatnimi statistikami še vedno ročen, bi potrebovali vsaj še 130 % dodatno zaposlenih v tem oddelku. Strojni obračun OD je s svojo točnostjo in ažurnostjo vplival tudi na storilnost delavcev, ker so plačani po učinku preteklega meseca in ne več za dva meseca nazaj.

Področje kvalitetne kontrole proizvodnje obdelujemo strojno za martinarno, elektro jeklarno in valjarno 2400 od leta 1961. Ročno je praktično nemogoče analizirati vzroke, ki vplivajo na kvaliteto izdelkov, dosežemo pa to strojno. Istočasno je bila organizirana služba kvalitetne kontrole in oboje je povzročilo, da so se reklamacije na kvaliteto znižale do danes za 65 %.

S strojno obdelavo osnovnih sredstev pa smo dosegli ažurnost podatkov. Za knjiženje kartic, odpisov in stanja ter inventurnih spiskov je bilo letno opravljeno več tisoč nadur, ki so stale nekaj milijonov S dinarjev. Kljub temu je bila evidenca vedno v zaostanku. Na strojni način je bila izvedena celo revalorizacija brez dodatnih nadur.

Na osnovi analiz odsotnosti za kadrovski sektor so možni ukrepi za njihovo odstranitev in zmanjšanje.

Na področju evidence in obračuna prodaje smo dosegli enotno dokumentacijo za vse podjetje, točnost in ažurnost podatkov in poročil, rednejšo odpremo, povečano možnost pravočasne analize finančnega uspeha in vsklajenost statističnih pregledov. Z računsko kontrolo faktur smo dosegli, da so se reklamacije v enem letu znižale za 25 %.

Niso pa prednosti strojne obdelave samo sedanje, ampak so se pokazale že pri samih pripravah. Pri sistemu fakturiranja smo na primer odkrili več pomanjkljivosti in z odpravo teh dosegli za podjetje preko 200 milijonov S dinarjev čistega dohodka.

Z uvedbo sistema bo možno doseči še mnogo večji prihranek, kar nam med drugim potrjujejo večletne izkušnje metalurške industrije v zapadnih državah, npr.:

- V podjetju Homestead ameriške jeklarske družbe so uvedli računski sistem za programiranje, terminiranje in obračun proizvodnje v vseh svojih obratih. Že med pripravami na uporabo teh strojev so izboljšali organizacijo in predpisali točne tehnološke postopke, ki so najcenejši in s tem izboljšali proizvodnjo za nekaj procentov. Imajo tudi možnost pregledov, kaj se v tovarni vsak trenutek dogaja, kar so dosegli s terminali.

- Tudi v italijanski metalurgiji uporabljajo sodobne elektronske naprave. Največji napredek je dosegla družba Italsider, ki ima za vseh svojih 9 tovarn organizirano centralno pripravo dela ter obračun proizvodnje in stroškov s pomočjo najmodernejšega računskega sistema. Rezultat te izredno dobre organizacije se kaže v proizvodnji, ki je od leta 1953 narasla za 283 % v primerjavi s porastom 160 %, ki ga je dosegla vsa Italija.

Elektronski stroji se uporabljajo na vseh področjih gospodarstva in znanosti, omogočajo pa tudi razvijanje novih znanstvenih metod, npr. operacijskega raziskovanja na področju vodstvenih odločitev.

Na osnovi vseh navedenih dosežkov doma in po svetu lahko zagotovimo, da bomo z uvedbo sistema izboljšali organizacijo na vseh področjih poslovanja, od priprave dela do odpreme in vrednostnega ter količinskega zasledovanja proizvodnje. Vedno bomo imeli točno sliko dogajanja v vsem podjetju in bomo zato lahko na osnovi dobljenih podatkov operativno posegali v proizvodnjo, kar danes zaradi zakasnelih podatkov ni možno.

Če zmanjšamo materialne stroške samo za 1 %, znese to 534,2 milijona din in samo s tem plačamo lahko stroje v dveh letih. Tuje firme pa pišejo, da so z uvedbo sistemov zmanjšale stroške tudi za 6—10 %. Prihranek pa se mora pokazati na vseh področjih in celo ne šele z instalacijo strojev, ampak že prej v času priprav, ko bomo iskali optimalne poti proizvodnje, odstranjevali dvotirnost v poslovanju itd.

Program dela in prednosti strojne obdelave podatkov

Ves program zajemanja in obdelavo podatkov razdelimo na dve fazi:

I. faza

A. IZDELAVA KOLIČINSKEGA, FINANČNEGA IN POMOŽNIH PLANOV

B. SPREJEM IN OBDELAVA NAROČIL

1. Sprejem naročil.
2. Kvartalni oziroma mesečni program.

C. PROGRAMIRANJE IN KONTROLA PROIZVODNJE V VALJARNI BELA

1. Izdelava okvirnih proizvodnih nalog.
2. Detajlne proizvodne naloge.
3. Spreminjanje proizvodnih nalog.
4. Spremljanje naročil.
5. Spremljanje proizvodnje.

D. OBRAČUN STROŠKOV PROIZVODNJE

1. Obračun stroškov proizvodnih obratov.
2. Obračun stroškov proizvodnje pomožnih obratov (strojno energetskih).
3. Izdelava kalkulacij in analiza stroškov.

E. EVIDENCA IN OBRAČUN PRODAJE

F. NABAVNA IN SKLADIŠČNA SLUŽBA

1. Skladiščna služba nabavljenega materiala.
2. Spremljanje zalog polizdelkov.
3. Evidenca skladišč končnih izdelkov.

G. OSTALA PODROČJA STROJNE OBDELAVE PODATKOV

1. Osebni dohodek.
2. Osnovna sredstva.
3. Personalna evidenca.

II. faza

A. PRIPRAVA DELA

B. SPREMLJANJE PROIZVODNJE PO FAZAH IN KONTROLA CELOTNEGA PROIZVODNEGA PROCESA

C. ORGANIZACIJA PRIPRAVE IN KONTROLA PREVENTIVNEGA VZDRŽEVANJA

Obdelava I. faze

A. IZDELAVA KOLIČINSKEGA, FINANČNEGA TER POMOŽNIH PLANOV

Cilj, ki ga želi podjetje doseči v tekočem letu, je izražen v količinskem in finančnem planu, ki ga izdelujemo in sprejemamo vsako leto. Pred sprejemom plana pride do mnogih sprememb, ki zahtevajo izdelavo novih variant plana in ker se plan sestoji iz množice podatkov, se izdelava takega plana, predvsem pa finančnega, zavleče tudi do sredine tekočega leta. Takrat sprejeti plan pa izgubi svoj pomen kot instrument za operativno delo.

Izhodišče za izdelavo količinskega in finančnega plana je predvideni letni dohodek, ki ga želimo doseči. Cilj količinskega in finančnega plana je iskanje optimalne poti za doseganje danega dohodka z minimalnimi stroški. Da bi se s planom temu dohodku približali, moramo izdelati več variant plana. Zaradi množice podatkov, ki so za izdelavo plana potrebni, je možno tak plan pravočasno izdelati le strojno. To pa potem omogoča vodstvu podjetja ter samoupravnim organom, da se na osnovi temeljitih analiz predložene dokumentacije hitro in pravilno odločijo in sicer poslovno in tehnološko. Te odločitve so nato osnova IBM oddelku za izdelavo končne variante količinskega in finančnega plana.

Na osnovi dokončno formuliranega količinskega plana bomo izdelovali pomožne plane kot so plan nabave surovin in pomožnega materiala, plan prodaje, plan vzdrževanja, delovne sile, stroškov, delitve dohodka itd. Posebno pozornost bomo posvetili planu nabave surovin in pomožnega materiala, ki bo omogočil nabavni službi sklepanje delgoročnih pogodb s tekočo dobavo materiala, kar se pozitivno odraža na skladiščnih stroških in na stroških obratnih sredstev.

B. SPREJEM IN OBDELAVA NAROČIL

1. Sprejem naročil

Pri sprejemanju naročila smo postavljeni pred dva cilja:

— odpremiti blago kupcu v zahtevanem roku in kvaliteti, ki jo je kupec zahteval ter

— izdelati to blago z najnižjimi stroški oziroma največjim dohodkom.

Delo poteka po proizvodnem planu, toda ko gremo na mesečno proizvodnjo, je plan izražen v obliki programa. Vključevanje načrta v celotni proizvodni proces programiranja, proizvodnje in odpreme ter kontroliranje poti proizvodnje z načinom najnižjih stroškov do končnega fakturiranja pa zahteva strojno obdelavo podatkov, ker le tako imamo na razpolago vse operativne podatke, ki jih lahko kadarkoli uporabljamo.

ELEKTRONSKA NAPRAVA ZA OBDELAVO PODATKOV IBM SISTEM/360

IBM sistem/360 je družina naprav za obdelavo podatkov, ki zaradi naprednega koncepta konstrukcije lahko rešuje vse probleme komercialnega, tehničnega in znanstvenega značaja in se lahko uporablja tudi za teleprocessing in za vodenje tehnoloških procesov.

Sistem je na razpolago v več modelih, ki se medsebojno razlikujejo po hitrosti interne obdelave, velikosti glavnega feritnega spomina in številu ter brzinah vhodnih in izhodnih enot, ki jih je mogoče priključiti. Z možnostjo širjenja sistema in velikimi možnostmi najrazličnejših variant v konfiguracijah je IBM sistem/360 kos vsaki nalogi na področju obdelave podatkov. Napravo je mogoče prilagoditi vsakokratnim zahtevam.

CENTRALNA ENOTA SISTEM 2030 — F

Centralna enota IBM sistem/360 obdeluje podatke in usmerja preko posebnih stikalnih elementov njihov vhod in izhod. Delo se odvija na podlagi niza instrukcij, ki so v glavnem feritnem spominu centralne enote in ki stroju ukazujejo, kakšna mora biti obdelava podatkov.

Najnižja enota glavnega feritnega spomina, ki jo je mogoče direktno adresirati, je en byte, ki lahko vsebuje dva numerična ali en alfabetski znak. Velikost glavnega feritnega spomina je 65536 bytov, brzina prenašanja podatkov je 0,75 mikrosekunde.

Centralna enota je preko kanalov povezana z vhodnimi in izhodnimi enotami ali z drugimi centralnimi enotami. Pri kanalih znašajo brzine prenašanja podatkov med 18.000 in 1,300.000 bytov v sekundi.

Avtomatična notranja kontrola garantira absolutno zanesljivost sistema. Novo razvite vhodne in izhodne enote pa dopolnjujejo odlične tehnične lastnosti centralne enote.

KONZOLA S PISALNIM STROJEM 1052

Konzola s pisalnim strojem 1052 predstavlja kombinirano vhodno-izhodno enoto sistema IBM/360. Tastatura stroja je električno neodvisna od njegove pisalne glave in se lahko uporablja kot vhod. Ima obliko tastature običajnega pisalnega stroja s tem, da ima gornja vrsta tipk številke in specialne znake. Poleg tega so na stroju posebne tipke in stikala, ki služijo za upravljanje naprave.

Konzolni pisalni stroj ima 130 pisalnih mest in lahko piše formularje do širine 38 cm. Poročila, ki jih stroj piše, se usmerjajo preko programa. Posebna pisalna glavica pisalnega stroja IBM 72, ki se lahko zamenja, služi kot pisalni mehanizem. Brzina pisanja znaša 14,8 znakov na sekundo.

Konzola s pisalnim strojem 1052 predstavlja dodatno olajšavo pri testiranju programov s tem, da omogoča direkten poseg v glavni feritni spomin. Konzola s pisalnim strojem je s pomočjo kontrolne enote 1051 in kanala povezana s centralno enoto.

ČITAČ IN LUKNJAČ KARTIC 1442 MOD. N1

Stroj razpolaga z enim dovodom kartic, eno postajo za odčitavanje, eno postajo za luknjanje in dvema predaloma za odlaganje kartic.

Kartice se odčitavajo foto-električno, in sicer tako, da se odčita kolona za kolono. Luknjanje poteka po kolonah. Luknjajo se lahko vse črke, številke in specialni znaki. Ker je postaja za odčitavanje in luknjanje na isti progi, je izvedljivo tudi luknjanje v isto kartico. Prav tako je mogoče istočasno luknjanje ene in odčitavanje naslednje kartice. Stroj razpolaga z avtomatsko kontrolo pravilnosti in popolnosti odčitavanja in luknjanja.

Predal za polnjenje lahko sprejme 1.200 kartic. Kartice je mogoče dolagati, ne da bi delo prekinili.

V predale za odlaganje kartic je preko programa mogoče kartice selektivno usmerjati.

Kartice se odlagajo pokončno, odvzem je mogoč pri delujočem stroju. Vsak predal za odlaganje lahko sprejme okrog 1.300 kartic.

Hitrost odčitavanja znaša 24.000 kartic na uro, hitrost luknjanja pa 160 kolon v sekundi.

PISALNA ENOTA 1403 MOD. N1

Printer 1403 mod. N1 služi za izpisovanje brezkončnih formularjev z brzino 1100 vrstic v minuti. Vsaka vrstica ima prostora za 132 znakov.

Pisalni elementi, ki tečejo v posebni progi, lahko odtisnejo vse črke in številke ter specialne znake. Papir se pomika pod kontrolo luknjanega traku. Printer lahko piše istočasno več izvodov. Njihovo število je odvisno od kvalitete papirja. Postopek pisanja se opravlja ob istočasni avtomatski kontroli pravilnosti.

Poleg velike brzine pisanja se printer 1403 N1 odlikuje tudi po natančnosti vodenja formularjev in izredno jasnih odtisih znakov. Pisalna enota je s pomočjo kontrolne enote 1821 in s pomočjo kanala povezana s centralno enoto.

ENOTA MAGNETNIH DISKOV 2311

Enota magnetnih diskov 2311 združuje prednosti skoraj neomejene možnosti registriranja podatkov in stalnega ter direktnega pristopa k tako registriranim podatkom. Podatki se prenašajo izredno hitro iz in v glavni feritni spomin, pri čemer zagotavlja avtomatska interna kontrola pravilnost prenosov.

Glavni sestavni del enote 2311 je zamenljiv komplet diskov M 1316, ki se sestoji iz

nih delovnih naprav. S pomočjo teh osnov in ostalih podatkov bomo izdelali za vsako delovno napravo plan potrebnega vzdrževanja, ki bo vseboval opis dela, ki ga je treba opraviti, predviden čas vzdrževanja in spisek delov, ki jih je treba zamenjati. Te plane vzdrževanja za posamezne naprave bomo vskladili s proizvodnim programom in na tej osnovi izdelali terminski program vzdrževanja. Ta program bo zgrajen tako, da bomo lahko izvedli preventivno vzdrževanje v času, ko bo čim manj škode za proizvodnjo, poleg tega pa bo služil še za pravočasno naročanje nadomestnih delov in smotrno razporejanje delavcev.

Terminski program vzdrževanja in kontrolo izvajanja programa bomo delali strojno. Tak program in stalen nadzor nad proizvodnimi sredstvi nam bo omogočil nemoten potek izvajanja proizvodnega programa in zmanjšal nepredvidene okvare in zastoje na minimum.

Poleg programa in kontrole preventivnega vzdrževanja bomo uvedli evidenco okvar z zastoji in vzroki okvar.

Namen te evidence bo posredovanje podatkov, ki nam bodo omogočili izdelovanje analiz in pregledov o okvarah in zastojih ter preventivno vzdrževanje oziroma odstranjevanje vzrokov okvar. Ti podatki nam bodo služili tudi kot osnova za planiranje preventivnega vzdrževanja.

II. SESTAV STROJEV

Na osnovi predloženega programa obdelave podatkov smo izdelali grobi izračun podatkov in dokumentov, ki jih bomo obdelovali. Po tem izračunu bomo mesečno obdelovali približno 223.000 dokumentov z okrog 13,630.000 podatki. Vsak podatek bomo mesečno obdelovali blizu 18-krat. K temu moramo dodati še konstantne podatke, ki so nam potrebni za program obdelave podatkov in to: normativi, regulativi, šifranti, stanja, cene ter programi za strojno obdelavo. Po grobih izračunih bo obseg konstantnih podatkov isti kakor spremenljivih podatkov. Predvidena količina podatkov in rokovne zahteve za izdelavo posameznih obračunov so nam služili za izračun kapacitete in sestavo garniture.

Poleg kapacitete smo upoštevali še naslednje zahteve:

1. Na sistemu nam mora biti omogočeno opravljati vsa tekoča dela za vodenje in obračun proizvodnje, naloge s področja analiz, raziskav in študij.

2. Omogočena mora biti razširitev sistema z ozirom na povečane potrebe v podjetju, ne da bi obstoječi sistem zamenjali.

3. Kapacitete sistema morajo odgovarjati potrebam podjetja, cena pa našim možnostim.

4. Sistem mora odgovarjati današnji stopnji razvoja tehnike in znanosti.

5. Dobavitelj sistema za obdelavo podatkov mora nuditi pomoč pri uvedbi nove organizacije, izobrazbi kadra, inštalaciji in soliden servis za vzdrževanje sistema.

Po skrbni analizi obstoječih sistemov različnih firm ter pri upoštevanju navedenih zahtev predlagamo sistem IBM/360 — 30 F in to iz naslednjih razlogov:

1. Sistem IBM/360 — 30 F odgovarja navedenim zahtevam ter je konkurenčen enakovrednim sistemom drugih firm.

2. Že sedaj uporabljamo klasične stroje firme IBM in bo nabava novega sistema izpopolnitev oziroma razširitev obstoječih kapacitet. Prehod na katerikoli sistem druge firme bi zahteval dodatne stroške.

3. Firma IBM je največji izdelovalec tovrstne opreme, saj njena proizvodnja obsega 80 % svetovne proizvodnje mehanografskih strojev s prodajno mrežo po vsem svetu. Temu primerno vlaga firma tudi sredstva v znanstveno dejavnost in je na področju mehanografije dosegla največji napredek.

4. Firma IBM ima dobro organizirano uvajalno službo, kakor tudi šole za vzgojo kadra in bomo dobili v tem oziru vso potrebno pomoč.

5. Firma IBM ima preko jugoslovanskega zastopnika organizirano servisno službo, plačljivo v dinarjih.

6. Do sedaj je v Jugoslaviji instaliranih že pet sistemov firme IBM in sicer: Zvezni statistični zavod v Beogradu ima IBM 705, JUGEL, Rudnik in topilnica svinca Trepča, TAM Maribor in Fabrika kablova Svetozarevo imajo sistem 1401. Pogodbo za nabavo sistema IBM/360 imata podpisano Crvena Zastava v Kragujevcu in DES Ljubljana. Pred podpisom pogodbe za nabavo sistema IBM/360 so še naslednja podjetja in ustanove: Rade Končar Zagreb, Zvezni statistični zavod Beograd, JLA, Litostroj, Rog, Železnica, NB Beograd itd.

Poleg modernih sistemov imamo v Jugoslaviji več klasičnih garnitur firme IBM različnih modelov.

Za naše potrebe predlagamo naslednji sestav strojev:

oznaka	naziv	število kosov
2030 F	centralna procesna enota	1
1051	kontrolna enota za konzolo	1
1052	konzola s pisalnim strojem	1
2821	kontrolna enota za pisalno enoto	1
1403	pisalna enota	1
1442	čitalno luknjalna enota	1
2841	kontrolna enota za enote magnetnih diskov	1
2311	enota magnetnih diskov	3
2415	enota magnetnih trakov	1
2701	kontrolna enota za terminale	1
1031	vhodna enota	6
1033	izhodna enota	4

Cena za garnituro sistema znaša **575.111 US dolarjev.**

Da bi zagotovili dosego omenjenih dveh ciljev, bomo pred sprejemom oziroma potrditvijo naročila strojno preverili naslednje podatke:

— ali so specifikacije naročila v skladu z našim proizvodnim asortimentom,

— ali je naročena količina enaka ali večja od minimalne, ki je za proizvodnjo sprejemljiva,

— ali lahko z ozirom na razpoložljive kapacitete zadovoljimo kupca v določenem roku,

— ali nam naročeni izdelek zagotavlja realizacijo predvidenega dohodka,

— ali je kupec finančno sposoben.

Naročilo z negativnim rezultatom bomo dostavili pristojnemu oddelku, da bo s kupcem skušal doseči tako spremembo pogojev, ki bodo za podjetje sprejemljivi. Korigirano naročilo bomo potem spet upoštevali kot novo in postopek ponovili. Za naročilo s pozitivnim rezultatom pa bomo izpisali potrdilo o sprejemu naročila, ki ga bo sprejel pristojni oddelek in kupec, sprejeto naročilo pa bomo istočasno že uvrstili v stanje naročil.

S takim načinom sprejemanja naročil si bomo zagotovili sprejem le takih naročil, ki nam zagotavljajo dohodek in ki so skladna z našimi kapacitetami, kar nam bo omogočilo, da se bomo držali dobavnih rokov. Torej si bomo zagotovili solidnejše poslovanje s kupci. Ta način sprejemanja naročil nam omogoči sprejeti optimalen asortiment ter zbrati optimalne količine za proizvodni program. Na razpolago in takoj dostopni nam bodo vsi podatki o naročilih v najkrajšem času.

Opisani sistem kontrole naročil bo imel ekonomski in psihološki učinek. Kot dokaz navajamo naslednji primer: V letu 1965 smo planirali povprečno 196.2 din/kg prodanega blaga. Dosegli smo le 187.6 din, kar pomeni 8.6 din manj, ali na 273.946 kg prodanega blaga 2.350,5 milijona S din manj dohodka. Dosledna kontrola in vsklajevanje s planiranimi cilji na opisan način bo lahko mnogo doprinesla k dosegi planirane cene. Psihološki učinek pa bo vsekakor vplival na izdobavo naročil v roku. Lansko leto smo izdobavili le 89,93 % naročil. Po opisanem sistemu kontrole naročil moramo vse izdobaviti v dogovorjenih rokih.

2. Kvartalni oziroma mesečni program

Na osnovi sprejetih naročil IBM oddelek izračuna potrebne izdelovalne čase ter vložni material po fazah izdelave za zbrana naročila po izdelkih, za katere izdelavo je potreben enak tehnološki proces. Pri izdelavi proizvodnega programa najprej upoštevamo vsa ostala naročila ter nato kontroliramo in primerjamo vsa naročila s stanjem končnih izdelkov na zalogi ter iz programa izločimo naročila, za katera so izdelki že na zalogi. Pri izdelavi programa po fazah izdelave kontroliramo na vsaki fazi do jeklarne, če imamo na zalogi proste polizdelke. Če jih imamo, bomo izdelek te pozicije programa izdelovali od te faze naprej, v nasprotnem primeru pa raziskujemo dalje in naročilo uvrstimo v proizvodni program določene faze. Spremembe med proizvodnim procesom pa bomo upoštevali pri izdelavi programa v smeri od jeklarne do končnih izdelkov.

V kolikor se pri izdelavi programa pokažejo prekoračenja kapacitet, je potrebno ukrepanje komercialne službe. Izvedemo določene premike na krajše roke. Pri nezadostno izkoriščenih kapacitetah pa ima komercialna služba možnost, da nujna naročila, ki so bila predvidena za poznejše obdobje, premakne naprej. Zaradi politike naročil je možno tudi pregrupiranje naročil glede na dobavne roke.

S takim načinom izdelave programa nam je dana možnost, da zberemo istovrstna naročila v pozicijo programa, ki ima optimalno količino glede na proizvodni proces (valjanje...) in vložek (slab, blum, oziroma brama, ingot in šarža). S tem bomo dosegli zmanjšanje izvenprogramske proizvodnje, boljše izkoriščanje proizvodnega časa, boljši izplen, pravočasno zagotovitev vložka ter izpolnjevanje dobavnih rokov.

Vse navedene izboljšave je sedaj težko utemeljiti, čeprav smo prepričani, da bo dosežen ekonomski učinek. Prav tako smo prepričani, da bomo zmanjšali nedovršeno proizvodnjo, katere vrednost je ob koncu leta 1965 znašala preko 7.311 milijonov din. Če nedovršeno proizvodnjo zmanjšamo vsaj za vrednost dveh milijard, bo prihranek samo na obrestih za obratna sredstva preko 160 milijonov din letno.

C. PROGRAMIRANJE IN KONTROLA PROIZVODNJE V VALJARNI BELA

Vzrok, da bomo najprej uvedli programiranje in kontrolo proizvodnje v valjarni Bela oziroma blumingu, je ta, da bluming sprejema celotno proizvodnjo martinarne, jo predeluje v vložek za valjarne in posredno za obrate hladne predelave. Zato je iz bluming valjarne možna kontrola in usmerjanje proizvodnega procesa.

Detajlne proizvodne naloge v valjarni Bela izhajajo iz predhodne obdelave podatkov oziroma kvartalnih proizvodnih planov, mesečnih operativnih planov ter okvirnih proizvodnih nalog. Izhajamo iz zbiranja naročil, obdelave podatkov v proizvodnji, kar je osnova usmerjanja in nadziranja krogotoka materiala v proizvodnji. Iščemo optimalne rešitve s čim boljšim izkoriščanjem proizvodnih naprav, obstoječih zalog polizdelkov s ciljem, da bi posamezno naročilo čim hitreje prešlo skozi proizvodne faze.

1. Okvirne proizvodne naloge

Izdelava okvirnih proizvodnih nalog za valjarno Bela predstavlja sestavljanje potreb-

nih količin slabov, pločevine in trakov ter nadalje iz tega izračun potrebnih količin bram, oziroma tudi iz profilov potrebnih količin ingotov. Iz seznama naročil zberemo pozicije po naročilnih rokih v enake skupine kvalitet in dimenzij in iz tega sestavimo specifikacijo bram in ingotov. Za izdelavo proizvodnih nalog pa nam je potrebno še niz podatkov, kot so normativi in določene omejitve, na primer maksimalne dolžine slabov ali blumov z ozirom na potisno peč itd. Ko bo bluming valjal debelo pločevino, pa bomo izdelovali program valjanja.

Pri valjanju na stecklu pa se teži k maksimalno možni teži kolobarja. Ko zaključimo z izračunavanjem potrebnih količin slabov, začnemo z združevanjem količin slabov, izdelavo programov valjarniških period gretja, oziroma valjanja za hladno predelavo, škarje itd. Tako gradimo program valjanja za določeno obdobje ter nam je dana možnost, da vsak čas ugotovimo, katera naročila so vsebovana v posameznih slabih oziroma h katerim naročilom spadajo posamezni slabi. Slabi se z upoštevanjem optimalnega izkoristka kokil zbirajo v brame ter brame v šarže. Ker pa so v slabih zbrana naročila, lahko ugotovimo, katera naročila so vsebovana v posamezni brami oziroma šarži. Enak postopek je za blume in ingote.

2. Detajlne proizvodne naloge

Na osnovi okvirnih nalog se sestavlja dnevno naročilo jeklarni. Brame ene dekade po vrstnem redu nujnosti tvorijo osnovo za sestavljanje talilnega programa jeklarne ob upoštevanju tonaže posameznih peči. Talilni program moramo izdelovati denvno; to je potrebno zato, da se omogoči hitro naročanje tistega materiala, ki je iz kakršnih koli vzrokov izpadel ter ni moč najti nadomestila v tekoči proizvodnji. Izpadi se lahko pojavljajo v celotni tehnološki verigi, kar zahteva dnevne popravke.

Za sestavljanje delovnih programov za naslednje tehnološke faze je treba upoštevati že obstoječe zaloge polizdelkov, ki se v posameznih fazah nahajajo (tople in hladne brame, slabi in kolobarji). Sistem dobiva podatke o njihovim gibanju tekoče preko terminalov, ki bodo montirani v novi valjarni in zato lahko daje tekoča navodila za delo na posameznih agregatih. Obseg navodil se ravna po potrebah in željah obratovodstva, ki se določijo ob sestavljanju programov za delo na sistemu. Tako bi program valjanja prvega gretja obsegal navodila za delo blumingu in škarjam ob upoštevanju vložka, ki je že v globinski peči ter na ta način upošteva spremembe, ki so nastale v predhodnih tehnoloških fazah.

3. Spreminjanje proizvodnih nalog

Potrebo po spremembi proizvodnih nalog lahko povzroči:

a) izpad materiala, ki je nastal v tehnološkem postopku izdelave,

b) sprememba naročila po želji kupca.

Pri izpadu materiala poiščemo novo naročilo oziroma pri novem naročilu moramo poiskati drug material. Pri spremembi po želji kupca moramo spremeniti program naročila ali polizdelke uporabiti za druga naročila.

Pri spreminjanju proizvodnih nalog želimo hitro in ekonomično nadoknaditi izpade, ne da bi trpelo delo v obratih. Pri preusmeritvi naročil iščemo v seznamu naročil pločevine in trakov, kakor tudi iz teh naročil izračunane potrebe po slabih in bramah, ki jih imamo na magnetnih ploščah, take kvalitete in dimenzije, ki odgovarjajo izpadlemu materialu. Če v seznamu ne najdemo nadomestila, moramo pri zahtevnih jeklih izvesti ponoven izračun za potrebe bram, pri navadnih kvalitetah pa delamo za skladišče nenaročeno blago.

Obdelava proizvodnih nalog na sistemu ima v primerjavi z ročnim delom naslednje prednosti: strogo upoštevanje dobavnih rokov, zmanjšanje stanja in naročenega blaga, izboljšanje izplena v vsaki posamezni proizvodni fazi, optimalno izkoriščanje proizvodnih agregatov, hitro reagiranje na izpade v tehnološkem procesu, hiter pristop do podatkov ter možnost prilagoditve proizvodnih programov.

Z usmerjanjem proizvodnje preko Teleprocessing sistema so v svetu dosegli odlične rezultate na področju izplena, ki so ga izboljšali za 10—14 %. To povečanje so dosegli zaradi takojšnjega izračunavanja optimalnih dimenzij blumov ali slabov. Čeprav je za vsako bramo ali ingot že naprej določeno, za katero naročilo se bo valjalo, ne moremo biti prepričani, da bo po končanem valjanju dobljena dimenzija popolnoma odgovarjala naročilu. Odstopanja v dimenzijah lahko nastanejo zaradi netočne teže brame ali ingota, večjega ali manjšega lunkerja in podobno. Da bi kljub temu optimalno izkoristili dobljene dimenzije oziroma teže, se poslužimo sistema, ki s pomočjo za to sestavljenih programov izračunava najboljše rezanje z ozirom na naročila, katerih podatki so na magnetnih ploščah. Ko je izračun narejen (kar pa traja le približno sekundo), rezultat preko terminala sporoči delavcu na škarjah. Če izplen na ta način na blumingu povečamo za 1 %, pod pogojem, da bo možno ugotavljati dolžino zdravega valjanca, bo to z ozirom na sedanjo količino blagovne proizvodnje predstavljalo 4.000 ton ali približno 1 milijardo S din več blagovne proizvodnje. Po izjavah strokovnjakov iz valjarn bomo lahko tudi pri nas dosegli enake rezultate kot v podjetjih, kjer so ta sistem že uvedli.

4. Spremljanje naročil

Vsi v proizvodnem procesu nastajajoči podatki se preko sistema zajemajo in vpisujejo na magnetne plošče. Ti podatki služijo za izdelavo dnevnih in izmenskih proizvodnih poročil ter nudijo možnost zasledovanja posameznih naročil skozi tehnološke faze.

čakovane pomožne čase za menjave pri normalni sestavi programa. Iz tega pa izhaja pričakovani izdelovalni čas, na katerega se nanašajo stroški stroškovnega mesta. Normalni delež stroškov za čase zastojev in menjav bo enakomerno razdeljen na vse izdelke. Možno bo ugotavljati razlike stroškov, ki bodo nastale zaradi večjega ali manjšega deleža pomožnih časov, tako da bomo s tem spoznali učinek dobrega ali slabega programiranja. Ugotovitev stroškov, ki niso odvisni od količine, pa bo morala biti še naprej podvržena posebnim raziskavam.

Stroški stroškovnih mest, ki so merilo za standardno zaposlitev, so normalno zgrajeni na prečiščenih vrednostih preteklega razdobja. Ti stroški so poleg tega razdeljeni še po stroškovnih vrstah oziroma grupah stroškovnih vrst, istočasno pa razdeljeni po koledarskem času, obratovalnem času in po času delovanja stroja. Pri najvažnejših strokovnih vrstah, kot npr. izdelovalni OD, poraba energije in goriva, bodo točno določene tudi količinske porabe in cene za vrednotenje. Delitev stroškovnih vrst v odvisnosti od omenjenih časovnih prijemov dovoljuje približno ugotavljanje odklonov zaposlitve.

Skupne standardne stroške predelave enega izdelka dobimo s seštevanjem standardnih stroškov predelave za predvidene poteke dela, ti pa bodo izračunani z množenjem predvidenega časa vsake vrste dela s postavko standardnih stroškov vsake časovne enote za tisto stroškovno mesto. Te stroške bomo primerjali z dejansko nastalimi stroški in izračunali odklon.

Da bomo lahko dejanske in standardne stroške tekoče primerjali, bomo morali dnevno dobivati podatke o proizvodnji iz obratov. O vsaki spremembi, ki se izvede med proizvodnim procesom, moramo biti sproti obveščeni, ker le tako lahko stalno spremljamo proizvodnjo in vmes tudi posegamo, če ugotovimo večja odstopanja. Tako hitro pa bomo spremljali proizvodnjo lahko samo tedaj, če bomo sproti dobivali podatke preko terminalov. Zato bodo morali biti postavljeni terminali na vseh važnejših mestih v proizvodnji, od koder nam bodo lahko pošiljali potrebne podatke.

Tako dobljene količinske podatke o proizvodnji bomo ovrednotili s standardnimi stroški in jih primerjali s predvidenimi stroški. Primerjave bomo izvedli po različnih kriterijih. Mesečno bomo po stroškovnih mestih ugotavljali naslednje odklone:

— odklon produktivnosti, ki ga bomo izračunavali s primerjanjem dejanske in normirane produktivnosti,

— odklon zaposlitve, ki nastane zaradi nedoseganja ali preseganja fiksnih stroškov na osnovi obratovalnih časov in časov zastojev ter potrebnih pomožnih časov, različnih od normiranih časov.

Neodvisno od stroškovnega mesta pa bomo izračunavali še naslednje odklone:

— odklon vložka, ki nastane zaradi razlik vložka surovin in polizdelkov od norm. Za to razliko vložka obrat ne odgovarja takrat, kadar niso bili preskrbljeni predvideni polizdelki,

— odklon izplena,

— odklon postopka.

Vseh izračunov ne bomo mogli opraviti sproti in po stroškovnih mestih, ker se nekateri stroški prenašajo na celotno obratovanje in jih lahko opazujemo šele po izdelavi posameznih naročil oziroma delovnih nalogov. Vsi ti odkloni nam bodo kazali rezultat proizvodnje in na podlagi teh bomo lahko ukrepali in posegali v proizvodnjo.

Poleg rezultata proizvodnje pa bomo ugotavljali tudi rezultat nabave, ki kaže učinek slučajnih in manjših tržnih nihanj cen vložka in pomožnega materiala in rezultat prodaje, ki se kaže v izračunu uspeha izdelkov s primerjavo čistega izkupička in standardnih stroškov.

Prednost spremljanja proizvodnje po fazah in s tem kontrola celotnega proizvodnega procesa je v tem, da tekoče dobivamo podatke o dogajanju na vsaki fazi proizvodnje in jih primerjamo s podatki o tem, kaj in kako bi moralo biti.

Standardne stroške po stroškovnih mestih in po nosilcih stroškov bo treba izračunati istočasno s postavljanjem normativov in regulativov, to je potekov dela, kar nam bo omogočilo izbiro optimalne poti za izdelavo posameznih izdelkov in s tem najnižjih stroškov.

Obračun stroškov bomo izdelovali v zelo kratkem roku in bo zato izdelan pravočasno in točno, kar je pogoj, da je sploh uporaben.

Prednost sistema standardnih stroškov je tudi v tem, da bomo lahko izdelovali točne kalkulacije po izdelkih, stroškovnih mestih, vrstah stroškov. Tako bomo za vsak izdelek imeli točno kalkulacijo stroškov in bomo lahko ugotavljali, kaj se nam bolj izplača delati in pri čem imamo izgube. Na osnovi teh kalkulacij in stroškov tržnih cen bomo torej lahko izračunali optimalni asortiment, s katerim bomo ustvarili največ dohodka.

Ker bomo poznali stroške po posameznih elementih, bomo lahko ugotavljali dohodek in osebni dohodek, ki je del stroškov izdelka. Zato bomo lahko tudi dosledneje izvajali delitev osebnega dohodka po delu.

C. ORGANIZACIJA PRIPRAVE IN KONTROLA PREVENTIVNEGA VZDRŽEVANJA

Da bi proizvodni proces nemoteno potekal, je važno, da so proizvodne naprave vedno v dobrem delovnem stanju. Da bi to dosegli, bomo uvedli preventivno vzdrževanje z natančnim programom vzdrževanja, ki bo moral biti vsklajen s proizvodnim programom.

Osnove za programiranje preventivnega vzdrževanja sestavimo na podlagi večletnih izkušenj in predpisov proizvajalca posamez-

bodo nameščeni terminali, bo potek dela enak, kakor je opisan za valjarno Bela, prilagojen pogojem in specifičnostim posameznih obratov oziroma tehnološkemu procesu. Pripravo dela in spremljanje proizvodnje po posameznih obratih bi uvajali sistematično in v daljšem časovnem razdobju.

Na izdelavo detajlnih proizvodnih nalog vplivajo zaostanki in spremembe, dodatna predelava, sprememba kupca, spremembe kapacitet, zaloge polizdelkov oziroma trenutno stanje nedovršene proizvodnje zaradi prevelikega vložka ali preklasifikacij.

Za pozicijo naročila, ki predstavlja količino istovrstnega izdelka, poiščemo optimalen tehnološki postopek. S količinami bremenimo kapacitete posameznih strojev z upoštevanjem normativov časa ter vložka za vsako fazo predelave po strojih ali agregatih do jeklarne. Poleg osnovnih obratov bremenimo tudi vzporedne in pomožne obrate.

IBM oddelek na osnovi programa in detajlnih nalog izvede razpis dokumentacije za vsako pozicijo programa po obratih ali strojih. Razpisu je osnova terminsko vsklajen program od prve faze do končnega izdelka in se razpisuje v nasprotni smeri kot smo sestavljali program.

Dokumentacija razpisa zajema:
— delovni nalog ali interno naročilo
— nakaznico za vložni material
— nakaznico za pomožni material.

Dokumentacija mora zajeti vsako fazo tehnološkega procesa osnovne in pomožne dejavnosti, adjustažo in odpremo.

Dokumentacija naj bi bila izdana v obliki kartic, kartonov oziroma v obliki, ki bo odgovarjala namenu. Dokumentacija mora imeti poleg operativnih podatkov tudi povezavo s predhodno in naslednjo fazo izdelave, ki naj služi za spremljanje ter vsakokratne preglede. Ko je delo na posameznih proizvodnih fazah končano, delovodje ali kontrolorji vpišejo dejanske podatke v dokumente. Podatke IBM oddelek obdela ter izdela preglede o novem stanju in poročila. Če pa imamo terminale na ključnih fazah, podatke prenašamo preko njih, kar nam služi za spremljanje, spremembo proizvodnega programa, spremljanje in kontrolo tehnološkega procesa. IBM oddelku mora biti omogočeno sprejemanje podatkov iz več obratov istočasno in sicer preko terminalov ali potom dokumentacije. Prednosti take obdelave podatkov so že opisane v poglavju I. c. (Programiranje in kontrola proizvodnje v valjarni Bela).

B. SPREMLJANJE PROIZVODNJE PO FAZAH IN KONTROLA CELOTNEGA PROIZVODNEGA PROCESA

Obračun proizvodnje, evidenca in obdelava naročil, ki jih zajema prva faza, se v drugi fazi bistveno dopolnijo in razširijo, tako da bomo imeli kontrolo nad vsem dogajanjem v proizvodnji in na tržišču. To nam bo omogočilo računovodstvo po standardnih stroških.

Standardne stroške razumemo kot predvidene stroške, ki temeljijo na podatkih normalnih količin, časa in porabe, kakor tudi na predpisanih delovnih postopkih in na normalni oz. pričakovani stopnji zaposlitve. Torej niso zgrajeni na gospodarsko optimalnih in praksi komaj dosegljivih sestavah stroškov, ampak vsebujejo stroške, ki jih je v normalnih pogojih možno doseči.

Izdelava obračuna po standardnih stroških in izpeljava na elektronskih napravah pa bo mogoča le s tesnim sodelovanjem tehničnega sektorja, predvsem RO, OTK, tehnološkega oddelka, SEP in vodstva obratov z IBM oddelkom.

Posamezne osnove, ki so potrebne za ugotavljanje neke na nosilce stroškov prenešene standardne vrednosti, predstavljajo delno očiščene vrednosti postopkov, delno pa so dobljene s tehnološkimi raziskovanji in dognanji. Čeprav so standardni stroški prirejeni za bodoča predvidevanja, mora biti ohranjena njihova bližina sedanjosti, zato bomo standardne vrednosti tekoče primerjali z dejanskimi podatki. Na ta način dobljene odklone bomo raziskali, če so slučajne ali trajne narave. Trajne odklone lahko povzroči delovanje izven obrata (npr. cene) ali znotraj obrata (npr. spremembe delovnih postopkov ali storilnosti). Pri trajnih odklonih bo treba standardne stroške popraviti.

Razlikujemo standardne stroške vložka in standardne stroške predelave. Izhodišče za stroške surovin je pri surovem železu normalna sestava vsipa, pri surovem jeklu pa predvideno razmerje surovega železa, starega železa, legur in ostalih dodatkov. Jeklo pa gre naprej v naslednje obrate po standardnih stroških polizdelka. Cene surovin, uporabljene v kalkulacijah po standardnih stroških, odgovarjajo dnevnim cenam in jih bomo obdržali nespremenjene toliko časa, dokler se ne bodo cene bistveno spremenile. Ko ugotavljamo razlike v vložku, maramo primerjati planirani in dejanski vložek, preračunan vedno z enakimi cenami. Poleg razmerja vložka surovin v talilnicah, kakor tudi vrste vložka polizdelkov, bo v nadaljnji predelavi v tonah izražen izplen, razčlenjen po vrstah izdelkov. Tekoče bomo računali razliko med planiranim in dejanskim izplenom.

Za ugotavljanje standardnih stroškov predelave je za vsak izdelek potrebno imeti delovni postopek. Biti morajo tudi naprej dani izdelovalni časi za vsak potek dela pri vsakem stroškovnem mestu in za vsako vrsto dela. Ker tudi izdelovalni časi pomembno vplivajo na stroške, bomo primerjali predvidene in dejanske čase. Učinki različne produktivnosti, ki jo merimo s stroški, bodo izraženi kot razlike produktivnosti.

Postavke standardnih stroškov vsakega stroškovnega mesta bomo dognali iz stroškov stroškovnega mesta, ki bodo nastali pri normalni zaposlitvi. Izhodišče je povprečni mesečni pričakovani obratovalni čas, od katerega bomo odbili predvidene zastoje in pri-

5. Spremljanje predelave za vse naše izdelke

Važna naloga sistema za obdelavo podatkov je opazovanje toka materiala. Za spremljanje proizvodnje so potrebni podatki, do katerih je mogoč hiter in direkten dostop, kar omogočajo magnetne plošče ter terminali. Podatke o surovem jeklu dobimo s terminala pri globinski peči, za toplo valjane kolobarje v steckel valjarni ter za gredice v čistilnici. Podatke in proizvodne naloge bi direktno dobili: bluming valjarna, steckel valjarna ter bluming quarto. To pomeni, da bi na blumingu usmerjali vse jeklo iz jeklarne ter iz dobljenih tež in kvalitet na blumingu naprej za proizvodnjo debele pločevine oziroma trakov ali profilov ter tedenski ali dnevni program valjanja za hladno predelavo in fino pločevino. Od potreb posameznega obrata bo odvisno, ali se bodo programi valjanja izdelovali dnevno, tedensko, oziroma v drugih časovnih presledkih.

D. OBRAČUN STROŠKOV PROIZVODNJE

1. Obračun stroškov proizvodnih obratov

Strojno bomo izdelovali celotni obračun proizvodnje po planskih in dejanskih stroških za celotno podjetje po delovnih enotah, stroškovnih mestih ter enoti izdelka. Sestavni deli obračuna so:

a) obračun osnovnega in pomožnega materiala z raznimi pregledi in analizami,
b) obračun stroškov vzdrževanja,
c) obračun energije,
d) obračun osebnih dohodkov,
e) obračun fiksnih stroškov,
f) obračun nerazporejenih stroškov.

2. Obračun stroškov proizvodnje pomožnih obratov (strojno energetskih)

Obračun pomožnih obratov bo obsegal enako evidenco kot za proizvodne obrate, le da so kriteriji drugi. Obračun zajema obračun delovnih nalogov. Stroški strojno energetskih obratov se prenašajo kot stroški proizvodnih obratov.

3. Izdelava kalkulacij in analiza stroškov

Zaradi velikega števila informacij, ki jih bo IBM oddelek imel na razpolago, bo možno izdelati kalkulacije po posameznih izdelkih, na osnovi katerih bomo lahko ugotavljali, kakšna proizvodnja je optimalna. Poleg tega bomo tudi primerjali dejanske stroške s planiranimi in iskali, kje in zaradi česa so odstopanja nastala. Na zahtevo bomo lahko izdelovali tudi druge analize stroškov, seveda v okviru podatkov, ki bodo na razpolago.

Točna evidenca stroškov in kalkulacij je predpogoj za dober plan in za ugotavljanje optimalne proizvodnje in iskanje čim večjega dohodka.

Ta sistem izdelave obračuna nam bo omogočil izvajanje politike dohodka po delovnih enotah. S tem bo dana možnost delovnim enotam, da se uveljavijo kot ekonomske enote, kar bo omogočilo tudi delavskemu samoupravljanju, da pride do izraza. Pomen opisanega načina obračuna je tudi v pravočasni izdelavi obračunov, ko posamezne pokazatelje obračuna še lahko z uspehom uporabimo v naslednjem mesecu.

V obračunu stroškov strojno energetskih obratov pa bomo uvedli evidenco stroškov vzdrževanja po osnovnih sredstvih, kar bo pripomoček za presojo, do kdaj se še izplača neko osnovno sredstvo vzdrževati.

E. EVIDENCA IN OBRAČUN PRODAJE

Prodaja in realizacija zajema štiri naloge:
1. sprejem in evidentiranje naročil,
2. odpremo,
3. fakturiranje,
4. raziskavo tržišča.

Na osnovi naročil in dobavnih listov bomo vodili stanje naročil in izdelovali vrsto analiz za potrebe posameznih služb: prodajo, knjigovodstvo, analizo tržišča, analitski oddelek itd. S tem bodo razbremenjeni odpremniki in uslužbenci prodaje, ki se bodo lahko posvetili drugemu delu.

Dobavni list in naročilo sta tudi osnovna dokumenta za fakturiranje, kar bomo tudi izvajali strojno. Fakturirali bomo na ta način, da bomo osnovne podatke iz naročila ali dobavnega lista prenesli na fakturo, vrednost pa izračunali s pomočjo osnovnih cen in doplačil, ki nam bodo na razpolago.

Prednost strojnega fakturiranja je v tem, da so fakture točne, zaradi česar se zmanjša število reklamacij. Skrajša se čas med odpremo blaga ter izdajo fakture, kar pomeni:

1. krajšo vezavo obratnih sredstev,
2. krajše kreditiranje kupcev,
3. večje zamudne obresti kupcev.

Fakturiranje še ni končna faza dela, ampak je del celotnega sistema, ki je skup med seboj povezanih funkcij od naročila do programa, knjigovodstva in faktur, kar nam daje možnost, da istočasno z izdajo fakture delamo odpis naročil, spremembe programa, stanje saldokontov ter stanje realizacije in vse preglede, ki iz tega izhajajo. Analize in preglede bomo po potrebi delali za različna časovna obdobja.

Na zahtevo analize tržišča bo IBM oddelek lahko izdelal tudi različne analize in preglede. Iz shranjenih podatkov in naročil ter faktur bo možno črpati informacije o doseženih cenah izdelkov, kakšnim kupcem podjetje prodaja, od kod kupuje itd. Vse te vrste analiz bodo služile predvsem za kratkoročne raziskave tržišča, večletne primerjave pa bodo lahko v pomoč tudi pri dolgoročnih raziskavah.

F. NABAVNA IN SKLADIŠČNA SLUŽBA

Slovenske železarne se že pogovarjajo o enotni nabavni, pozneje pa tudi enotni prodajni službi. Prednosti tega bi bile predvsem v zmanjšanju zalog potrošnega materiala. Formirali bi skupno skladišče za materiale, ki jih železarne potrebujejo samo občasno. Prvi izračuni kažejo, da bi se zaloge zaradi tega lahko znižale do 20 %.

Uresničitev te zamisli pa je možna samo ob dobri organizaciji evidence in obračuna materiala in s pomočjo strojev za obdelavo podatkov, kakršne bo imela naša železarna. Zato bomo uvedli enotno evidenco in enotno šifriranje nabavljenega materiala, pozneje pa tudi končnih izdelkov in polizdelkov. Tako bo evidenca nabavne in skladiščne službe pri nas presegla okvir železarne.

1. Skladiščna služba nabavljenega materiala

Na osnovi proizvodnega programa in plana nabave bomo s pomočjo normativov zalog po vrstah materiala, minimalnih zalog po vrstah materiala in dobavnih rokov za posamezne vrste materiala strojno kontrolirali in vodili nabavo materiala.

Dnevno bomo sprejemali podatke o izdanem materialu in dohodu v skladišče, da bomo imeli stanje zalog ves čas ažurno. Zaloge bomo primerjali z minimalnimi in izdelke, katerih zaloga je enaka ali manjša od minimalne, bomo napisali in spisek poslali nabavni službi, da bo material ponovno naročila. Kontrolirali bomo tudi vsa naročila obratov nabavnemu oddelku, če ni morda naročeni material že v drugem skladišču in ga ni treba naročiti.

Poleg redne skrbi za potrebne zaloge materiala bomo analizirali še nabavo materiala, ekonomičnost nabave po količini in dobaviteljih. Analizirali bomo cene materiala po različnih dobaviteljih, prevozne stroške z ozirom na odaljenost dobavitelja, stroške skladišča z ozirom na stanje v skladišču ter primerjali letno porabo z normativi.

Skladiščno poslovanje obsega torej sprejem, izdajo in celotno evidenco materiala. Zaradi velikega števila raznovrstnega materiala (po količini in vrednosti) je obseg podatkov velik in je možno celotno poslovanje opravljati le strojno. Samo na ta način dosežemo točnost in ažurnost.

Strojno bomo obračunavali porabljeni material dejansko in po normativih ter istočasno po dejanskih in planskih cenah, ker je ta sestavni del celotnega obračuna proizvodnje oziroma obračuna po delovnih nalogih, ki obremenjuje stroške proizvodnje.

Enako evidenco in način obračuna in nabavo bomo vodili tudi za drobni inventar in orodje v uporabi, le da bo prilagojen posebnim zahtevam tega materiala.

Za evidenco in obračun materiala R-3 obdelujemo podatke že na obstoječih strojih. Rezultati strojne obdelave podatkov so pokazali velik napredek v natančnosti evidence, zmanjšanju inventurnih razlik, ki so znašale leta 1959, ko še nismo strojno obračunavali, 700 milijonov S din pri skupni vrednosti zalog okrog 5 milijard S din, v letu 1965 pa vsega 31 milijonov S din pri skupni vrednosti zalog preko 11 milijard S dinarjev.

Z uvedbo sistema bomo poleg že doseženih rezultatov zmanjšali zaloge nabavljenega materiala. Nekatera podjetja (izven naše države) so z uvedbo sistema uspela zmanjšati zaloge tudi do 30 %. Če smo bolj skromni in predvidimo, da bomo zaloge zmanjšali samo za 10 %, bomo na ta način zmanjšali potrebo po obratnih sredstvih najmanj za 1.200 milijonov S din, kar predstavlja čisti prihranek na obrestih za kratkoročna posojila (8 %) 96 milijonov S din letno.

2. Spremljanje zalog polizdelkov

Da bo zagotovljen nemoten tok proizvodnega procesa, je nujno treba stalno spremljati višino in asortiment zalog polizdelkov v skladišču. Višina in asortiment zalog nista fiksna, ker nanju vpliva več faktorjev in sicer:

- proizvodni program,
- izmeček, zamenjave, preklasifikacije med proizvodnim procesom,
- sezonska nihanja v proizvodnji (čas dopustov, prazniki),
- remonti ter izredni zastoji.

Za zasledovanje vseh teh spreminjajočih se faktorjev imamo veliko število podatkov, ki se stekajo na različne smeri in jih lahko izkoristimo le s strojno obdelavo ter bomo s tem izračunavali optimalno zalogo polizdelkov, primerjali dejansko stanje zalog ter opozarjali na kritično odstopanje.

3. Evidenca končnih izdelkov

Naše podjetje proizvaja na naročila, kljub temu pa istočasno ustvarja zalogo — zaradi napak, zamenjav, preklasifikacij, sezonskih nihanj, pomanjkanja naročil itd. V primeru pomanjkanja naročil se dela na zalogo tisto, kar analiza tržišča predvideva, da bo trg v prihodnosti zahteval.

V skladišču pa morajo biti evidentirani tudi vsi končni izdelki, preden gredo v prodajo, tako da skladiščna služba končnih izdelkov zajema dohod v skladišče, stanje zalog in odpremo končnih izdelkov.

Tudi za končne izdelke je treba določiti optimalno višino zalog, ki je potrebna, da se lahko prilagajamo tržišču in pravilno izvajamo prodajno politiko. Tudi stanje končnih izdelkov v skladišču ter višino zalog bomo izračunavali strojno.

Prednosti, ki si jih obetamo od strojnega vodenja poslovanja nabavne in skladiščne službe, so naslednje:

— manjša zaloga materiala in nedovršenih izdelkov po vrstah in količini oziroma vsklajena z normativi,

— imeli bomo pregled gibanja zalog, zato bo enakomernejša nabava in poraba,
— manjša vezava obratnih sredstev in manjše obresti obratnih sredstev za zaloge,
— kontrola nabavnih cen in stroškov prevoza ter skladiščenja,
— možnost zmanjšanja stroškov za stojnine zaradi enakomernejšega dotoka materiala,
— boljša evidenca rezervnih delov,
— možnost analize odstopanja planskih in tržnih cen, dejanske in normativne porabe surovin, materiala in rezervnih delov.

G. OSTALA PODROČJA STROJNE OBDELAVE PODATKOV

1. Osebni dohodek

Obračun osebnega dohodka omogoča točno evidenco OD po stroškovnih mestih, po vrstah stroškov, po kvalifikacijah ter po posameznikih.

Z uvedbo sistema bomo težili k temu, da bi način obračuna OD omogočil poleg sedanjih pregledov še pregled porabljenega delovnega časa po posameznih delovnih nalogih oziroma za posamezna naročila. Skladno s spremembo sistema obračuna proizvodnih stroškov in evidence proizvodnje bo spremenjen tudi sistem zbiranja podatkov in vključen v celotni proces. Zbiranje osnovnih podatkov za obračun OD bo zato prilagojeno proizvodnemu procesu posameznih delovnih enot. Tiste enote, ki bodo delale na osnovi programskih nalog (plavž, jeklarna, valjarne), bodo dostavljale podatke še naprej po sedanjem načinu, medtem ko bodo delovne enote, ki delajo na osnovi delovnega naloga, dostavljale podatke o delu konkretno za delovni nalog.

Poleg podatkov za obračun OD bomo razpolagali s podatki o dejansko porabljenem času iz proizvodnih naročil. Preden bomo izdelali obračun osebnega dohodka, bomo primerjali in vsklajevali podatke o opravljenem delu, dobljene na osnovi proizvodnih naročil, s podatki, dobljenimi za obračun OD.

Sistem plačevanja po učinku zahteva zelo veliko pestrost načinov ovrednotenja dela, česar nam obstoječa mehanizacija ni dovoljevala in bo omogočeno šele s sistemom. To bo torej istočasno pomenilo uvedbo doslednejšega sistema nagrajevanja.

2. Osnovna sredstva

Evidenco osnovnih sredstev delimo na:
— tehnično evidenco
— knjigovodsko evidenco.

a) Tehnična evidenca ni predpisana in jo podjetje organizira z ozirom na svoje lastne potrebe in možnosti.

Sistem daje široke možnosti tehnične evidence osnovnih sredstev.

Zajeli bomo vse tehnične karakteristike za stroje ali agregate, kot so: tip in firma, starost, tehnična kapaciteta, sestavni deli, popravila, zavarovanja itd.

b) Knjigovodska evidenca

Lahko jo razdelimo na:
— evidenco, ki zajema spremembe v stanju osnovnih sredstev,
— obračun amortizacije.

Pod evidenco sprememb bomo izdelovali preglede oziroma stanje osnovnih sredstev, vsa na novo nabavljena osnovna sredstva, bodisi kupljena ali prenešena iz drugih podjetij, kakor tudi likvidacijo, odtujitev oziroma prodajo osnovnih sredstev.

Izdelovali bomo preglede po fizičnem in ekonomskem zastaranju oziroma iztrošenosti osnovnih sredstev. Evidenco bomo izdelovali za podjetje kot celoto, kakor tudi za posamezne delovne enote; prav tako bomo izdelovali obračun v obliki, ki jo bodo narekovale potrebe oziroma razvoj obračuna proizvodnje in ugotavljanje ter delitev dohodka.

S strojno obdelavo bomo dosegli ažurnost in točnost podatkov, ki nam bodo koristili za analize ekonomičnosti posameznih strojev ter agregatov, opozarjali na tehnično in starostno izrabljenost. Hitro bodo preračunane revalorizacije in inventurne razlike.

3. Personalna evidenca

Personalna evidenca zajema osnovne podatke za potrebe kadrovskega sektorja pri planiranju in vzgoji kadrov.

Obdelovali bomo evidenco odsotnosti, splošno evidenco (po izobrazbi, stažu, starosti, zdravstvenem stanju itd.), evidenco obratnih nezgod in vojaško evidenco.

Poleg tega bomo delali tudi razne analize, npr. fluktuacije delovne sile, preventivnih pregledov, kurativnega zdravljenja po kvalifikacijah in delovnih enotah in v različnih časovnih obdobjih. Pomagali bomo tudi pri psiholoških in sociooloških raziskavah in sicer z izdelavo analiz in pregledov ter obdelavo anket. Obdelovali bomo tudi evidenco in analizo s področja rekreacije.

S takim načinom izdelave bomo dosegli, da bodo vsi podatki ažurni in opravljeni na tak način, da bomo iz njih po potrebi kadarkoli lahko izdelali različne analize. Ker bomo obdelovali mnogo bolj razčlenjene podatke kot danes, bomo lahko izdelali vse vrste pregledov, stanj in analiz za potrebe kadrovske politike.

Obdelava II. faze

A. PRIPRAVA DELA

Priprava dela obsega:
1. Dekadni program ali okvirne naloge.
2. Detajlne naloge oziroma upoštevanje nastalih sprememb.
3. Razpis dokumentacije ter spremljanje proizvodnje in kontrola procesa in kvalitet.

Detajlne naloge izhajajo iz operativnih planov, to je sprejetih naročil ter okvirnih nalog. V obratih ali proizvodnih fazah, kjer

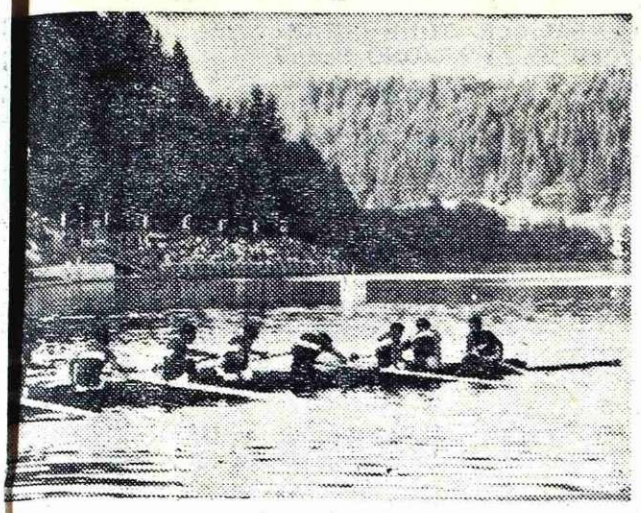

pripisovali največ možnosti

Markom Mandičem

Mandič je na drugem tekmoval v osmerci peto mesto.

vprašanje, kje je doslej val in kakšne uspehe agel v tem športu, nam al: »V letu 1963 sem v i Mornarja veslal na kem prvenstvu v Kogenu, kjer smo bili čeaslednje leto smo bili opskem prvenstvu tretdi lani v Tokiu na adi ter na evropskem stvu smo bili četrti. ji uspeh je znan. Imasmolo, kolajne gredo n.«

kšni so vaši načrti?«

prihodnjih dneh bo v u velika mednarodna itev, na kateri bo sodo osem držav. Upam, da bomo odpotovali v Beljak tudi mi, če se bomo zbrali pravočasno. Po svetovnem prvenstvu smo se vsi veslači razkropili, o morebitnem sodelovanju v Beljaku pa bodo odločali predpostavljeni.«

»Ali imate v železarni težave, ker ste precej odsotni?«

»Ne. Imajo izredno razumevanje in bi se rad zahvalil za pozornost vsem, ki so pomagali, da lahko nastopam za državne barve.«

Ob koncu razgovora smo Marku Mandiču čestitali za doseženi uspeh, saj tudi uvrstitev osmerca na peto mesto v tako močni konkurenci predstavlja zelo lep uspeh.

Polde Karlin

OBVESTILO

O ZAMENJAVI OSEBNIH IZKAZNIC

Oddelek za notranje zadeve pri skupščini občine senice obvešča občane, da bo sprejemal vloge za zanjavo osebnih izkaznic na sedežu oddelka v sobi 6 na Cesti maršala Tita 64 po temle razporedu:

ob ponedeljkih od 8. do 12. in od 14. do 17. ure,
ob torkih od 8. do 12. ure,
ob sredah od 8. do 12. in od 14. do 18. ure,

sicer:

— za območje krajevne skupnosti Plavž in naselje ušica od 19. septembra do 19. oktobra 1966;
— za območje krajevne skupnosti Podmežaklja, naje Podkočna in Kočna, od 24. oktobra do 9. novema 1966;
— za območje krajevne skupnosti Sava, naselji anina pod Golico in Plavški rovt od 14. novembra 14. decembra 1966;
— za območje krajevne skupnosti Javornik, naselja ijska Dobrava, Lipce, Javorniški rovt in Potoki od decembra 1966 do 23. januarja 1967.

Za območje krajevnih uradov Žirovnica, Mojstrana, anjska gora in Rateče bodo vloge sprejemali na sežu krajevnih uradov vsak dan od 8. do 12. ure in v dah še od 14. do 18. ure.

V Mojstrani od 19. septembra do 11. oktobra 1966.
V Ratečah od 19. septembra do 21. septembra 1966.
V Kranjski gori od 17. oktobra do 9. novembra 1966.
V Žirovnici od 7. do 23. novembra 1966.

Pri oddaji vloge za zamenjavo osebne izkaznice je na predložiti staro osebno izkaznico, dve fotografiji, lani na posebnem tankem papirju v velikosti 3,5 cm in 2 N dinarja v gotovini.

Kdor nima osebne izkaznice oziroma prosi za njo več, pa mora predložiti izpisek iz rojstne matične ige in potrdilo o vpisu v državljansko knjigo. To lja za tiste občane, ki so rojeni zunaj naše občine.

Občane prosimo, da upoštevajo navedeni razpored menjave osebnih izkaznic.

Oddelek za notranje zadeve Sob Jesenice

MIHA KLINAR

ČAS NA BREZCESTJU

III. del

Farizeji

20. nadaljevanje

Naši so tudi Verovšek, Sušnik in Urbanc; torej ljudje, od katerih ni več ali manj odvisna samo gotovost poslovanja liberalne kreditne banke in liberarnih hranilnic in posojilnic, marveč tudi naše združene gospodarske banke in zadružne zveze, s tem pa tudi vseh naših hranilnic in posojilnic po Sloveniji, tudi vaše župnijske hranilnice in posojilnice...

Advokat ne opazi rdečice, ki je pri tem zalila kaplanov obraz, ne kaplanovih prstov, ki jih je ob imenovanju župnijske hranilnice stisnil v pest, ker bi rad prikril nemir, ki mu je vznemiril vest. Župnijska hranilnica je imela precejšen deficit, čeprav so bili računi navidez v redu. Vsi, ki so imeli prste pri hranilnici, so vedeli zanj, a vsi so molčali, da je denar, ki so ga v to hranilnico vlagali predvsem delavci, izginil v njihovih žepih in da se je del tega denarja pretopil tudi v kaplanov avtomobil...

»Da, ker sem že omenil vašo hranilnico in posojilnico, ki jo upravljata ti in župnik, naj te opozorim, da bodo ljudje prav gotovo te dni hoteli dvigniti vse svoje prihranke. To pa bi oslabilo našo gospodarsko moč. Zato skušaj ljudem dopovedati, naj denarja ne dvigajo, ker bo samo naložen v podružnicah Zadružne gospodarske banke ohranil svojo sedanjo vrednost in jo morda celo povečal. Če bomo denarno močni, se bomo lažje prilagodili novim pogojem in preusmerili naše sedanje posle v našo in s tem v splošno ljudsko korist...«

Zvonenje telefona prekine pogovor.

»O tem se bova še podrobneje pogovorila,« pravi Šmajd, ko vstane in stopi k pisalni mizi, kjer dvigne telefonsko slušalko. Kaplan Mozoljec pa seže po časopisu, da bi s tem pokazal, da ne bo prisluškoval advokatovemu telefonskemu pogovoru, a mu je takoj žal, ker iz zganjenega »Slovenca« zdrsi na pot slika mladega dekleta.

Kaplan Mozoljec bi je najraje ne videl, čeprav ve, da o advokatu govore, da »skače čez plot« in lubkuje z mladimi dekleti, čeprav je oženjen in bi po krščanskih zapovedih moral biti zvest ženi, najsi je za celo desetletje starejša od njega. Zato kaplan fotografijo ne preveč spodobno oblečenega dekleta naglo vtakne nazaj med časopis, potem pa se zastrmi v naslove in stolpce na naslovni strani, kakor da bere. Morda bi bral, ko bi pravkar ne slišal iz advokatovih ust svojega imena:

»Vem, Marko! Mozoljec mi je pravkar povedal!«

Marko? Torej govori z banom?

»Tako? Predsednik sodišča jih je izpustil brez tvoje vednosti! Kakšna nesramnost! Kakšna predrznost?... Da... Da... Razumem... Da... Da... Stopiti v stik s poveljstvom na Beli?... Da! Da! Nobenega orožja...«

Kaplan Mozoljec ne ve, o čem se pogovarjata Šmajd in ban. Zato čaka, da bo advokat odložil slušalko. Toda pogovor je dolg, čeprav Šmajd samo posluša in odgovarja večinoma samo z »da« ali z »razumem«. Skoro celih deset minut mine, preden je slušalka zopet na svojem mestu, toda advokat še vedno stoji ob pisalni mizi in strmi nekam v prazno. Morda zbira misli in si ponavlja, kar je pravkar slišal.

»Da, na Belo moram! Nobenega orožja komunistom!« govori kakor sam zase in šele potem pove, da je ban besen, ker je predsednik sodišča na zahtevo komunista Beblerja brez njegove vednosti izpustil iz ljubljanskih zaporov zaprte komuniste, med njimi tudi mlado revirsko komunistično drhal.

»Potem naj jih da vnovič zapreti,« pravi kaplan.

»Zdaj je prepozno! Dogodki nam uhajajo iz rok! V Ljubljani sta sin profesorja Kidriča in še neki komunist odšla na poveljstvo ljubljanske vojne oblasti in zahtevala, naj bi za obrambo gorenjskega kota mobilizirali in oborožili revirsko delavstvo.«

»In?« porumeni Mozoljec.

»To bi lahko imelo usodne posledice,« pravi advokat in državni poslanec nekdanje JRZ.

»Prav gotovo! To bi bila revolucija!«

»Revolucije se v tem trenutku ne bojim, a bojim se, da bi se po nepotrebnem na področju Slovenije zapletali v večje boje in s tem škodovali naši politični taktiki. Slovenija zaradi svoje lege tako ali tako ni v glavnem obrambnem planu, kakor trdi ban, in jo bo armada prej ali slej zapustila. Vojska naj bi zato samo zaščitila notranji red in nas obvarovala pred anarhijo!«

»Torej bodo dali revirskim delavcem orožje?«

»Ne, vojna oblast jim k sreči ne zaupa. A kdo ve, če jeseniški komunisti niso že sami stopili v stik s poveljstvom na Beli. Zato moram takoj tja! Naj bi zaradi komunistov ob nemški zasedbi plačali račun mi in tako pokopali poslednje upe za ohranitev naše oblasti na slovenskem ozemlju! Poleg tega moram pri poveljstvu doseči tudi človeško postopanje z morebitnimi ujetniki in preprečiti, da bi pri svojem umiku vojska po nepotrebnem ne razstreljevala predorov in cestnih mostov ali celo tovarn in drugih, za slovensko gospodarstvo življenjsko potrebnih objektov... Vražje neprijetna pot! Kdo ve, kako me bo poveljstvo sprejelo? Bo zadoščala moja poslanska avtoriteta? Z vojsko nisem imel nikoli nobenih opravkov. Ko bi naletel na pametne ljudi, ki realno ocenjujejo položaj, bi me ne skrbelo. Tako pa lahko v poveljniku naletim na kakega zagrizenega srbskega tepca. In ta bi me že po prvih besedah dal prijeti kot izdajalca in me postavil pred zid. Zato bom moral biti previden in najprej otipati, s kom imam opravka in ga pripraviti na diplomatski način, da ne bo v tej vojski, ki na ozemlju Slovenije iz strateških vidikov nima nobenega smisla, počel kakih neumnosti...«

»A kaj naj storimo mi?« vpraša kaplan.

»Da, vi! Tudi o tem mi je sporočil ban. Osnujte občinski narodni svet iz vseh strank, razen komunistov. Navodila boste prejeli zvečer...

Ko kaplan Mozoljec zapušča okrajno mesto, ne opazi iz avtomobila ničesar, kar bi govorilo, da je vojna. Dan je pomladno lep. Travniki na obrobju mesta so že nežno zeleni. Pričakoval je, da bo tu zagledal vojaštvo, toda ne preveč pazljivo prikrite utrdbe Rupnikove črte so videti prazne. Pravzaprav si želi, da bi take tudi ostale in da bi se čimprej zgodilo, kar se mora zgoditi. V Sloveniji naj bi vojna minila brez vojne. Vse skupaj naj bi trajalo samo toliko časa, da bi povsod ustanovili občinske narodne svete in da bi se lahko organizirano pripravili za zasedbo. To bo najbrž težko, ker pri vojski oblast v banovini nima nobene besede. Ko bi ban lahko vplival na vojaško poveljstvo v Sloveniji ali pa si ga celo podredil, bi lahko dosegel takojšnjo odcepitev Slovenije od Beograda. Tako pa vojska lahko preseka s svojim nesmiselnim odporom vse banove načrte.

Morda so se boji na meji že začeli? Morda so na vrhovih in grebenih Karavank, ki se še zasneženi črtajo na sinje nebo, že nemški vojaki. Mogoče pa je tudi, da čez to, še vedno s snegom pokrito gorsko pregrado ne bodo niti silili in bodo napadli samo na podkorenski in rateški meji. Koliko vojakov je pravzaprav na tej meji, ta hip ne ve. Doslej v tej smeri še vedno ni nobenega vojaškega prometa. Po tem lahko sklepa, da mejo na zahodu Podkorenske doline brani samo posadka iz vojašnice v Mojstrani.

»Upajmo, da do težjih bojev ne bo prišlo in da bo posadka toliko pametna, da ne bo kljubovala nemški in italijanski premoči ter po nepotrebnem zapletala položaja.«

Sicer pa z zahoda še ni slišati nobenega grmenja in hrupa kake bitke ali pa je predaleč, da bi se slišalo, ugiba kaplan, ko vozi skozi brezniško faro. Na žirovniški postaji zagleda osamljenega vojaka, ki koraka ob progi proti predoru. Tudi tu je utrdba. Te dni je v šoli poslušal otroke, ki so se pogovarjali o vojni in utrdbah in ki so menili, da tako močnih utrdb ni nikjer v Evropi. Prav gotovo jim je o tem pripovedoval kak nacionalistični učitelj. Učitelji so radi prepričevali otroke, da je Jugoslavija najbolj hrabra država na svetu in da je mnogo bolje oborožena, kakor je bila Srbija, ko jo je napadla avstro-ogrska vojska. In če je mala Srbija lahko kljubovala s svojim starim kraljem Petrom I. avstroogrski vojski skoro celo leto in pol, preden so jo zasedli avstro-ogrski in bolgarski vojaki, kako bi potem še mnogo bolj odločno in učinkovito ne kljubovala velika Jugoslavija s svojim mladim kraljem Petrom slehernemu sovražniku, ki bi jo napadel, in četudi bi bil ta sovražnik sam Hitler. Jugoslovanski vojaki niso poljski, danski, norveški, nizozemski, belgijski in francoski, ki so se zbali nemških in pred njimi odvrgli orožje, so se otroci menili. Tudi jugoslov. utrdbe so boljše.

V oktobru se bo pričela nova gledališka sezona

V našem gledališču se že pripravljajo na novo gledališko sezono 1966/67. V zadnjem času so imeli svoje seje gledališki in umetniški svet, pretekli torek pa tudi zbor delovne skupnosti. Na tej seji so potrdili okvirni delovni program za sezono 1966/67.

Okvirni program gledališča je obširen. Vso pozornost bodo posvetili igralcem, ki jih v prihodnji sezoni čaka naporno delo, saj je predvidenih 10 premier, v celoti okrog 120 predstav.

Na torkovi seji zbora delovne skupnosti so sprejeli oziroma potrdili tudi okvirni repertoar, ki obsega naslednja odrska dela:

Držič — Rupel: BOTER ANDRAŽ — komedija

Prežih — Mikeln: SAMORASTNIKI — dramska kronika

A. Novačan: HERMAN CELJSKI — zgodovinska drama

N .Krasna: MARY — MARY — komedija

J. Knittel: VIA MALA — dramatizacija romana

Moliere: TARTUFFE — komedija

W. Shakespeare: HAMLET — tragedija

J. Tavčar: VISOŠKA KRONIKA — dramatizacija povesti

C. Golar: VDOVA ROŠLINKA — veseloigra

O. Fisher: PROSTI DAN — igra

Nestroy-Železnik: DANES BOMO TIČI — veseloigra

Jacques-Duvivier-Jeanson : MARIE OCTOBRE — igra

Mladinska dela:

V. Ocvirk: PETER KLEPEC

M. Stojnović: KAPETAN PIPELFOKS

Opereta:

Benatzky: PRI BELEM KONJIČKU

V kolikor bo abonma zaključen, bodo gledališko sezono začeli že v prvem tednu oktobra. Najprej bo na vrsti komedija »BOTER ANDRAŽ«. Ob koncu oktobra ali v prvi polovici novembra pa sledi ljudska igra »SAMORASTNIKI« in nato še zgodovinska drama »HERMAN CELJSKI«.

Bralce smo že opozorili, da gledališče uvaja v letošnji sezoni tudi abonmajske predstave. Zato bo potrebna zelo skrbna priprava in dobra organizacija v naši in sosedni občini. Po dosedanjih načrtih bodo odkup abonmajev ponudili naslednjim gospodarskim organizacijam, ustanovam, družbeno političnim organizacijam ter šolam: železarna 3, Občinski sindikalni svet 1, ZMS 1, gradbena podjetja 1, trgovska, obrtna in gostinska podjetja 1, Javornik — Koroška Bela 1, upokojenci 1, ŽIC in druge strokovne šole 1, gimnazija 1, obe osnovni šoli 1. Predvidevajo tudi, da bo premiera in zaključna predstava izven abonmaja, sicer pa bo tudi pri ostalih abonmajskih predstavah prostor za ljubitelje gledališča, ki se iz tega ali onega razloga niso odločili za nakup abonmajske karte. Da bi pravočasno in solidno izpeljali akcijo za odkup abonmajev, bo moralo gled. dobiti bodisi iz svojih vrst ali med občani ljudi, ki bodo zbirali prijave.. V načrtu je, da bi bila vsaka abonmajska vstopnica regresirana v gospodarski organizaciji, ustanovi ali šoli. Tako naj bi bila cena abonmajski vstopnici, ki jo bo odkupil občan oziroma ljubitelj gledališča, skoraj za tretjino cenejša od gledališke vstopnice, ki bodo na voljo pred vsako predstavo v gledališču.

Novost, ki jo je treba pozdraviti, je tudi v tem, da bo gledališče svojo dejavnost močno razširilo tudi na sosednjo radovljiško občino. Tako bodo predstave v Radovljici, na Bledu, v Kropi na Hrušici in drugje. Tudi v teh krajih bo treba ljubitelje gledališča zainteresirati za nakup abonmajskih kart. Možno je tudi, da bo gledališče imelo premiero v Radovljici, na Bledu, v Kropi ali na Hrušici. Vendar to še ni vse. Gledališče bo s svojimi predstavami gostovalo tudi v drugih krajih naše in sosednje občine, kjer so dani ustrezni pogoji. Tako bodo tudi v prihodnji sezoni pogosto prihajali na Breznico, na Dovje, v Gorje, Bohinj, na Javornik, vendar šele takrat, ko bo dokončno dograjen nov dom družbenih organizacij.

Naše gledališče bo tudi v prihodnje tesno sodelovalo z gledališčniki iz Ljubljane, Kranja in Tolmina. Tako naj bi na Jesenicah ljubitelji gledališča gledali predstave, ki jih ima na svojem repertoarju SNG Ljubljana — Drama, Mestno gledališče ljubljansko in Šentjakobsko gledališče in Prešernovo gledališče Kranj. Ob svoji vsakoletni turneji naj bi Jesenice morda obiskali tudi člani Slovenskega gledališča iz Trsta. Že v oktobru je v načrtu gostovanje Drame iz Ljubljane, ki se bo predstavila s Shakespearovim »KRALJEM LEAROM« in odrskim delom »KDO SE BOJI VIRGINIJE WOLLF?«. Bralce bomo o delu v gledališču, o izvajanju repertoarja obveščali sproti.

— or

AMATERSKO GLEDALIŠČE »TONE ČUFAR« JESENICE RAZPISUJE ZA SEZONO 1966/67

GLEDALIŠKI ABONMA

za 8 predstav iz okvirnega repertoarja
Cena abonmaja za 8 predstav je:
I. prostor 24 N din,
II. prostor 20 N din.

Abonma je plačljiv v dveh obrokih.

Z ABONMAJEM NUDIMO 30 % POPUSTA NA REDNE CENE!

Abonmaji vključujejo predstave za ŽELEZARNO JESENICE, OBČINSKI SINDIKALNI SVET, POSAMEZNA PODJETJA, UPOKOJENCE (na Jesenicah in Javorniku) ter vse ŠOLE, ki imajo še dodaten popust pri ceni abonmaja.

Abonma je razpisan tudi za redna gostovanja na Hrušici, Javorniku, Breznici, v Radovljici, na Bledu in v Kropi.

Točen razpored abonmajskih predstav bo objavljen pred začetkom sezone.

Vpis abonmaja je vsak dan v gledališki pisarni od 10. do 14. ure in bo zaključen s 1. oktobrom 1966.

Vsa pojasnila dobite v gledališču — telefon 82-200.

Posvetovanje o financiranju šol

Občinski sindikalni svet in Občinski odbor SZDL Jesenice sta sklicala v petek širši posvet o »Osnutku zakona za financiranje, izobraževanje in vzgojo v SRS«. Na posvetu, ki so se ga udeležili člani sveta za šolstvo, člani upravnega odbora sklada za šolstvo, člani predsedstva ObSS, člani IO OO SZDL, predsednik SP šolskih ustanov, predsedniki samoupravnih organov šolskih ustanov, ravnatelji šol, načelnik oddelka za družbene službe pri ObS ter ljudska poslanca Franc Leben in Milan Kristan, je direktor Zavoda za prosvetno-pedagoško službo Joža Varl tolmačil osnutek. Tolmačenju je sledila razprava, v kateri so iznesli kaj vse se bo financiralo iz sredstev, ki se bodo zbirala v skladih izobraževalnih skupnosti. Mnogo je bilo govora tudi o organiziranju izobraževalnih skupnosti. Nekateri so predlagali organiziranje občinske, drugi zopet republiške izobraževalne skupnosti. Govorili so tudi o vlogi repub. izobraževalne skupnosti in o odnosu med izobraževalno skupnostjo in delovnimi organizacijami in podobnim. Ker niso v mnenjih enotni, so se končno zedinili naj bi spadale predšolske ustanove in osnovne šole pod občinsko izobraževalno skupnost, šole druge stopnje pa pod republiško izobraževalno skupnost. Izvolili so štiričlansko komisijo, ki naj izdela potrebne predloge, jih posreduje vsem navžočim in nato predloži republiškemu organu v upoštevanje pri izdaji zakona o izobraževanju in vzgoji v SRS.

U.

KONCERT JESENIŠKIH GODBENIKOV

V četrtek, 22. septembra, ob 19.30 uri se bodo jeseniški godbeniki predstavili s celovečernim koncertom. Koncert bo v dvorani gledališča »Tone Čufar« in bo obsegal dela znanih skladateljev Rossinija, Bellinija, Pecsija, Parme, Lorbeka in drugih. V eno in polurnem programu boste lahko slišali skladbe, ki so jih pripravili za gostovanje v Trbovljah ter Italiji. To je letos po številnih gostovanjih doma in v tujini prvi koncert jeseniškega pihalnega orkestra v dvorani in bo prav gotovo zanimiv za vse ljubitelje glasbe.

Trije narodi, tri zastave, ena pesem!

Komorni zbor DPD Svoboda »Tone Čufar« z Jesenic je minuli četrtek gostoval v Pontebi v Italiji. Nastopil je na mednarodnem koncertu, v okviru praznovanja praznika Pontebe, poleg domačega mešanega pevskega zbora in moškega pevskega zbora iz Mitschi v Avstriji. Pozornosti, simpatije in priznanja, ki so jih bili deležni jeseniški pevci, presegajo vse meje. Takoj ob prihodu je pozdravil Jeseničane župan Pontebe, ki je med drugim dejal: »Presrečen sem, da ste zopet med nami, da bomo zopet slišali lepe slovenske pesmi, zato dobrodošli v mojem imenu in v imenu vseh prebivalcev Pontebe!« Simpatije do Jugoslavije so bile izražene tudi z dekoracijo odra v dvorani občinskega doma, kajti velika jugoslovanska zastava je plapolala v sredini, desno italijanska in levo avstrijska. Tudi na samem nastopu so bili jeseniški pevci deležni največjega priznanja, ki je prikipelo do vrhunca, ko so zapeli Zardinijevo Serenado v italijanščini in so jo morali ponavljati. Ko so se po dvakrat zvrstili italijanski, avstrijski in jugoslovanski zbor ter vmes »jodlerki« in godba na pihala, so zaključili koncert vsi trije zbori z Verdijevim zborom iz opere Nabucco, ki ga je moral dirigirati pevovodja jeseniškega komornega zbora, ob ponovitvi pa ga je dirigiral pevovodja iz Pontebe. Tisoč in več poslušalcev je poslušalo koncert italijanskih in slovenskih pesmi z izrednim zanimanjem in izkazovalo posebne simpatije Jugoslovanom. Sledil je nepozaben večer vseh nastopajočih, ki so v prijetnem razpoloženju peli znane in večjezične pesmi. Ko je ob slovesu ponovno spregovoril župan Pontebe je dejal: »Vesel sem, da praznujemo praznik Pontebe pod tremi državnimi zastavami in z eno pesmijo, ki druži narode Italije, Jugoslavije in Avstrije!« Za gostoljubnost in izražene simpatije se je gostiteljem zahvalil predsednik jeseniške Svobode Joža Varl in povabil pevski zbor iz Pontebe na gostovanje na Jesenice v drugi polovici meseca oktobra. Vtisi, ki so jih odnesli jeseniški svobodaši z gostovanja v Pontebi. ne bodo pozabljeni.

V soboto zvečer je gostovala Svoboda »Tone Čufar« Jesenice v Beljaku v okviru tamošnjega ljudskega praznika, praznika KP Avstrije. V mali dvorani delavskega doma so pripravili dolikovci kolektivno razstavo in s svojimi deli prikazali lepote Gorenjske. Komorni pevski zbor, ansambel narodnih plesov in pesmi ter instrumentalni kvintet pa so v veliki dvorani istega doma priredili večer pod naslovom »Gorenjska v slikah, glasbi, pesmi in plesu«. Pevci, instrumentalni kvintet in folkloristi so spremljali barvne diapozitive, ki so prikazovali lepote Gorenjske. Tudi v Beljaku se je sekretar KP toplo zahvalil Jeseničanom za gostovanje in prijeten večer, s katerim so prikazali lepote svojih krajev. Poudaril je važnost utrjevanja prijateljskih odnosov med sosednimi državami, ki so predpogoj miru na svetu. Vse kaže, da Svoboda »Tone Čufar« ne nudi prebivalstvu v zamejstvu zgolj kulturnih prireditev, temveč ima vse večjo politično vlogo, saj se gostovanja v mnogih primerih razvijejo v politične manifestacije za mir, bratstvo in enakost med vsemi narodi. Svobodi Jesenice, ki beleži med vsemi slovenskimi društvi največ gostovanj v tujini, gre prav iz tega razloga toliko večje priznanje in zasluži tudi toliko večje moralno in materialno priznanje.

U.

Delitev dohodka po delovnih enotah

Komisija za delitev dohodka po DE si je že na prvi seji postavila nekaj važnih določil, ki jih bo morala upoštevati pri sistemu delitve dohodka po DE:

- smo v fazi modernizacije,
- sistem delitve moramo obravnavati na končno stanje modernizacije,
- plafonirane cene,
- neenake pogoje poslovanja,
- modernejša analiza stroškov,
- postavitev takega programa, ki bo elastičen v spremembah.

Kadar ugotavljamo oziroma naštevamo objektivne težave, ki ovirajo delitev dohodka po DE, zmeraj navajamo zunanje in notranje faktorje. Ne bi se ustavil pri zunnajih faktorjih, ker se vse to rešuje v perspektivi zelo hitro z reformo. Pripravlja se nov zakon o dohodku, ki bi izdelal ekonomske osnove dohodkovnega gospodarjenja. Ker se z reformo dohodek kot kompleksen rezultat nič več ne obdavčuje, nam bo reforma dala še objektivne metode ugotavljanja dohodka. Stabilnost gospodarskega sistema je ena glavnih točk sprovajanja gospodarske regorme. Če se sedaj povrnem na točke naše komisije, bi jih lahko imenovali kot notranji faktorji, ki delujejo pozitivno ali negativno na sistem delitve dohodka na DE.

MODERNIZACIJA

Nezaključena modernizacija zahteva koncentracijo sredstev na ravni podjetja in celo sistem uročevanja sredstev za financiranje dejavnosti črne metalurgije ob nizki akumulaciji. Zaradi vračanja posojila (anuitet) ne bo ostalo dovolj sredstev za decentralizirano razpolaganje. Seveda nas to ne opravičuje, da ne bi izdelali delitev dohodka po DE, saj bi ugotovili realni delež vsake DE za pokrivanje skupnih obveznosti modernizacije. Za skupne potrebe podjetja bi morali postaviti take instrumente, ki bodo že vnaprej znani (torej pogoji poslovanja bodo znani) in ne da bi za boljši rezultat uvajali nove dodatne obveznosti.

SISTEM DELITVE IN PLAFONIRANE CENE

Statut Železarne nas obvezuje v členu 236 in 237, da izdelamo delitev dohodka po DE.

V praksi je izdelano precej modelov za delitev dohodka po DE, vendar so to predvsem delovne organizacije, ki proizvajajo direktno za tržišče in zato lahko postavijo prave tržne odnose med DE. Naš model mora bili pogojen fazni proizvodnji oz. vertikalni povezavi naših DE, ki so po tehnološkem, ekonomskem in samoupravnem vidiku sestavni deli celotnega podjetja, kar celo olajša ugotavljanje dohodka (DE kot proizvodni obrat). Torej se postavlja problem kako formirati dohodek za vse končne izdelke, polizdelke ter storitve za vse DE, ne oziraje se ali se dela za trg ali ne. Zato lahko v našem primeru pod ustvarjenim dohodkom DE razumemo lahko samo dohodek ustvarjen po internih (planskih) prodajnih cenah za eksterno ter interno realizacijo. Ta interna prodajna cena naj bi vsebovala poleg poslovnih stroškov še osebne dohodke in presežek (ostanek) dohodka. V fazni proizvodnji je pravzaprav dohodek DE izvedena računska kategorija, katero je treba vskladiti še z doseženim dohodkom podjetja na podlagi plačane realizacije. V gospodarskih organizacijah, ki ugotavljajo dohodek, so predvsem tiste, ki nimajo velike interne realizacije, temveč so to enote, ki delajo za trg. Pri fazni proizvodnji pa uvajanje čistih tržnih cen med obrati praktično ni izvedljivo. Celotni obračun proizvodnje bi potekal sedaj na višjem nivoju. Od celotne vrednosti proizvodnje po interni prodajni ceni bi morali odšteti izvršenje po dejanskih stroških, pri tem pa upoštevali začetna in končna stanja nedovršene proizvodnje, realizirane stroške in in končno korigirati ta dohodek še za plačano realizacijo. Problem bi bil rešen, če bi ugotavljali dohodek podjetja kot seštevek dohodkov DE na podlagi plačane realizacije. Zato nekateri avtorji zagovarjajo v podjetjih s fazno proizvodnjo kot najprimernejši način ugotavljanja dohodka po DE na osnovi »razčlenjene interne prodajne cene oz. ločenih normativov za višino poslovnih stroškov, OD od presežka (ostanka) dohodka. Tako bi seštevek doseženih osebnih dohodkov na podlagi obsega in kvalitete proizvodnje, prihranek pri poslovnih stroških, ter posebej izračunani pripadajoči del presežka (ostanka) dohodka predstavljal dohodek DE. Tako bi se izognili kompliciranemu vsklajevanju rezultatov DE z uspehom gospodarske organizacije, ker bi razporejal le realizirani del presežka dohodka n. pr. kvartalno. Razporeditev presežka dohodka se lahko izvede z različnimi metodami v odvisnosti od vseh treh faktorjev proizvodnje, ali količino vloženega dela v posamezni fazi itd.

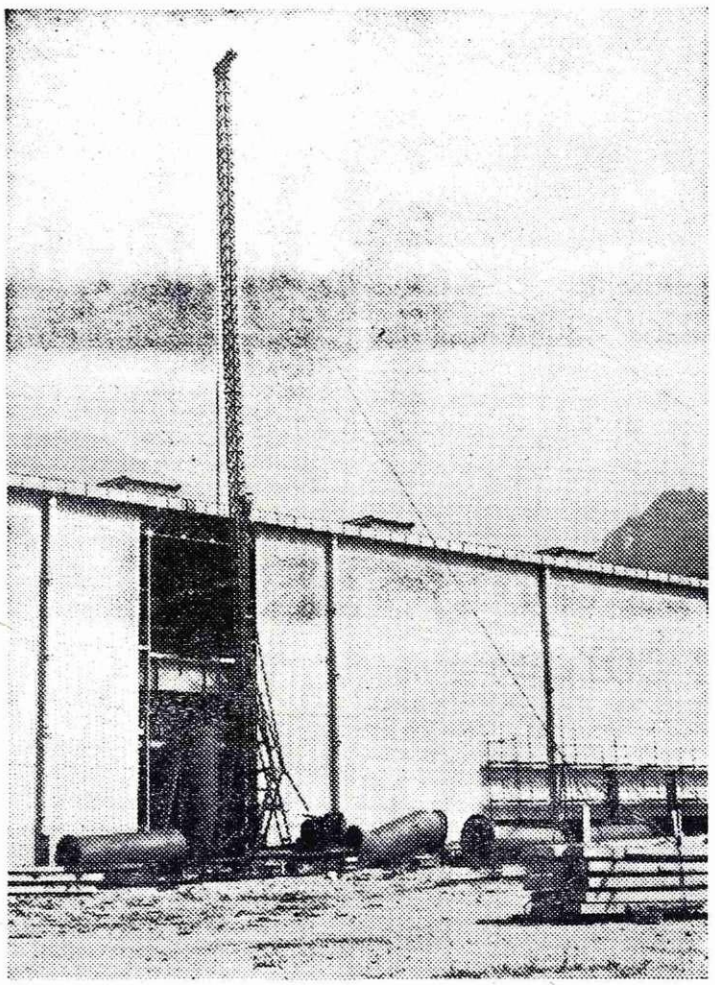

Postavljanje dimnika za novo žično valjarno

POGOJI POSLOVANJA

Neenaki pogoji poslovanja se lahko izražajo v različnih oblikah (v tehnični opremljenosti, različnih možnostih prihrankov, različne stopnje akumulativnosti itd.). Verjetno tudi s planskimi cenami ne bomo preprečili prelivanje dohodka med DE, vendar bomo morali pristopiti k izenačevanju različnih delovnih pogojev. To potrjuje praksa, pogrešili pa bi, če bi izenačevali rezultate DE.

ANALIZA STROŠKOV

Moderna analiza stroškov. V sistemu dohodka bi morali pristopiti k razdvajanju stroškov na fiksne in variabilne, kjer bi čas postal optimalen kriterij za fiksne stroške. Osebne dohodke ne smemo tretirati kot stroške, zato bi odpadli kot kriterij za razporeditev stroškov.

DOLOČITEV PROGRAMA

Tako ugotovljen dohodek DE bi na jasen način prikazal direktnemu proizvajalcu od katerih elementov je odvisna višina dohodka. Ni važno, da samo delimo dohodek, temveč da bi predstavljal ekonomsko merilo njihovega dela.

Na koncu naj bi omenil samo še to, da je kompleksni študij delitve dohodka po DE dolgoročnejši in bi zahteval vztrajno delo študijske grupe ob podpori ostalih organov samoupravljanja in političnih organizacij. Namen tega članka je, da bi začeli splošno razpravo za pripravo sistema delitve dohodka po DE v našem podjetju.

B. F.

ŽELEZARSKI GLOBUS

BRAZILIJA — Več brazilskih in inozemskih železarskih družb iz ZDA in Evrope bo v bližnji prihodnosti investiralo vsoto 600 milijonov dolarjev z namenom, da bi povečali proizvodnjo železarskih izdelkov ter izvoz visokokvalitetne železne rude. Ta investicijska sredstva bodo porabili za izgradnjo nove železarne z letno proizvodno zmogljivostjo milijon ton surovega jekla in dveh specializiranih pristanišč za nakladanje železne rude na ladje.

GRČIJA — Grška železarska družba »Viohalco Sanitas A. A.« je za svojo železarno v Solunu naročila pri švicarskem podejtju »Concast A. G.« še drugo »S« napravo za kontinuirano vlivanje. Na tej napravi bodo vlivali kvadratne gredice 90 mm.

JAPONSKA — Železarska družba »Nippon Kokan K. K.« je sklenila z železarsko družbo v ZDA »National Steel Corp.« sporazum o izmenjavi izkušenj. Japonski strokovnjaki bodo posredovali ameriškim strokovnjakom svoje izkušnje na področju proizvodnje grodlja v plavžih, ameriški pa japonskim s področja vročega valjanja.

VELIKA BRITANIJA — Plavži v britanskih železarnah iz leta v leto znižujejo porabo koksa. Tako so dosegli znižanje porabe tega goriva od leta 1961, ko je znašala 828 kg/t grodlja na 686 kg/t grodlja v letu 1965.

ZAHODNA NEMČIJA — V letošnjem juliju je začela obratovati v zahodnonemški železarni družbe »Mannesmann A. G.« v Huckingenu nova kisikova jeklarna. Dva 170 tonska LD kisikova konvertorja bosta proizvedla letno okoli 1,5 milijona ton surovega jekla, ki ga bodo odlili 60 % na napravi za kontinuirano vlivanje in 40 % v »klasične« kokile. Za izgradnjo te jeklarne so porabili 100 milijonov DM.

KANADA. Kanadska rudarska družba »Carol Pellet Co.« bo povečala svoje zmogljivosti za proizvodnjo peletov od sedanjih 5,3 mil. ton letno na 10 mil. ton. V ta namen bo za izgradnjo vseh naprav, ki bodo omogočile povečanje izkopa železne rude, koncentriranja in peletiziranja porabila skupno 58 milijonov dolarjev.

ZDA. V železarni »Harbour Works«, ki pripada železarski družbi »Inkand Steel Co.«, so nabavili za dva 230 t LD konvertorja elektronski računalnik. Uporabili ga bodo za celotno vodenje in kontrolo proizvodnega procesa v obeh kisikovih konvertorjih.

Pripravljena rezervna lokomotiva

Zaradi gradnje novih objektov na Rudnem dvoru so odstranili stari izvozni tir. Po njem se je lahko lokomotiva, ko je pripeljala vlak iz tovarne do kretnice na železniški postaji, vrnila v železarno in nadaljevala z vožnjami. Ker sta tudi obe diesel lokomotivi, ki premikata na progi jeklarna — valjarna Bela, neprestano zasedeni, se včasih zgodi, da ne morejo prepeljati k ASEA električni peči košare, naložene z vložkom. Razumljivo je, da električna peč ne more čakati na vložek, zato bo odslej na slepem tiru pred pečjo vedno rezervna diesel lokomotiva NDL-III, s katero bodo po potrebi prepeljali naloženo košaro k ASEA peči in prazno nazaj pod SAVA žerjav.

B.

Uporabniki cest

Kot smo že poročali bo letos od 15. septembra do 31. decembra zvezna prometna akcija »Prometno vzgojo v šole«. Zaradi tega je tudi komisija za varnost in vzgojo v prometu pri jeseniški skupščini prilagodila svoj program dela tej akciji.

Predvsem je komisija priporočila vsem prosvetnim zavodom, da si izdelajo na temo prometne vzgoje lasten program dela, ki bo usmerjal prometno vzgojo v prihodnjih mesecih med našimi najmlajšimi.

Komisija si je izdelala okvirni program dela, ki obsega predvsem naslednje:

— dosledno izvajanje prometne vzgoje v vseh osnovnih šolah,

— uvedba prometne pionirske službe na vseh šolah,

— organizacija tekmovanja med šolami in razredi o poznavanju prometnih predpisov,

— ocenjevalne vožnje z dvokolesi,

— priprava učencev od 3. do 8. razreda osnovnih šol na preizkus poznavanja prometnih predpisov ter izdajanje potrdil za vožnjo s kolesi,

— pisanje prostih spisov o prometni problematiki,

— zbiranje fotografij, katerih vsebina se nanaša na promet (komisija bo najboljše spise in fotografije nagradila),

— posebno skrb je treba posvetiti roditeljskim sestankom, kjer je treba starše opozoriti, da so tudi oni dolžni otroke prometno vzgajati, jih opozarjati na nevarnosti na cesti in jim svetovati, kako se tem nevarnostim lahko izognejo. Za boljšo obveščenost je treba na teh sestankih s starši predvajati prometno vzgojne filme,

— organizirati seminarje za vzgojitelje oziroma predavatelje prometne vzgoje v šolah.

Program je dokaj pester in bogat, vendar nas mora skrb za varnost naših najmlajših še vedno opozarjati, da otrokom vedno prikazujemo nevarnosti na cesti.

V zadnjih štirinajstih dneh je bilo na cestah naše občine le pet cestno prometnih nesreč. Pri teh nesrečah ni bilo težjih telesnih poškodb, razen poškodbe pešca, ki ga je ob srečavanju na Cesti železarjev zbil tovornjak. Zanimivo je to, da je bila v prejšnjem tednu le ena nesreča in še to na sorazmerno neprometni Prešernovi cesti, ko se je traktor preveč izognil osebnemu avtomobilu. Na cesti prvega reda v tem tednu ni bilo nesreč.

S. H.

19 milijonov za gradnjo stanovanj upokojencem in invalidom

V naši občini je bilo po vojni zgrajenega veliko novega stanovanjskega prostora. Tam, kjer so še nedavno rasla in se zorila žita ter druge poljedelske kulture, danes visoko segajo impozantne stolpnice ter lepi, razsežni stanovanjski bloki. Ob obronkih našega industrijskega mesta so zrasle številne individualne stanovanjske hiše — zgrajene z znojem in žulji naših pridnih ter varčnih ljudi. Podoba našega mesta in tudi občine se je s tem temeljito spremenila.

Stanovanjsko vprašanje pa s tem še vedno ni rešeno. No, ob tem perečem vprašanju nismo ostali brez načrtov in boljših obetov. DSŽ je namreč na zadnjem zasedanju potrdil srednjeročni program stanovanjske gradnje na Lipcah ter v središču Jesenic. Skratka, kaže, da bo v bližnji prihodnosti skoraj v celoti rešen problem, ki nas žuli že dobri dve desetletji.

V sklop te politike lahko letos prištejemo 49,5 milijona S dinarjev, ki jih ima na voljo posebna komisija pri Društvu upokojencev na Jesenicah. Z enakimi sredstvi se lahko računa vsako leto.

V 21. številki Uradnega lista SRS je objavljen sklep o uporabi sredstev sklada republiške skupnosti socialnega zavarovanja delavcev SRS za reševanje stanovanjskih potreb upokojencev in invalidov. Gre za 4% prispevek, ki se oddvaja od izplačanih pokojnin in invalidnin v namenski sklad. Ker bo to vprašanje zanimalo prenekaterega našega upokojenega sodelavca, posredujemo nekaj določil tega sklepa:

— Posojila iz omenjenega sklada se v prvi vrsti dajejo za graditev ali adaptacijo domov, namenjenih za stanovanja upokojencev in invalidov.

— Sredstva iz sklada se lahko dajejo kot posojila za adaptacijo neprimernih stanovanjskih prostorov, za graditev ali nakup stanovanj, ki so v lasti upokojencev in invalidov.

Kdaj se smatra, da ima upokojenec ali invalid neprimerno stanovanje? Omenjeni sklep v zvezi s tem določa:

- če živi z družino v omejenih prostorih kot sostanovalec ali podnajemnik;
- če je stanovanje vlažno ali kako drugače zdravju škodljivo;
- če je stanovanje v kleti ali na podstrešju in je neprimerno za bivanje in
- če ima premajhno stanovanje.

— Upokojenci in invalidi, ki so prišli v stanovanjsko stisko zaradi tega, ker so v stanovanje sprejeli svoje odrasle otroke, ali če so pravico na enega svojih prenesli svojo stanovanjsko otrok ali drugega uporabnika stanovanja, nimajo pravico do posojila iz sredstev navedenega sklada.

— Posojila so omejena z naslednjimi pogoji:

- upokojencem in invalidom, ki sami nastopajo kot investitorji se lahko odobri posojilo največ do 10.000 N din, če imajo najmanj 30% lastne udeležbe od predračunske vrednosti, z najdalj 10-letno dobo odplačevanja in 2% obrestno mero;
- upokojenci — borci NOV, pa imajo pri prej navedenih pogojih ugodnost na 20-letno dobo odplačevanja posojila in 1% obrestno mero.

— Posojilo lahko dobijo domovi upokojencev, če imajo namen graditi tak dom, občina ali stanovanjsko podjetje za adaptacijo ali dozidavo ali gradnjo novih stanovanj, ki so namenjena za upokojence in invalide.

Upamo, da bo pristojna komisija pri Društvu upokojencev na Jesenicah letošnja sredstva (49,5 milijona S dinarjev) smotrno in koristno razdelila ter tako prispevala k ugodnejšim stanovanjskim razmeram upokojencev in invalidov.

Vibr

Zaživelo je delo jeseniške komisije za socialna vprašanja borcev

7. septembra letos je imel sekretariat občinskega odbora ZZB NOV Jesenice 8. redno sejo. V prvi točki dnevnega reda so člani obravnavali dosedanje delo in naloge komisije za socialna vprašanja nekdanjih borcev in njenih podkomisij.

Sprejeli so sklep, da naj ta komisija skupaj s podkomisijami do 10. oktobra letos pripravi poročilo o stanovanjskih problemih bivših borcev in poročilo o socialni in stanovanjski problematiki družin padlih in po vojni umrlih borcev. Tudi o problemih zaposlovanja nekdanjih borcev, vojnih invalidov, internirancev ter družin padlih in po vojni umrlih borcev bodo morali poročati.

Zaradi tega je komisija za socialna vprašanja borcev na zadnji seji sklenila, da bo omenjene podatke iskala v vseh večjih podjetjih v občini, pri oddelku za družbene službe občine Jesenice, pri Zavodu za zaposlovanje delavcev in pri društvu jeseniških upokojencev. Iz železarne Jesenice bodo dobili podatke, kateri zaposleni borci so že dobili stanovanje ali posojilo za gradnjo individualnih hiš. S tem bosta imela komisija za socialno vprašanje borcev in občinski ZZB NOV Jesenice dovolj razvidno statistiko o teh problemih.

Na naslednjih sejah bo občinski odbor ZZB NOV Jesenice obravnaval dosedanje delo ostalih komisij in s sprejetimi sklepi nakazal smernice za prihodnja dela. Prepričani so, da bo delo v vseh komisijah v prihodnjih mesecih končno steklo. Vse komisije pri občinskem odboru ZZB NOV Jesenice so sprejele svoje programe dela že na razširjeni seji 14. junija.

KOLEKTIVI IN ORGANIZACIJE!

Od 15. oktobra naprej nudimo izreden popust za prevoze z najmodernejšimi turističnimi avtobusi MERCEDES po domovini in v inozemstvo.

Izkoristite lep jesenski čas za ogled krajev širom naše lepe domovine.

KOMPAS organizira, svetuje in nudi usluge najceneje in najsolidneje.

POTNIKI!

Poslužite se ekspresne in direktne avtobusne linije JESENICE—LJUBLJANA—BANJA LUKA. Predprodaja vozovnic in rezervacije sedežev v poslovalnici KOMPAS Jesenice. (Avtobus odpelje z Jesenic ob 4. uri 44 minut.)

Kaj je z Informacijami?

Informacije, glasilo občinskega komiteja ZMS na Jesenicah, izhajajo s presledkom že nekaj let. V letu 1966 so izdali dve številki. Nista niti obsežni niti vsebinsko preveč zanimivi.

Na prvi strani beremo poročilo odbora, ki izdaja Informacije. Njegov namen je, da preko Informacij seznanja mladino o delu komiteja in njegovih komisij. Po besedah uredniškega odbora bodo informacije zajele vsa dogajanja, ki so pomembna za delo mladinske organizacije v jeseniški občini.

Na žalost moramo zapisati, da je v občini zelo malo dogodkov, ki zadevajo mladino, vsaj sodeč po obsegu in vsebini Informacij. Prvo številko sestavljajo namreč samo zaključki in odlomki iz razprave z občinske konference ZMS. V drugi številki, ki je še manjša po obsegu, pa sta objavljena le dva prispevka. Obravnavata problematiko osnovnih aktivov v jeseniški občini.

Vsebinsko pomemben se mi zdi članek Zlata Vogriča, ki piše o problematiki pionirske in mladinske organizacije na osnovnih šolah. Članek je zelo realen in bo koristil mladincem na osnovnih šolah tudi pri delu v letošnjem letu.

Ko smo se na komiteju zanimali, kako bo z Informacijami v prihodnje, so nam povedali, da bo naslednja številka izšla po seminarju, ki ga pripravlja občin. komite. Sami so sprevideli, da doslej niso izkoristili vseh možnosti, ki jim jih nudijo Informacije. Določene težave v zvezi z izdajanjem Informacij so nastale tudi zaradi kadrovskih sprememb. Uredniški odbor sestavljajo namreč člani sekretariata s predsedniki komisij pri občinskem komiteju.

Zdaj so v sekretariatu novi člani, ki bodo resneje začeli razmišljati o tem, na kakšen način bodo Informacije napravili koristne in zanimive. Pri njihovem delu jim želimo dosti uspehov, mladincem v jeseniški občini pa priporočamo, da Informacije berejo, ker jim bodo kljub vsemu koristile pri njihovem delu.

- pd

NOV TRENER JUDA

Pri TVD Partizan Jesenice že dve leti uspešno deluje judo sekcija. Doslej so imeli le enega trenerja, pred nedavnim pa je uspešno opravil trenerski izpit v Rovinju še Dvoršak. Kučina je bil že v nadaljevalnem tečaju, Dvoršak pa v začetnem. Trenerski tečaj v Rovinju je vodil štiri dni Hoffman — srebrna medalja z olimpijskih iger v Tokiu in evropski prvak srednje kategorije. Takoj po prihodu na Jesenice sta oba trenerja začela z vadbo. Kučina bo treniral starejše tekmovalce, Dvoršak pa mladince in začetnike .

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

17. in 18. septembra nem. jug. barvni film OLD SHATTERHAND, ob 17. in 19. uri

19. septembra francoski barvni CS film KAPETAN FRACASSE, ob 17. in 19. uri.

20. in 21. septembra ameriški barvni CS film TRIJE NAREDNIKI, ob 17. in 19. uri.

22. septembra ameriški CS film NAJDALJŠI DAN, ob 17. in 20. uri.

23. septembra poljski film ZASLEDOVANJE VOHUNA, ob 17. in 19. uri.

24. septembra angleški VV film IZPIT ZAVESTI, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

17. in 18. septembra ameriški barvni CS film TRIJE NAREDNIKI, ob 18. in 20. uri.

19. in 20. septembra nem. jug. barvni film OLD SHATTERHAND, ob 18. in 20. uri.

21. septembra ameriški CS film NAJDALJŠI DAN, ob 17. in 20. uri.

22. in 23. septembra sovjetski film JEZDEC S KIRGIŠKIH PLANIN, ob 18. in 20. uri.

24. septembra italijanski film ZAKONSKA POSTELJA, ob 18. in 20. uri.

Kino ŽIROVNICA

17. septembra nemški film SOBA ŠT. 13.

18. septembra bolgar. film PAROLA.

21. septembra nem. jug. barvni film OLD SHATTERHAND.

24. septembra ameriški bar. CS film TRIJE NAREDNIKI.

Kino DOVJE

17. septembra bolgar. film PAROLA.

18. septembra nemški film SOBA ŠT. 13.

22. septembra nem. jug. barvni film OLD SHATTERHAND.

24. septembra sovjet. film JEZDEC S KIRGIŠKIH PLANIN.

Kino KOROŠKA BELA

17. septembra sovjet. film JEZDEC S KIRGIŠKIH PLANIN.

18. septembra franc. špan. barvni film MARIJA CHANTAL.

19. septembra ameriški barvni CS film TRIJE NAREDNIKI.

24. septembra poljski film ZASLEDOVANJE VOHUNOV.

Kino KRANJSKA GORA

17. septembra franc. špan. barvni film MARIJA CHANTAL.

18. septembra sovjet. film JEZDEC S KIRGIŠKIH PLANIN.

22. septembra ameriški barvni CS film TRIJE NAREDNIKI.

23. in 24. septembra nem. jug. barvni film OLD SHATTERHAND.

NA MEJO BREZ POSEBNEGA DOVOLJENJA

Marsikateri ljubitelj gora ne ve natančno, katere vrhove v obmejnem pasu lahko obišče brez dovoljenja.

V uradnem listu SFRJ dne 31. avgusta 1966 je izšla odredba o posameznih delih mejnega pasu, kjer se jugoslovanski državljani smejo gibati in muditi brez dovoljenja. Odredba obsega mejne pasove na meji z Avstrijo, Italijo in LR Bolgarijo.

Za naše bralce so zanimive predvsem točke 4, 5 in 6 prvega dela odredbe in jih zato ponatiskujemo:

»4. na sektorju Zelenice: južno od kote 1704 na 40 metrov od mejne črte v prostoru, širokem sto metrov, proti planinskemu domu na Zelenici — vse leto od sončnega vzhoda do sončnega zahoda; južno od mejne črte na koti 1764 v dolžini sto petdeset metrov in širini sto metrov — vse leto od sončnega vzhoda do sončnega zahoda;

5. od planinskega doma na Zelenici po zaznamovani stezi, ki pelje čez planino Šijo in po zaznamovani stezi, ki pelje od Valvazorjeve koče preko kote 1539 do vrhov Malega in Velikega Stola, trigonometer 2236 — vse leto od sončnega vzhoda do sončnega zahoda;

6. po zaznamovani stezi od Suhega sedla in Jeklega sedla do vrha Golice, trigonometer 1835 in kota 1784 — od 15. aprila do 30. septembra ob sobotah, nedeljah in državnih praznikih, od sončnega vzhoda do sončnega zahoda.«

Republiško prvenstvo v plavanju

V soboto in nedeljo bo v Krškem republiško prvenstvo v plavanju. Prvič bodo na takem prvenstvu sodelovali tudi naši plavalci. V Krško bo odpotovalo 6 tekmovalcev. Brejc bo plaval 200 m mešano in 100 m prsno. Ropret 200 m mešano in 100 m hrbtno, Tolar 100 m hrbtno, Tone Hribat 100 m prsno, Jani Hribar 100 m prsno in Stane Hribar 200 m mešano. Največ možnosti za lepo uvrstitev ima Brejc v konkurenci 100 m prsno, saj je na različnih tekmovanjih osvojil že nekaj prvih mest. Tudi od ostalih tekmovalcev lahko pričakujemo lepe uspehe.

K. P.

Visoka zmaga na domačem igrišču

JESENICE : TABOR 4:0

Preteklo nedeljo so imeli jeseniški nogometaši v gosteh enajsterico Tabora iz Sežane. Pred približno 500 gledalci so zmagali domačini z visokim rezultatom 4:0 (1:0).

Jeseničani so nastopili v standardni postavi, v drugem polčasu pa je Klinar zamenjal Mujagiča. Igra je bila v prvem polčasu precej enakovredna, v drugem delu pa so gostje popustili, Jeseničani pa so iz hitrih protinapadov dosegli tri gole.

Obe ekipi sta igrali požrtvovalno, pri Jeseničanih pa je treba razen napadalne vrste pohvaliti tudi vratarja Vrečka, ki je nekajkrat zelo uspešno posredoval. Gole za Jesenice so dosegli: Koban v prvem polčasu ter Hribar, Noč in Klinar v drugem polčasu.

V nedeljo bo na sporedu že tretje kolo. Jeseničani potujejo v Hrastnik, kjer se bodo srečali s tamkajšnjo enajsterico. Naše nogometaše čaka v Hrastniku naporna tekma in bi bil tudi neodločen izid tekme že lep uspeh. Lani so igrali naši nogometaši z enajsterico Hrastnika neodločeno 1:1, povratne tekme pa ni bilo, ker gostje niso prišli na igrišče in so tako naši nogometaši dobili tekmo s 3:0 (brez borbe).

Ž nedeljsko tekmo proti enajsterici Tabora iz Sežane so naši nogometaši popravili položaj na lestvici in se s predzadnjega mesta povzpeli na 7. mesto. Če bodo na nedeljski tekmi v Hrastniku naši nogometaši priborili dve dragoceni točki, ali vsaj eno, potem lahko pričakujemo še boljšo uvrstitev na lestvici in bodo tako imeli že precej pogojev, da si v jesenskem delu prvenstva zagotovijo eno od mest v zgornjem delu lestvice.

Ljubitelje nogometa že sedaj opozarjamo, da bo drugo nedeljo na igrišču pod Mežaklo prvenstvena nogometna tekma med enajsterico Primorja iz Ajdovščine in Jesenicami. Če bodo vremenske prilike ugodne, se nam obeta zanimiva nogometna tekma, saj se je enajsterica Primorja že lani predstavila kot trd in enakovreden nasprotnik.

—or

KOŠARKA

Jesenice : Slovan 40:68

V prvenstveni tekmi slovenske košarkarske lige je ženska ekipa Jesenic morala priznati premoč igralk Slovana iz Ljubljane. Tekma se je končala z rezultatom 40:68 (21:27). Tekmo pod Mežaklo je gledalo okrog 50 gledalcev, sodil pa je samo Obersnel iz Ljubljane, ker drugi sodnik Frelih iz Medvod ni prišel na igrišče.

Jesenice: Pavlič 12, Bertoncelj 14, Vudrič 6, Radočaj 5, More 3.

Slovan: Goršič 8, Dorenič 10, Renčič 16, Težak 18, Kustin 3, Žitnik 13.

V prvem delu igre sta obe ekipi igrali slabo in nepovezano. Pozneje so gostje iz Ljubljane zaigrale bolje in prevzele vodstvo ter ga obdržale do konca. Košarkarice Jesenic so igrale raztreseno. Premalo so bile borbene in so pogosto grešile pri podaji žog.

Jesenice : Triglav 73:90

Na igrišču Triglava v Kranju so košarkarji Jesenic nepričakovano izgubili z moštvom Triglava s 73:90 (36:42). Tekmo si je ogledalo 50 gledalcev, sodila pa sta Zule iz Domžal in Korošec iz Ljubljane.

Jesenice: Sodja 15, Svetlin 1, Koren 18, Jeraj 17, Senčar 18, Vauhnik 2 in Dragojevič 3.

Triglav: Ažman 8, Mlakar 30, Piskernik 4, Lozič 4, Dežman 2, Preše 6, Klavora 9, Čemažar 18 in Zupančič 9.

To je že druga tekma, ki so jo morali košarkarji Jesenic odigrati na tujem igrišču zaradi zapore svojega igrišča. Priznati so morali premoč domačinov, ki so presenetljivo osvojili obe točki. Naši košarkarji so očitno podcenjevali nasprotnika, kar pa se je maščevalo. Igrali so slabo tako v obrambi kot v napadu. Igralci Triglava so pokazali najlepšo igro v letošnjem košarkarskem prvenstvu in osvojili tudi prvi dve točki.

Poškodbe pri delu

VALJARNE

JAVORNIK I

Franc Dolinšek, valjavec, se je poškodoval, ko je valjanec na predprogi stekel po ploščah in se zataknil. Napravila se je zanka, ki je poškodovanca opekla na desno nogo.

Janeza Biagneta, valjavca, je opekla zanka po obeh nogah.

Jakob Mrak, brusač na rafama strojih, si je poškodoval levo roko, ko sta s sodelavcem nesla gredico na kup. Med potjo je poškodovanec zadel z roko v sosednjo gredico.

Slavko Krivic, valjavec na predprogi se je poškodoval, ko se je valjanec zadel v ploščo in se odbil. Poškodovanec ima opečeno levo nogo.

Anton Mežnarc, delovodja, se je poškodoval pri nadziranju valjanja na predprogi. Ko je valjanec prišel iz ovala, ga je zaneslo po strani, poškodovanca pa opeklo po levi nogi in hrbtu.

Huso Alumovič, pomočnik pri škarjah, je rezal ploščato železo in se s kleščami udaril na levo stran reber.

VALJARNA 2400

Radoslav Antevski, pomočnik pri razkladanju bram, je pri transportnem vozu žigosal plošče; kladivo je odletelo, drobec pa mu je poškodoval lice.

Mehmed Durabegovič, delavec v adjustaži, je obešal verigo na kavelj žerjava. Z žerjava mu je padel prah v levo oko.

Gojko Radočaj, skladiščnik rezervnih delov, je prekladal kolesa za žerjave. Eno od koles se je nagnilo, poškodovanec pa je dobil desno roko med stoječa kolesa, tako da ima zmečkana dva prsta.

Janko Soldan, žerjavovodja, je šel iz kabine žerjava na mačka, da bi kontroliral krtačke za dvig. Spodrsnilo mu je in se je udaril na koleno leve noge.

ŽIČNA VALJARNA

Marjan Pretnar, zankar, je pospravljal izmeček iz kanala. Med delom se je opekel po nogah.

Franc Grgovič, delavec pri izvlačenju profila na progi 270 Ø, se je poškodoval, ko je profil na zadnji strani potegnilo v dovodko. Valjanec je poškodovanca opekel po meči leve noge.

Franc Svetina

Dopisujte v ŽELEZARJA

ČLANI HORTIKULTURNEGA DRUŠTVA

Za izlet na vinsko trgatev z ogledom trsnic in drevesnic se prijavite pri svojem poverjeniku ali pri KOMPASU na Jesenicah, nasproti železniške potsaje.

ŽELEZAR

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Remigij Noč — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo Železarja, Železarna Jesenice. Tel. int. 758 in 394 — Tisk ČP »Gorenjski tisk«

Za državno prvenstvo samo eno moštvo

V torek zvečer je imel UO HK Jesenice v lovski sobi hotela Korotan redno sejo. Poleg ostalih problemov so obravnavali tudi vprašanje sodelovanja dveh ekip na državnem prvenstvu v hokeju na ledu. Odločili so se, da zaradi pomanjkanja igralcev v zveznem tekmovanju sodeluje le ekipa Jesenic. Moštvo Kranjske gore bo obstojalo še naprej, vendar bo tekmovalo le v nižjem tekmovanju. Omenimo naj še, da je kar pet hokejistov v JLA, sprejeli pa so tudi sklep, da bodo mladinskemu moštvu posvetili še večjo pozornost. Na seji so tudi sporočili, da bodo hokejisti oktobra odpotovali v Budjevice na Češkoslovaško, kjer bodo ostali 14 dni na skupnih pripravah. Med tem časom bo uprava podjetja za vzdrževanje športnih objektov pripravila vse potrebno, da bodo hokejisti lahko nadaljevali s treningom pod Mežakljo. Z igralci bo iz Češkoslovaške prišel tudi novi trener, ki bo vodil jeseniške hokejiste v prihodnji sezoni.

P. K.

Delovna skupnost Obrtnega podjetja za vzdrževanje hiš, steklarstvo in komunalne dejavnosti razglaša prosto delovno mesto

STEKLARSKEGA POSLOVODJE

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati naslednje pogoje:

— da je VK steklar in mizar, ali KV steklar in mizar z 10-letno prakso.

Pismene ponudbe z dokumentacijo pošljite na upravo podjetja.

OBVESTILO!

Krajevni odbor Združenja vojnih invalidov Sava — Podmežaklja obvešča vse prijavljence za izlet oziroma ogled muzeja Narodne osvoboditve v Ljubljani in muzeja bivše belogardistične mučilnice pri Urhu, da izleta v nedeljo, 18. septembra 1966, zaradi finančnih zaprek ne bo.

Če bomo uspeli zagotoviti finančna sredstva, bomo prijavljence pismeno obvestili, kdaj in od kod bo odhod.

KO ZVVI Sava — Podmežaklja

Vera Otrin državna prvakinja

Od 1. do 6. septembra je bilo v Beogradu državno prvenstvo v streljanju. Normo v vseh disciplinah z MK puško za sodelovanje na državnem prvenstvu, ki je bila dokaj visoka, so na republiškem prvenstvu dosegli Vera Otrin, Majda Kralj in Janez Otrin. V Beograd sta odpotovali samo članici, medtem ko Janez Otrin zaradi opravičenih razlogov na državnem prvenstvu ni sodeloval.

Z uspehom naših tekmovalk smo lahko zadovoljni, dosegli sta, kar smo od njiju pričakovali. In ne samo to. Po osmih letih, ko je Majda Kralj v Beogradu dosegla svoj največji športni uspeh — naslov državne prvakinje, je ta uspeh pred dnevi ponovila državna reprezentantka Vera Otrin, članica SD »Triglav« z Javornika. Njena dolgoletna želja se ji je uresničila, s tem pa ji je bil poplačan ves trud, katerega je vložila v ta plemeniti šport. Ne smemo pa mimo rezultatov Majde Kraljeve, kajti že udeležba na državnem prvenstvu je uspeh za vsakega strelca. Njena uvrstitev v »zlato« sredino med najboljšimi strelkami na prvenstvu je hvalevredno.

UVRSTITEV NAŠIH TEKMOVALK:

MK standardna puška — OLIMPIJSKI MATCH: 5. Vera Otrin — 575 krogov od 600 možnih, 12. Majda Kralj — 568 krogov od 600 možnih.

MK puška serijske izdelave — trostav:

7. Vera Otrin — 484 krogov od 600 možnih, 15. Majda Kralj — 455 krogov.

MK standardna puška — trostav:

1. Vera Otrin — 554 krogov od 600 možnih, 13. Majda Kralj — 516 krogov

RAZSTAVA V KRANJSKI GORI

Zaradi velikega zanimanja za razstavo »PO POTEH NACISTIČNEGA TERORJA«, ki je bila v delavskem domu pri Jelenu, jo bodo prenesli še v Kranjsko gor. V soboto, 17. septembra ob 18. uri bodo to razstavo odprli v počitniškem domu »Naša djeca«. **Odprta bo vsak dan od 9. do 12. ure in od 15. do 20. ure in sicer do vključno 20. septembra.**

Posebna šola dobila svoje prostore

Posebna šola na Jesenicah, ki je vse od ustanovitve gostovala in imela zadnja leta svoje učilnice v kletnih prostorih gimnazije, je dobila končno lastne prostore. Stavbo nekdanjega otroškega vrtca poleg železarne, ki je služila pred leti za pomožne učilnice osnovni šoli, zadnja leta pa zdravstveni ambulanti, so adaptirali. V njej so uredili potrebne učilnice, upravne in druge prostore za posebno šolo. Tako bo delovala s pravkar pričetim šolskim letom 1966/67 tudi posebna šola v lastnih in odgovarjajočih prostorih, ki so ji bili prepotrebni.

To je nova vozovna delavnica, ki bo kmalu začela služiti svojemu namenu

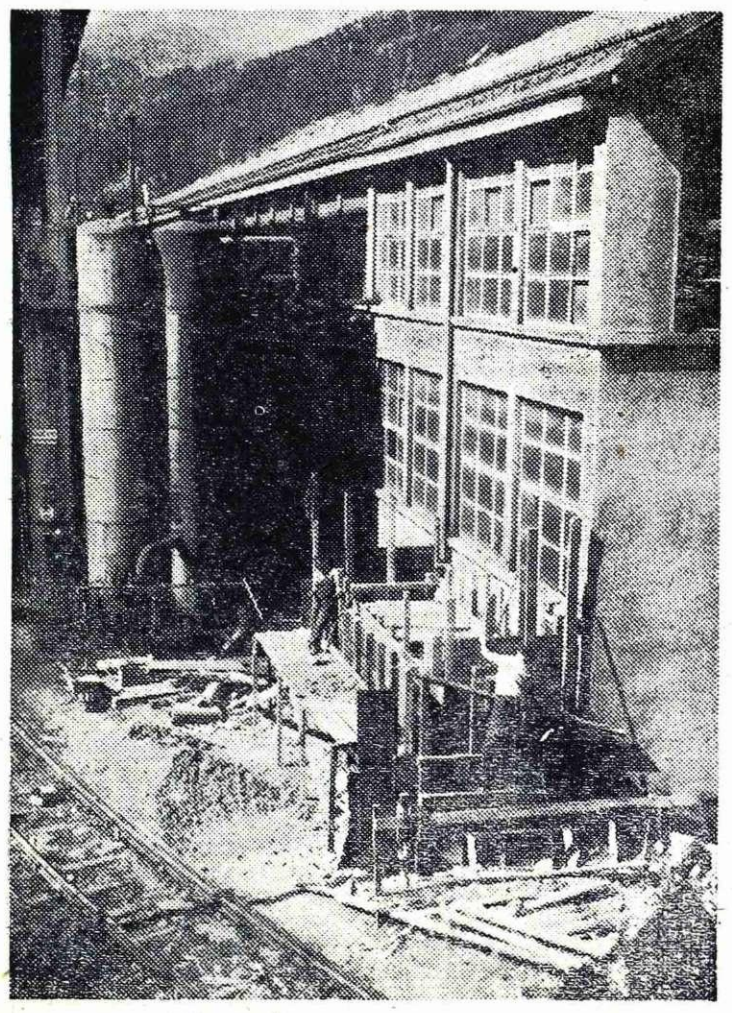

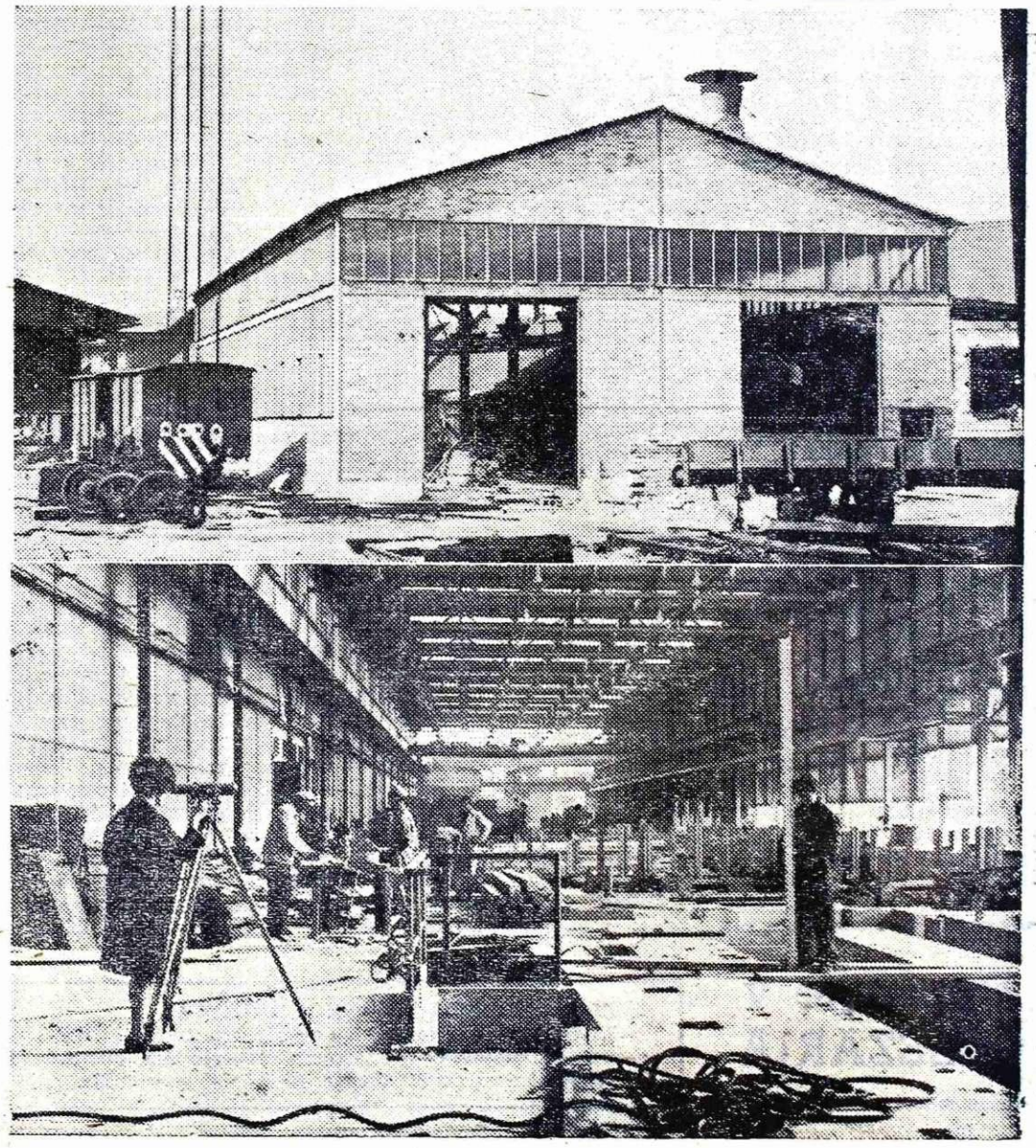

Merjenje višinskih točk v novi žični valjarni s preciznim aparatom imenovanem »nivelman« (slika desno)

Tod bo naprava za vplinjevanje butana, s katerim bodo kurili peči v novi patentirnici (zgoraj)